

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2022

LGD **Blisko**
Krakowa

GRUDZIEŃ 2022

DLA OBSZARU GMIN: CZERNICHÓW, LISZKI,
MOGILANY, SKAWINA, ŚWIĄTNIKI GÓRNE,
ZABIERZÓW

SPIS TREŚCI

I.	CHARAKTERYSTYKA LGD	3
II.	PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR.....	9
III.	DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	13
IV.	ANALIZA SWOT.....	20
V.	CELE I WSKAŹNIKI.....	27
VI.	SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	39
VII.	PLAN DZIAŁANIA	42
VIII.	BUDŻET LSR.....	49
IX.	PLAN KOMUNIKACJI.....	51
X.	ZINTEGROWANIE	52
XI.	MONITORING I EWALUACJA	58
XII.	STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	59
	WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	60
	ZAŁĄCZNIKI DO STRATEGII	61
1.	Procedura aktualizacji LSR.....	61
2.	Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu.....	61
3.	Plan działania	61
4.	Budżet LSR.....	74
5.	Plan komunikacji.....	75

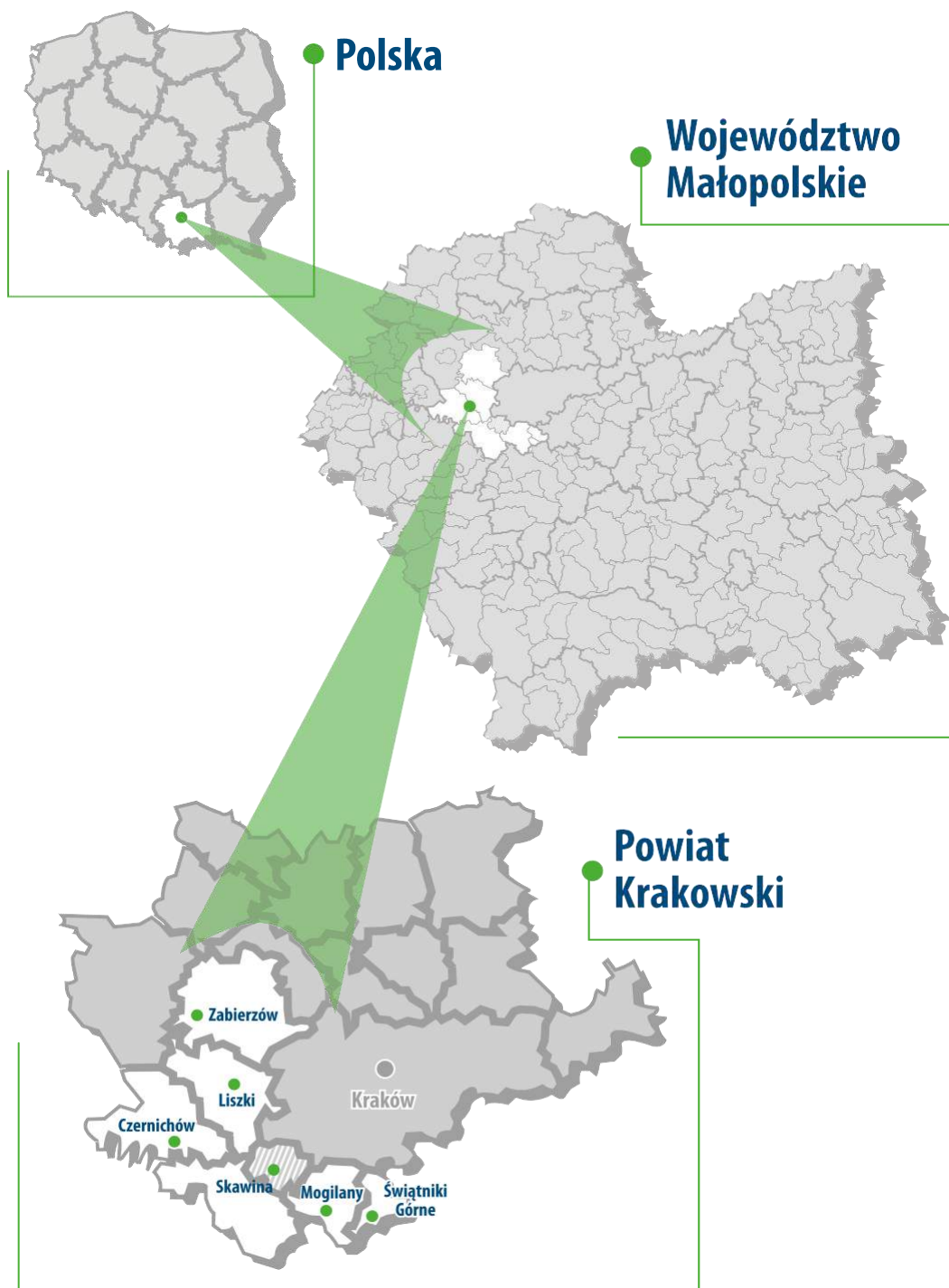
I. CHARAKTERYSTYKA LGD

1. Forma prawna i nazwa stowarzyszenia:

Nazwa LGD: Blisko Krakowa

Forma prawna: stowarzyszenie specjalne - działa w szczególności na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 poz. 1393 z późn. zm.), ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173 z późn. zm.), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 349), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. 2015 r., poz. 378).

2. Mapa obszaru objętego LSR

Źródło: opracowanie własne

3. Obszar LGD

Obszar LGD Blisko Krakowa, który objęty jest Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, zwaną dalej LSR, tworzy 6 gmin powiatu krakowskiego: Czernichów, Liszki, Mogilany, Skawina (bez obszaru miasta), Świątniki Górne i Zabierzów. Gminy pozostają ze sobą w bezpośrednim lub dalszym sąsiedztwie, tworząc tym samym zwarty geograficznie obszar.

Łączna powierzchnia obszaru wynosi 400 km², co stanowi 32% całej powierzchni powiatu krakowskiego. Charakterystyczne dla tego obszaru jest również to, iż w większości tworzą go gminy bezpośrednio graniczące z miastem Kraków, otaczając go od strony zachodniej i południowo-zachodniej. Liczba mieszkańców obszaru na koniec 2013 r. wynosiła 97 273 osób, co stanowiło 2,89% mieszkańców Małopolski, a 36% wszystkich mieszkańców powiatu krakowskiego (rok później już 37% populacji powiatu). Obszar realizacji LSR obejmuje tym samym większą liczbę mieszkańców niż średnia liczba mieszkańców objętych LSR/LSROR w latach 2007-2013 w województwie małopolskim (49,2 tys.). Szczegółowe dane dotyczące powierzchni gmin tworzących obszar LGD oraz liczby ich mieszkańców przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych charakterystyk gmin tworzących obszar LGD

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogółem		Ludność ogółem	
	2013	2014	2013	2014
	km ²	km ²	osoba	osoba
Powiat krakowski	1 231	1231	266 649	268 517
Obszar LGD	400	400	97 273	98 151
Czernichów	85	85	13 984	14 143
Liszki	72	72	16 563	16 717
Mogilany	44	44	13 221	13 360
Skawina - obszar wiejski	80	80	18 828	18 934
Świątniki Górne	20	20	9 633	9 686
Zabierzów	99	99	25 044	25 311

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

4. Opis procesu tworzenia partnerstwa

• Inicjatywa i przedsiębiorczość – kontekst powstania LGD Blisko Krakowa

Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa powołana została w celu działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz wzmacniania aktywności ludności wiejskiej, w tym kształtowania postaw przedsiębiorczych, wspierania działań kooperacyjnych w sektorze gospodarczym, rozwijania potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru, promocji aktywnego stylu życia, troski o dziedzictwo kulturowe, historyczne i przyrodnicze oraz wspierania działalności organizacji pozarządowych, a także działania na rzecz defaworyzowanych grup społecznych. Inicjatorami powołania stowarzyszenia były samorządy gmin Skawina, Czernichów, Mogilany oraz Świątniki Górne.

Szczególnie istotnym jest, iż LGD współtworzone było i jest kierowane przez mieszkańców obszaru Blisko Krakowa – osoby istotnie zaangażowane w działania związane z poprawą jakości życia lokalnej społeczności. W porównaniu z poprzednią perspektywą powiększeniu uległ zasięg terytorialny obszaru objętego LSR – w czerwcu 2015 r. skład stowarzyszenia weszły dwie nowe gminy: Liszki oraz Zabierzów.

W nowej perspektywie PROW na lata 2014-2020 LGD Blisko Krakowa będzie kontynuować politykę prowadzoną w ramach osi Leader w PROW 2007-2013, ukierunkowując się na promowanie aktywności mieszkańców w kształtowaniu rozwoju obszaru objętego LSR z wykorzystaniem jego zasobów (m.in. bogatego materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, tradycji, a także bazy i oferty czasu wolnego). LGD wykorzysta specyficzne cechy obszaru, związane z bliskością gospodarczą Krakowa, dla tworzenia nowych miejsc pracy. Ponadto bliskość przestrzenna, historyczna i społeczna aglomeracji krakowskiej, będzie służyć wzmacnianiu potencjału kulturowego i społecznego mieszkańców obszaru.

Proces budowania partnerstwa w ramach Lokalnej Grupy Działania rozpoczął się w grudniu 2007 roku, gdy z inicjatywą utworzenia LGD wystąpił Burmistrz Miasta i Gminy Skawina, dając tym samym początek współpracy międzygminnej w tym obszarze. Jako pierwsze na propozycję współpracy pozytywnie odpowiedziały władze gmin Mogilany oraz Świątniki Górne. W celu uzyskania pełnej informacji dotyczącej zasad budowania i funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania, zorganizowano spotkanie władz gmin zainteresowanych współpracą w ramach LGD z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (29.01.2008 r.). Efektem spotkania było podjęcie przez władze decyzji o utworzeniu zespołu koordynacyjnego LGD ds. założenia stowarzyszenia i opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju, w skład którego weszli przedstawiciele poszczególnych gmin.

W toku prac do partnerstwa dołączyła także gmina Czernichów, pozytywnie odpowiadając na zaproszenie Burmistrza Miasta i Gminy Skawina z dnia 18.02.2008 r. Wszystkie cztery gminy podjęły następnie uchwały o przystąpieniu do stowarzyszenia Blisko Krakowa:

- Czernichów nr XVIII/249/08 z dnia 29.02.2008 r.,
- Mogilany nr XV/116/2008 z dnia 31.03.2008 r.,
- Skawina nr XVII/158/08 z dnia 20.02.2008 r.,
- Świątniki Górne nr XIX/132/2008 z dnia 31.03.2008 r.

Oprócz decyzji podejmowanych na poziomie władz samorządowych, w proces budowania partnerstwa zaangażowano także społeczność lokalną. Zorganizowane zostały gminne spotkania informacyjne, których celem było zapoznanie mieszkańców z zasadami podejścia LEADER oraz możliwościami uzyskania wsparcia finansowego w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Przeprowadzono także ankietę, która pozwoliła wyznaczyć priorytetowe zadania LSR. W każdej z gmin odbyło się jedno spotkanie informacyjne prowadzone przez eksperta z Ośrodka Doradztwa Rolniczego (Czernichów 7.04.2008 r.; Mogilany 9.04.2008 r.; Skawina 13.03.2008 r.; Świątniki Górne 11.04.2008 r.).

Zebranie założycielskie stowarzyszenia Blisko Krakowa odbyło się 15.04.2008 r. w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy Skawina. Uczestniczyły w nim 22 osoby reprezentujące sektor społeczny, gospodarczy i publiczny z obszaru gmin Czernichów, Mogilany, Skawina i Świątniki Górne. Stowarzyszenie zostało wpisane do KRS w dniu 7.11.2008 r. pod numerem 317450.

• **Realizacja strategii LGD Blisko Krakowa - PROW 2007-2013**

W latach 2009-2015 Lokalna Strategia Rozwoju realizowana była na terenie czterech gmin założycielskich. Za pośrednictwem LGD mieszkańcy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i samorządy zrealizowały szereg przedsięwzięć służących rozwojowi obszaru, wykorzystując łącznie kwotę 7 087 558,39 zł przede wszystkim na realizację projektów z zakresu:

- odnowy i rozwoju wsi (13 projektów na kwotę 3 194 359,15 zł; 43,16% budżetu),
- małych projektów (95 projektów na kwotę 1 797 664,86 zł; 24,08% budżetu),
- tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw (8 projektów na kwotę 611 438,50 zł; 8,19% budżetu),
- projekt współpracy (1 projekt na kwotę 22 424,30 zł; 0,32% budżetu),
- funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja (1 461 671,58 zł; 20,62% budżetu).

Ogólnie w ramach Osi 4 Leader na lata 2007-2013 LGD Blisko Krakowa wykorzystało 95,3 % przyznanego budżetu. Ponadto, przez cały okres wdrażania LSR, biuro LGD prowadziło konsultacje dla beneficjentów oraz szkolenia związane z ogłaszaniem naborami. W każdej z gmin pracowali wyznaczeni koordynatorzy ds. małych projektów.

• **Doświadczenie LGD Blisko Krakowa w realizacji projektów i przedsięwzięć finansowanych ze środków innych niż PROW 2007-2013:**

Na podstawie przygotowanej przez LGD koncepcji sieci szlaków turystycznych, gminy tworzące LGD aplikowały w ramach MRPO o przyznanie pomocy finansowej na realizację projektu pt. „Budowa kompleksowego produktu turystycznego – Skarby Blisko Krakowa”. **W 2014 roku projekt uzyskał dofinansowanie ze środków MRPO w kwocie 3,7 mln zł.** Autorski pomysł LGD wynikał bezpośrednio z realizacji działań w ramach wdrażania PROW na lata 2007-2013, a samo Stowarzyszenie pełniło funkcję doradczą w projekcie.

Od 2013 r. LGD Blisko Krakowa jest partnerem w projekcie „**Razem Blisko Krakowa – zintegrowany rozwój podkrakowskiego obszaru funkcjonalnego**”, współfinansowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz środków krajowych (zakończenie projektu planowane na 2016 r., wartość wsparcia: 2,23 mln zł). Głównym celem projektu było zacieśnienie współpracy pomiędzy gminami w zakresie wspólnego rozwiązywania problemów oraz doskonalenie mechanizmów tej współpracy, a także przygotowanie dokumentów niezbędnych do efektywnego ubiegania się o dofinansowanie ze środków UE w ramach budżetu 2014-2020. Projekt swoim zasięgiem obejmuje gminy: Czernichów, Liszki, Mogilany, Skawina i Świątniki Górne. Obszar funkcjonalny „Blisko Krakowa”, tworzony przez wspomniane 5 gmin, to obszar bezpośrednio graniczący z metropolią – Krakowem, na którym przenikają się i wzajemnie uzupełniają funkcje związane m.in. z: rynkiem pracy, edukacją, handlem i usługami, a także kulturą, sportem i rekreacją, ochroną środowiska, aktywnością społeczną, komunikacją oraz mieszkalnictwem. Pozostaje on pod silnym wpływem – wzmacniającego się w czasie i rozszerzającego w przestrzeni – oddziaływania Krakowa. Partnerzy w toku rozmów i dyskusji na temat roli i przyszłości obszaru funkcjonalnego, bazując na wynikach badań społecznych i analiz diagnostycznych, doszli do wniosku, że konieczne jest pogłębienie i rozszerzenie współpracy m.in. w ramach dostępnej struktury LGD Blisko Krakowa. Uznano, że procesy rozwojowe sąsiednich gmin, ich charakter oraz położenie, są typowe dla gmin LGD.

• **Podkrakowski Obszar Funkcjonalny „Blisko Krakowa” jako kontekst rozszerzenia partnerstwa i obszaru LGD**

W efekcie prowadzonych analiz i opracowanych planów strategicznych dla obszaru funkcjonalnego w ramach projektu „Razem Blisko Krakowa – zintegrowany rozwój podkrakowskiego obszaru funkcjonalnego” oraz

rozwijającej się współpracy międzygminnej i międzysektorowej, zdecydowano o rozszerzeniu obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz przyjęciu w poczet członków stowarzyszenia Gminy Liszki i Gminy Zabierzów (Uchwała nr XI/1/15 Zarządu stowarzyszenia Blisko Krakowa z dnia 17.06.2015 r.).

W przypadku Gminy Liszki oznacza to potwierdzenie ścisłych relacji, wypracowanych podczas dotychczasowej współpracy i potwierdzonych w ramach Partnerstwa, a w przypadku Gminy Zabierzów – zawiązanie nowej współpracy, powodowane wspólnymi uwarunkowaniami geograficznymi, przestrzennymi, społeczno-gospodarczymi oraz określonymi na ich podstawie jednolitymi celami rozwoju.

Współpraca wszystkich gmin realizowana jest ponadto w ramach Stowarzyszenia *Metropolia Krakowska*, które realizuje Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

5. Opis struktury LGD (w tym charakterystyka członków LGD)

Strukturę Stowarzyszenia Blisko Krakowa tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro Stowarzyszenia.

- **Walne Zebranie Członków** stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, podejmowanie uchwał w sprawie zatwierdzenia i aktualizacji LSR, zatwierdzanie procedur i kryteriów wyboru operacji oraz wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, a także rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych tych organów oraz podejmowanie pozostałych decyzji przewidzianych w statucie.

Według stanu na dzień 16.12.2015 r., **Walne Zebranie Członków składa się z 77 członków, w tym 6 osób reprezentujących sektor publiczny, 15 osób reprezentujących sektor gospodarczy oraz 56 osoby reprezentujące sektor społeczny, w tym mieszkańcy. Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR oraz przyjętych kierunków działania:**

- **sektor publiczny:** reprezentują przedstawiciele gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia (wójtowie, burmistrzowie oraz ich zastępcy, a także przedstawiciele urzędów),
  - **sektor gospodarczy:** reprezentują przedstawiciele przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze objętym LSR,
  - **sektor społeczny, w tym mieszkańcy:** reprezentują mieszkańcy obszaru objętego LSR, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz inne dobrowolne zrzeszenia i ruchy obywatelskie.
- **Zarząd stowarzyszenia Blisko Krakowa** składa się z 7 członków, wybieranych i odwoływanych spośród osób fizycznych będących członkami Stowarzyszenia lub reprezentantami członków Stowarzyszenia – osób prawnych. Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia realizując cele statutowe, kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia (na podstawie uchwał WZC), a także reprezentuje Stowarzyszenie i kieruje jego bieżącą działalnością w okresie między Walnymi Zebraniem Członków.
  - **Rada Lokalnej Grupy Działania Blisko Krakowa** to organ, do którego kompetencji należy przede wszystkim dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR. Szczegółowy opis Rady znajduje się w punkcie 6 rozdziału.
  - **Komisja Rewizyjna** jest organem, do którego podstawowych kompetencji należy kontrolowanie działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej (w tym występowanie do Zarządu z wnioskami pokontrolnymi oraz żądanie wyjaśnień), a także dokonywanie oceny pracy Zarządu.
  - **Biuro stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa** jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, która zapewnia pełną obsługę w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych. Prowadzi bieżące sprawy LGD, między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia. Biurem kieruje kierownik Biura zatrudniony przez Zarząd Stowarzyszenia, który może z upoważnienia Zarządu reprezentować Stowarzyszenie w granicach umocowania.

6. Opis składu organu decyzyjnego Lokalnej Grupy Działania

Organem decyzyjnym Lokalnej Grupy Działania Blisko Krakowa, jest Rada składająca się z 8 osób wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia. W skład Rady wchodzi przedstawiciele następujących sektorów:

- **publiczny** – 2 osoby (25,00% całego składu Rady),
- **społeczny, w tym mieszkańcy** – 3 osoby (37,50%),
- **gospodarczy** – 3 osoby (37,50%).

Na etapie tworzenia LSR nie zidentyfikowano wśród członków Rady grup interesu które posiadają więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji.

W celu profesjonalnej realizacji zadań LGD Blisko Krakowa oraz podnoszenia wiedzy i kompetencji członków organu decyzyjnego, został opracowany i przyjęty przez Zarząd dokument „Plany szkoleń – Polityka szkoleniowa Stowarzyszenia Blisko Krakowa”. Coroczne plany szkoleń przygotowywane będą w oparciu o zgłoszone przez

przedstawiciele organu decyzyjnego zapotrzebowania. W 2016 roku przewidziano szkolenia z zakresu procedur oceny i wyboru operacji.

7. Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym

Decyzje Rady, w szczególności decyzje w sprawach związanych z oceną i wyborem operacji, podejmowane są w formie uchwały zwykłą większością głosów (każdy członek Rady dysponuje jednym głosem). Tryb głosowania określają procedury wyboru – decyzje podejmowane są poprzez wypełnienie karty oceny operacji.

Warunkiem koniecznym dla prawidłowości przeprowadzenia procesu decyzyjnego jest zagwarantowanie przedstawicielstwa każdego z sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego). Zarząd stowarzyszenia Blisko Krakowa prowadzi ponadto rejestr interesów, bazujący na oświadczeniach przedstawicieli organu decyzyjnego. Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Członek Rady lub jego reprezentant, który: jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę, zgłosi inne powiązanie z daną operacją lub co do którego zachodzi podejrzenie stronniczości przy wyborze danej operacji, zostaje wykluczony z tego wyboru. Regulamin funkcjonowania Rady zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Na podstawie deklaracji Przewodniczący Rady wraz z Sekretarzem Rady kontrolują, czy skład Rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie parytetów. **Zastosowanie takich procedur gwarantuje, iż na poziomie podejmowania decyzji w Radzie, ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu.**

Dla zapewnienia prawidłowości wyborów dokonanych przez członków Rady LGD Blisko Krakowa, przewidziane są także działania dyscyplinujące w przypadku, gdy członek organu decyzyjnego opuścił 3 kolejne posiedzenia Rady bez usprawiedliwienia lub nierzetelnie wywiązuje się z powierzonych mu obowiązków.

8. Wskazanie dokumentów regulujących funkcjonowanie LGD z podaniem sposobu ich uchwalania i aktualizacji oraz opisem głównych kwestii, które są w nich zawarte.

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD Blisko Krakowa są: Statut stowarzyszenia Blisko Krakowa, Regulamin funkcjonowania Rady LGD Blisko Krakowa (organ decyzyjny) Regulamin funkcjonowania Zarządu Stowarzyszenia Blisko Krakowa, Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Blisko Krakowa oraz Regulamin Biura LGD.

• Statut stowarzyszenia Blisko Krakowa

Reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w Ustawie z dn. 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. 2015 poz.1393 z późn. zm): nazwę stowarzyszenia, teren działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Wskazuje ponadto organ nadzoru nad stowarzyszeniem, jakim jest Marszałek Województwa Małopolskiego, a także określa organ kompetentny w zakresie uchwalenia LSR i jej aktualizacji, zatwierdzania procedur i kryteriów wyboru operacji oraz zawiera uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji (w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji).

• Regulamin funkcjonowania Rady LGD Blisko Krakowa

Dokument zawiera przede wszystkim:

- szczegółowe kompetencje Rady,
- szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń,
- szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny),
- szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji,
- zasady protokołowania posiedzeń,
- zasady wynagradzania członków Rady.

• Regulamin funkcjonowania Zarządu stowarzyszenia Blisko Krakowa

Zawiera zapisy dotyczące:

- podziału zadań pomiędzy członków Zarządu,
- zasad organizacji posiedzeń Zarządu,
- zasad protokołowania posiedzeń.

• Regulamin pracy Komisji Rewizyjnej stowarzyszenia Blisko Krakowa

- szczegółowe kompetencje organu,
  - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji,
  - zasady prowadzenia działań kontrolnych,
  - zasady protokołowania posiedzeń.
- **Regulamin Biura stowarzyszenia Blisko Krakowa**
Określa zasady funkcjonowania Biura, w tym:
    - uprawnienia kierownika biura,
    - strukturę organizacyjną biura,
    - podział zadań (oraz metody pomiaru) w zakresie doradztwa,
    - podział zadań (oraz metody pomiaru) w zakresie animacji lokalnej i współpracy.

Uchwalanie i aktualizacja Statutu i Regulaminu funkcjonowania Rady dokonywana jest w drodze uchwały podejmowanej przez Walne Zebranie Członków. Projekty zmian w tych dokumentach przesyłane są do członków LGD w terminach określonych w statucie oraz są publikowane na stronie internetowej stowarzyszenia. Uchwalenie i aktualizacja Regulaminu Zarządu oraz Regulaminu Biura dokonywana jest w drodze uchwały podejmowanej przez Zarząd natomiast uchwalenie i aktualizacja Regulaminu pracy Komisji Rewizyjnej należy do kompetencji członków Komisji Rewizyjnej.

Oprócz wymienionych powyżej dokumentów funkcjonowanie stowarzyszenia regulują także:

- **Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu w Lokalnej Grupie Działania Blisko Krakowa**, stanowiąca załącznik do LSR, zawierająca: elementy funkcjonowania LGD i wdrażania LSR, które będą podlegać ewaluacji; kryteria przeprowadzania ewaluacji LSR oraz działań LGD; elementy, które LGD zamierza monitorować; czas, sposób i okres objęty pomiarem; opis i metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa oraz wykonywania zadań z zakresu animacji lokalnej i współpracy;
- **Zasady rekrutacji i zatrudniania pracowników oraz zasady zlecania zadań Lokalnej Grupy Działania Blisko Krakowa**, regulujące zasady zatrudniania pracowników na podstawie umowy o pracę (w tym zasady naboru i weryfikacji dokumentów, przeprowadzania procedury naboru oraz ogłaszania wyników), a także zasady zlecania zadań w formach innych niż stosunek pracy;
- **Polityka bezpieczeństwa danych osobowych stowarzyszenia Blisko Krakowa**, regulująca zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD, a także zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych,
- **Karty opisu stanowisk pracy**, zawierające szczegółowe opisy zadań na poszczególnych stanowiskach pracy, kwalifikacje i wymagania niezbędne do wykonywania powierzonych czynności oraz zakres odpowiedzialności i uprawnień przypisanych dla danego pracownika.

Uchwalanie i aktualizacja ww. dokumentów należy do kompetencji Zarządu Stowarzyszenia.

Opisane dokumenty określają szczegółowo podział zadań pracowników biura, a także zapewniają adekwatność wymagań przypisanych poszczególnym stanowiskom do przewidzianych obowiązków. Wyznaczają także zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy. Na wszystkich stanowiskach w Biurze LGD (związanych ze świadczeniem doradztwa oraz animacji lokalnej i współpracy) określono metody pomiaru jakości świadczonych usług.

Efektywność doradztwa świadczonego w Biurze, podlega bieżącej ocenie poprzez ewidencjonowanie ankiet monitorujących wypełnianych przez beneficjentów po etapie świadczenia usługi. Jakość prowadzonych przez pracowników Biura LGD działań, oceniania jest raz na kwartał w procesie monitoringu oraz raz do roku w procesie ewaluacji – działania w tym zakresie opisano w załączniku nr 2 do LSR „Procedura dokonywania monitoringu i ewaluacji Strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2022 oraz funkcjonowania LGD Blisko Krakowa”. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewłaściwego świadczenia doradztwa lub braku zadowolenia ze strony beneficjentów, przewiduje się interwencję organów stowarzyszenia i wprowadzenie koniecznych zmian.

Ponad połowa pracowników zatrudnionych w Biurze LGD posiada doświadczenie i niezbędną wiedzę do wdrażania i aktualizacji zarówno dokumentu LSR, jak i wszelkich dokumentów o charakterze regionalnym lub lokalnym. Dodatkowo, wspomniana wcześniej polityka szkoleniowa, przewiduje stały proces podnoszenia wiedzy i kwalifikacji zarówno pracowników Biura, jak i członków organów Stowarzyszenia. Szkolenia te mogą być organizowane i prowadzone we wszystkich pozaszkolnych formach dydaktycznych, m.in. jako zajęcia warsztatowe, seminaria, konferencje oraz kursy.

II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Lokalna Strategia Rozwoju Blisko Krakowa powstała w oparciu o metodę partycypacyjno-ekspercką z wykorzystaniem tzw. **TRÓJKĄTA WSPÓŁPRACY**, która polega na wykorzystaniu trzech metod pracy nad strategią, tj.:

- **Eksperckiej** - zaangażowanie różnego rodzaju ekspertów, w szczególności moderatorów czy analityków (badania i analizy statystyczne)
- **Urzędniczej** polega na wykorzystaniu wiedzy, umiejętności i kwalifikacji pracowników instytucji samorządowych i publicznych (urzędy gmin tworzących obszar LGD Blisko Krakowa, podległe im jednostki we wszystkich dziedzinach mających wpływ na rozwój społeczności lokalnej i jakość życia mieszkańców)
- **Partycypacyjnej**, jako kluczowej części całej metodologii. Polega ona na zaangażowaniu mieszkańców, wykorzystaniu wiedzy, umiejętności i kwalifikacji przedstawicieli społeczności lokalnej obszaru LGD Blisko Krakowa (radnych, lokalnych liderów, przedstawicieli lokalnych organizacji społecznych i inicjatyw obywatelskich, przedsiębiorców, mieszkańców).

Trójkąt współpracy to metoda włączania (partycypacji społecznej) przedstawicieli różnych środowisk tworzących wspólnotę lokalną obszaru LGD Blisko Krakowa do prac nad budową, wdrażaniem, ewaluacją i aktualizacją Lokalnej Strategii Rozwoju.

Trójkąt współpracy przyjął m.in. formułę **dedykowanej grupy roboczej** pracującej głównie w formie e-konsultacji, którą będą tworzyli przedstawiciele lokalnych instytucji publicznych, podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych, zarówno będący członkami LGD, jak i potencjalnymi beneficjentami oraz partnerami realizacyjnymi poszczególnych przedsięwzięć zapisanych w LSR.

Przeprowadzony proces konsultacji społecznych pozwolił na pozyskanie danych dotyczących oceny mieszkańców na temat: głównych potencjałów obszaru LGD, jakości życia na obszarze LGD, potrzeb i warunków rozwijania działalności gospodarczej, potrzeb i warunków w zakresie zachowania dziedzictwa i tożsamości lokalnej oraz ochrony środowiska. Mieszkańcy wyrazili też swoje opinie na temat głównych kierunków rozwoju obszaru LGD. Wyżej wymienione dane zostały wykorzystane w procesie opracowania LSR, szczegółowe informacje dotyczące sposobu wykorzystania danych zostały zawarte w kolejnych rozdziałach LSR.

Partycypacyjny charakter LSR wynika z ciągłego zaangażowania wszystkich interesariuszy dokumentu w proces powstawania kluczowych zapisów strategii. Dlatego też w procesie opracowywania LSR, jako kluczowe – obok danych wynikających ze statystyki publicznej – uznawano informacje pochodzące z szerokich konsultacji społecznych, w których uczestniczyli przedstawiciele głównych grup istotnych z punktu widzenia realizacji zapisów dokumentu: przedstawiciele wspólnot samorządowych, mieszkańcy obszaru LGD, członkowie organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorcy oraz lokalni wytwórcy.

1. Opis partycypacyjnych metod angażowania społeczności lokalnej w przygotowanie LSR:

W poszczególnych etapach prac nad LSR wykorzystano różnorodne **metody partycypacji**, angażując tym samym możliwie szerokie spektrum uczestników:

ETAP 1 - definiowania potrzeb i problemów (tzw. partycypacyjna diagnoza):

Wyzwania stojące przed społecznością lokalną, identyfikowane były w drodze analiz statystyki publicznej oraz poprzez następujące metody partycypacyjne:

- 1.1. **Ankieta elektroniczna CAWI** (Computer-Assisted Web Interview) – wspomagany komputerowo wywiad w formie ankiety on-line. Przygotowana w serwisie ankieta została upubliczniona na stronach internetowych LGD oraz urzędów gmin (wszystkie 6 gmin obszaru LGD). Mieszkańcy zidentyfikowali słabe i mocne strony obszaru LGD, a także potencjały oraz preferowane kierunki działania. Podsumowali także dotychczasową działalność LGD.
- 1.2. **Ankieta audytoryjna** – tożsama z ankietą elektroniczną, udostępniana w biurze LGD, miała na celu zebranie danych od możliwie szerokiego spektrum beneficjentów LSR.

Łącznie wypełniono 479 ankiet.

Termin przeprowadzenia obu ankiet: **sierpień – wrzesień 2015 r.**

- 1.3. **Punkt konsultacyjny w biurze LGD** – miejsce, w którym interesariusze strategii mogli zapoznać się z materiałami informacyjnymi, złożyć swoje opinie i uwagi, przedyskutować z osobami odpowiedzialnymi za budowę strategii interesujące ich kwestie czy wypełnić ankietę.

Termin przeprowadzenia: **lipiec – grudzień 2015 r.**

- 1.4. **Warsztaty dialogu społecznego** (warsztat strategiczny z przedstawicielami samorządów gminnych, członkami organów LGD, przedstawicielami sektora społecznego oraz gospodarczego). Warsztat skoncentrowany był na określeniu potrzeb rozwojowych w kontekście uwarunkowań lokalnych i ram działania LGD.

W warsztacie uczestniczyły 43 osoby, w tym przedstawiciele społeczności lokalnej, sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego w LGD. Termin realizacji: 23-24.09.2015 r.

- 1.5. **Otwarte spotkania warsztatowe** (informacyjno-konsultacyjne), jako jedno z najczęściej stosowanych narzędzi partycypacyjnych. Na zaproszenie LGD, w spotkaniu mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani obywatele.

W spotkaniach udział wzięło 159 osób. Terminy i miejsca spotkań: 29.09.2015 r. Czernichów, 01.10.2015 r. Skawina, 06.10.2015 r. Zabierzów, 08.10.2015 r. Liszki, 13.10.2015 r. Mogilany oraz 15.10.2015 r. Świątniki Górne.

Efekt: powstała diagnoza obszaru LGD, określono także słabe i mocne strony LGD (SWOT) oraz wstępną wersję celów LSR.

1.6. Trójkąt współpracy-grupa robocza, której pracami kierował Zarząd LGD przy wsparciu Biura LGD, pozostającego w bezpośrednim kontakcie z przedstawicielami poszczególnych sektorów (interesariuszy). W prace grupy roboczej włączone zostały osoby reprezentujące:

- **Sektor publiczny:** władze samorządowe – np. przedstawiciele urzędów gmin tworzących obszar LGD Blisko Krakowa oraz przedstawiciele poszczególnych jednostek podległych (placówki oświatowe i instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej – ośrodki pomocy społecznej),
- **Sektor gospodarczy:** przedsiębiorcy, lokalne organizacje zrzeszające przedsiębiorców z terenu LGD Blisko Krakowa, samorząd gospodarczy, w tym Galicyjska Izba Gospodarcza i Podkrakowska Izba Gospodarcza.
- **Sektor społeczny,** w tym mieszkańcy: osoby fizyczne, przedstawiciele organizacji społecznych i środowisk niesformalizowanych, działających na terenie obszaru LGD Blisko Krakowa (organizacje pozarządowe, organizacje kościelne i wyznaniowe, grupy nieformalne, liderzy lokalni, osoby kształtujące opinię publiczną, reprezentanci uniwersytetów III wieku, przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej itp.), w tym co istotne przedstawiciele grup defaworyzowanych.

Udział w pracach grupy roboczej był ogólnodostępny, a grupa robocza rozszerzała się m.in. w efekcie prowadzonego w sposób ciągły (na bieżąco) otwartego naboru, w tym w efekcie uczestnictwa w badaniu/wypełnieniu ankiety, czy też poprzez bieżące zgłoszenie mailowe.

Przedstawiciele trójkąta współpracy/grupy roboczej mieli możliwość uczestniczyć we wszystkich etapach prac nad Lokalną Strategią Rozwoju, w tym w zakresie identyfikacji kluczowych problemów i wyzwań dla obszaru działania LGD. **W skład grupy roboczej weszło łącznie 97 osób.**

Efekt: Projekt LSR przygotowany z udziałem społeczności lokalnej.

ETAP 2 – identyfikacji grup docelowych strategii.

Grupy docelowe LSR zidentyfikowano głównie w początkowej fazie prac nad strategią – w drodze analiz eksperckich (statystyka publiczna) oraz poprzez kluczowe dla procesu następujące metody partycypacyjne:

- 2.1. Ankietę prowadzoną w formie elektronicznej CAWI (opis 1.1.)
- 2.2. Ankietę audytoryjną (opis 1.2.)
- 2.3. Warsztaty dialogu społecznego (opis 1.4.)
- 2.4. Otwarte spotkania warsztatowe (informacyjno-konsultacyjne) (opis 1.5)
- 2.5. Trójkąt współpracy-grupa robocza (opis 1.6)

Grupa docelowa: przedstawiciele sektora publicznego, gospodarczego i społecznego, w tym mieszkańcy i organizacje pozarządowe z terenu danej gminy.

Efekt: Zdefiniowane kluczowe grupy docelowe jako istotne w rozwoju LGD, w tym grupy defaworyzowane.

ETAP 3 – określania celów i ustalania ich hierarchii

Budowę celów wynikających ze zidentyfikowanych wyzwań oparto o następujące metody:

- 3.1. Ankietę prowadzoną w formie elektronicznej CAWI (opis 1.1.)
- 3.2. Ankietę audytoryjną (opis 1.1.)
- 3.3. Punkt konsultacyjny w biurze LGD (opis 1.3.)
- 3.4. Warsztaty dialogu społecznego (opis 1.4.)
- 3.5. Otwarte spotkania warsztatowe (informacyjno-konsultacyjne) - (6 spotkań w 6 gminach LGD) (opis 1.5),
- 3.6. Otwarty nabór kart projektowych – interesariusze LGD zgłaszali przedsięwzięcia do realizacji na terenie LGD, jako odpowiedź na zidentyfikowane przez siebie problemy (wcześniej opracowano wzór fiszki). Termin zbierania kart projektowych: wrzesień-listopad 2015 r. **Zebrano łącznie: 90 kart projektowych.**
- 3.7. Trójkąt współpracy-grupa robocza (opis 1.6)

Efekt: Projekt LSR przygotowany z udziałem społeczności lokalnej.

ETAP 4 - poszukiwania rozwiązań, stanowiących sposoby realizacji strategii

Adekwatność rozwiązań w kontekście faktycznych potrzeb społecznych zapewniono m.in. poprzez następujące metody:

- 4.1. Otwarte spotkania warsztatowe (informacyjno-konsultacyjne) (opis 1.5)
- 4.2. Trójkąt współpracy-grupa robocza (opis 1.6)
- 4.3. Otwarty nabór „kart projektowych”
- 4.4. Ankietę prowadzoną w formie elektronicznej CAWI (opis 1.1.)
- 4.5. Ankietę audytoryjną (opis 1.1.)

4.6. Konsultacje e-mailowe z pracownikami i władzami LGD, przede wszystkim poprzez działający dedykowany adres e-mail. Umożliwiały zadawanie pytań, przesyłanie propozycji związanych z LSR. Adres do konsultacji to: strategia@bliskokrakowa.pl. Korespondencję mailową można było wysłać na adresy pracowników biura oraz Zarządu.

Terminy zbierania: **sierpień – listopad 2015,**

Konsultacje pisemne: rolę zainteresowanych partnerów społecznych w tej metodzie było przygotowanie pisemnej odpowiedzi (komentarza czy uwag) do przedstawionego wcześniej dokumentu konsultacyjnego, który zamieszczony był na stronie LGD i do wglądu w biurze oraz podczas ewentualnych spotkań.

Pisemne komentarze nadsyłane były głównie w wersji elektronicznej

Grupa docelowa: Interesariusze LGD

Terminy zbierania: sierpień – listopad 2015

Efekt: Zdefiniowane przez interesariuszy pomysły/przedsięwzięcia rozwojowe, które zapewnią rozwój LGD w kontekście niwelowania czy zmniejszania barier/wykluczenia i wykorzystania potencjału obszaru i mieszkańców.

ETAP 5 - formułowania wskaźników realizacji LSR, jako miar jej sukcesu.

Definiowanie wskaźników stanowi:

5.1. Otwarty nabór „kart projektowych” (opis 4.1.)

5.2. Punkt konsultacyjny w biurze LGD (opis 1.3.) – spotkania po określeniu wstępnych działań oraz w trakcie konsultacji ostatecznego dokumentu – **październik-grudzień 2015 r. – łącznie 67 konsultacji**

5.3. Warsztaty dialogu społecznego (opis 1.4.)

5.4. Trójkąt współpracy-grupa robocza (opis 1.6)

5.5. Konsultacje e-mailowe (opis 4.2.) – konsultacje po opublikowaniu propozycji działań oraz całego dokumentu

Terminy zbierania: listopad-grudzień 2015,

Konsultacje pisemne (opis 4.3.)

Terminy zbierania: listopad-grudzień 2015,

Efekt: wskaźniki ustalone w oparciu o własne propozycje osób/podmiotów opisujących projekty oraz proponowane i opiniowane w drodze konsultacji

Podczas spotkań/konsultacji społecznych w ramach działania LGD Blisko Krakowa, wykorzystane zostały różnorodne metody oraz techniki aktywizacji i pracy warsztatowej. Dzięki zastosowaniu metody partycypacyjno-eksperymentalnej, zagwarantowany został szeroki udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji strategicznych dla obszaru LGD Blisko Krakowa, jak również możliwość wpływania przez mieszkańców na planowane i realizowane działania oraz wysoki poziom konsultacji społecznych.

Zapisy LSR na poszczególnych etapach jej tworzenia były każdorazowo szeroko konsultowane, w szczególności przez wykorzystanie elektronicznych form komunikacji (np. portale społecznościowe, strony www., e-mail).

Wybrana metodologia oraz wszelkie działania związane z opracowaniem Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym z włączeniem społeczności lokalnej w ten proces, zostały zaplanowane głównie w oparciu o doświadczenie własne LGD oraz poszczególnych gmin.

Pod uwagę wzięto również wyniki ewaluacji wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2009-2015 w ramach PROW na lata 2007-2013, dobre praktyki wynikające ze współpracy z różnymi podmiotami oraz z udziału stowarzyszenia w projektach i przedsięwzięciach opartych na zasadach partnerstwa i partycypacji społecznej. W ramach wypracowania celów i przedsięwzięć (ETAPY 4 i 5) wykorzystano obszary i kierunki interwencji wskazywane przez mieszkańców jako kluczowe w ankiecie ewaluacyjnej, przeprowadzonej wśród społeczności lokalnej na zakończenie realizacji osi 4 LEADER w ramach PROW na lata 2007-2013.

Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze objętym LSR, które wykorzystane zostały do opracowania LSR, zostały każdorazowo zaprezentowane przy charakterystyce danego etapu (w tym dane o procesie, tj. daty spotkań, liczba uczestników).

Wnioski, propozycje i rekomendacje z poszczególnych etapów prac nad strategią analizowane były każdorazowo przez pracowników Biura LGD oraz członków Zarządu (w składzie przedstawiciele 2 sektorów) oraz konsultowane z przedstawicielami sektora gospodarczego. Zestawienie uwag i rekomendacji prowadzone przez Biuro LGD, sporządzane było w formie tabelarycznej i uwzględniało: treść propozycji, zgłaszającego, decyzję LGD (tak, nie, do rozważenia w przyszłości), uzasadnienie w przypadku odrzucenia lub odroczenia włączenia do strategii. **Do głównych wniosków z przeprowadzonych konsultacji należy zaliczyć:**

- **konieczność szerokiego włączenia mieszkańców w proces rozwoju obszaru LGD**
- **intensyfikację działań na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców w szczególności w obszarze czasu wolnego oraz połączeń lokalnych**
- **wsparcie rozwoju małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji grup defaworyzowanych**
- **konieczność integracji mieszkańców opartej na lokalnym dziedzictwie**

- dbałość o ochronę środowiska w szczególności jakość powietrza

Należy zauważyć, iż skutkiem przeprowadzenia uspołecznionego procesu opracowania strategii jest zaplanowanie działań adekwatnych do potrzeb i wykorzystania szans rozwojowych oraz większego włączenia społecznego mieszkańców. Różnorodność zastosowanych metod partycypacyjnych i prowadzonych działań włączających interesariuszy, stanowi istotny fundament dla racjonalnie i ambitnie określonych celów, mających przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Poszczególne rozdziały LSR zawierają informacje o wynikach i źródłach danych z procesów partycypacyjnych.

2. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji LSR

Partycypacja mieszkańców obszaru LGD nie została ograniczona wyłącznie do procesu opracowania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Zapisy dokumentu zakładają bezpośrednie zaangażowanie społeczności lokalnej w proces jego realizacji, nie tylko za sprawą aktywności beneficjentów w realizacji założonych celów i przedsięwzięć, ale także na etapie:

- **Monitorowania i oceny realizacji strategii** – procedury monitoringu LSR zakładają aktywny udział społeczności lokalnej w bieżącej ocenie jakości doradztwa świadczonego przez pracowników Biura LGD, w tym także z zakresu animacji lokalnej oraz współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Ponadto mieszkańcy, zgodnie z założonym planem komunikacji, mają możliwość bezpośredniego zwrócenia uwagi na problemy związane z realizacją LSR za pomocą ankiet on-line oraz uczestnictwa w otwartych spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych.
- **Aktualizacji strategii** – w przypadku trudności z realizacją LSR lub braku społecznej akceptacji jej zapisów przewiduje się uruchomienie działań naprawczych, które w całości opierają się na uczestnictwie społeczności lokalnej w przygotowaniu i zaprojektowaniu zmian do zaktualizowanej wersji LSR.
- **Opracowania i zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji** – jednym z elementów monitorowania i oceny realizacji LSR jest także bieżące kontrolowanie poziomu akceptacji dla kryteriów wyboru operacji. Beneficjenci będą mieli możliwość zgłaszać uwagi dotyczące problemów z ich spełnieniem bezpośrednio w Biurze LGD, jak i na otwartych spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych, a także poprzez wypełnianie ankiet monitorujących po zakończeniu realizowanej operacji.

3. Proces opracowania LSR – odpowiedzialność

Zgodnie z § 18 ust. 3 pkt. 8 Statutu, opracowanie projektu LSR i innych dokumentów niezbędnych do realizacji LSR należy do kompetencji Zarządu Stowarzyszenia. Za organizację całości procesu przygotowania LSR w tym w szczególności identyfikacja celów i przedsięwzięć, opracowanie harmonogramu działań, konsultacje ze społecznością lokalną, formułowanie ostatecznej treści poszczególnych rozdziałów LSR, przygotowanie projektów procedur i kryteriów oceny odpowiadał Zarząd LGD. Dążąc do zapewniania wysokiej jakości LSR w trakcie procesu przygotowania LSR Zarząd korzystał z pomocy ekspertów polegającej m.in. na: moderowaniu otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych, przygotowaniu badań społecznych oraz wstępnej diagnozy obszaru LGD na podstawie danych pochodzących ze statystyki publicznej, technicznym zredagowaniu projektu LSR. Ponadto Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 przygotowana została w pełnej partycypacji z mieszkańcami, których zaangażowanie przewidziane zostało nie tylko na etapie formułowania treści dokumentu, ale także jest istotnym elementem prawidłowej realizacji jego zapisów. **Strategia nie została tym samym przygotowana przez podmiot zewnętrzny, a wszystkie zawarte w niej propozycje i rozwiązania, a także cele i przedsięwzięcia wynikają wyłącznie ze wspólnej pracy przedstawicieli organów stowarzyszenia Blisko Krakowa, pracowników Biura LGD oraz przedstawicieli społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim grup docelowych strategii (przede wszystkim przedsiębiorców, lokalnych wytwórców, a także przedstawicieli samorządów gminnych, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz przedstawicieli grup defaworyzowanych).**

4. Wprowadzenie do LSR dodatkowych środków

Stowarzyszenie Blisko Krakowa w związku z możliwością ubiegania się o dodatkowe środki przeprowadziło w maju 2021 r. analizę diagnozy obszaru, analizy SWOT oraz konsultacje społeczne. Podstawą wyliczenia dodatkowej alokacji jest poziom wdrażania LSR na dzień 28.02.2021 r., który wynosi 5 497 655,55 zł. W związku z powyższym, stowarzyszenie Blisko Krakowa może ubiegać się o zwiększenie środków w ramach poddziałania 19.2 w maksymalnej wysokości 429 000,00 EUR, a także zwiększyć środki w ramach poddziałania 19.4 o maksymalnie 51 480,00 EUR. (12% wartości dodatkowych środków w ramach poddziałania 19.2).

Na skutek przeprowadzonych konsultacji społecznych (ankieta online, spotkanie informacyjno-konsultacyjne, warsztaty dialogu społecznego) oraz na podstawie analizy zainteresowania naborami i doświadczeń w realizacji LSR należy stwierdzić, iż największym zainteresowaniem cieszą się nadal działania z zakresu rozwoju ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej oraz z zakresu podejmowania działalności gospodarczej.

III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

Diagnoza obszaru LGD powstała w oparciu o analizę danych statystyki publicznej, a także z wykorzystaniem metod partycypacyjnych, w tym przede wszystkim badań społecznych mieszkańców oraz spotkań warsztatowych w każdej z 6 gmin terytorium LGD Blisko Krakowa.

Na bazie analiz, zidentyfikowane zostały ponadto kluczowe grupy docelowe oraz problemy/wyzwania, jako podstawa do zdefiniowania logiki interwencji LSR.

1. **OBSZAR LGD I JEGO DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE.**

Bogate walory przyrodnicze, a także zróżnicowana rzeźba terenu, położonego w obrębie czterech makroregionów, sprawiają, że obszar LGD jest atrakcyjny w kontekście spędzania czasu wolnego, zarówno dla jego mieszkańców, jak i mieszkańców, znajdującego się w bliskim sąsiedztwie Krakowa.

- Obszar LGD cechuje **wysoka atrakcyjność krajobrazowa (różne typy krajobrazu: jurajski, nadrzeczny, pagórkowaty)** oraz **rekreacyjno-turystyczna** (duży potencjał do rozwoju turystyki aktywnej, np. wodnej czy rowerowej, poznawczej itd.), wynikające z położenia w granicach czterech makroregionów fizyczno-geograficznych: Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Bramy Krakowskiej, Kotliny Oświęcimskiej oraz Pogórza Zachodnio-Beskidzkiego. Przez obszar przepływa Wisła, silnie zaznaczają się doliny Rudawy, Rudna, Skawinki oraz jej dopływów: Cedronu, Głogoczówki, Mogiłki, Włosanki i Rzepnika. Ponadto, równolegle do Wisły przebiega żeglowny kanał wodny o długości blisko 16 km, łączący Łączany ze Skawiną (Kanał Łaczański, zwany także Kanałem Łączany-Skawina).
- **Istotne znaczenie dla atrakcyjności obszaru mają też bardzo cenne przyrodniczo obszary leśne** – w ich obrębie wyznaczono liczne **rezerваты przyrody**, jak np. Kajasówka, Kozie Kąty, Skała Kmity, Bielańsko-Tyniecki Park Krajobrazowy czy Rudniański Park Krajobrazowy. Powierzchnia terenów zielonych ogółem na obszarze LGD stanowi niemal połowę obszarów zielonych na terenie całego powiatu krakowskiego (415,2 ha, 49%, bez miasta Skawina), podobnie jak liczba **pomników przyrody**, która wynosi 214 i stanowi 47% wszystkich pomników na terenie powiatu (razem z miastem Skawina).

Obok elementów krajobrazowo-przyrodniczych, obszar LGD **wyróżnia bogate niematerialne i materialne dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki kultury materialnej świeckiej i religijnej, a także obiekty rękodzieła rzemieślniczego.**

- **Wśród największych atrakcji wymienić należy m.in.** Izbę Pamięci Rodu Hallerów i Hallerczyków w Jurczycach, Muzeum Słusarstwa im. Marcina Mikuły w Świątnikach Górnych, dwa kościoły położone na szlaku architektury drewnianej tj. kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Woli Radziszowskiej i kościół pw. Narodzenia NMP w Krzęcinie, gotycki kościół pw. Świętych Piotra i Pawła w Bolechowicach, kościół pw. Wszystkich Świętych z 1300 roku w Rudawie, izby regionalne w Woli Radziszowskiej, w Krzęcinie, w Kamieniu, Dworek Hallera w Jurczycach, Dwór Dzieduszyckich w Radziszowie, Zespół Dworski Konopków w Mogilanach, dwór neoklasycystyczny w Aleksandrowicach, pałac z XV wieku w Balicach, klasycystyczny dworek w Bolechowicach, późnobarokowy dwór w Karniowicach, pozostałości dworu z XVII wieku w Kobylanach, drewnianą willę w Kochanowie, pałac klasycystyczny w Niegoszowicach, lamus w Pisarach, dwór w Radwanowicach, zespół podworski w Więckowicach, willę murowaną w Zabierzowie, szlaki piesze, rowerowe i konne, ścieżkę ornitologiczną w Kamieniu, prehistoryczną osadę w Woli Radziszowskiej, Pałac w Piekarach. **Niematerialne dziedzictwo kulturowe manifestuje się poprzez kultywowanie tradycji, folklor, twórczość ludową, rzemiosło** (m.in. Zespół Regionalny „Mogilanie”). Warto także zwrócić uwagę na odbywające się w omawianych gminach **imprezy cykliczne**, przyciągające coraz większą ilość odwiedzających, np. Międzynarodowy Bieg Skawiński, Górski Bieg Niepodległości Skawina - Mogilany.
- Istotnym jest, iż przedstawiciele 4 gmin tworzących w poprzednich latach obszar LGD, wypracowali także **wspólną markę „Skarby Blisko Krakowa”** (w pracach tych nie uczestniczyły Liszki i Zabierzów, które jednakże planują włączyć się aktywnie w rozwój i promocję marki). **„Skarby Blisko Krakowa” to ogół atrakcji turystyczno-rekreacyjnych czterech podkrakowskich gmin:** Czernichów, Mogilany, Skawina i Świątniki Górne. Marka ta obejmuje ona atrakcje w dziedzinach: muzea, kościoły architektury drewnianej, izby regionalne, smaki lokalne, zespoły regionalne, dworki, przyroda i rekreacja. **Ich zwiedzanie zaproponowano w kluczu dwunastu szlaków tematycznych.** Poszczególne szlaki odpowiadają, **gdzie znajdziemy największe atrakcje sakralne, przyrodnicze** lub inne, jak na przykład najpiękniejsze punkty widokowe. Dla tych, którzy wolą aktywny sposób spędzania czasu, autorzy projektu proponują **trzydzieści tras rowerowych, pieszych i konnych.** Ogólne informacje o gminach i ich głównych miejscowościach znajdują się w zakładce **„O regionie”**. **„Niezbędnik turysty”** gromadzi dane miejsc przydatnych podczas zwiedzania, takich jak apteki, bankomaty czy punkty informacji turystycznej, a ponadto prezentuje wybrane obiekty noclegowe, gastronomiczne i sportowe. W zakładkach **„Oferta”** oraz **„Kalendarium”** użytkownicy mogą sprawdzić, jakie ciekawe wydarzenia będą miały miejsce w najbliższym czasie na terenie gmin.

- Powstała również i jest wdrażana koncepcja sieci szlaków turystycznych na terenie LGD. W 2015 roku ramach PROW, jako działanie komplementarne przygotowany został projekt edukacji regionalnej pt. „Odkrywaj Skarby Blisko Krakowa i ucz się 2015”, w ramach którego powstała kreatywna mapa odkrywców dla uczniów, a także scenariusze 8 lekcji.
- W ramach dalszej współpracy planowana jest realizacja i wsparcie działań na rzecz rozwijania, integrowania i wzbogacania istniejących oraz tworzenia nowych produktów oferty spędzania czasu wolnego na terenie obszaru LGD. Potrzebę tę potwierdzają wyniki badań wśród mieszkańców obszaru.

Atuty związane z dziedzictwem przyrodniczym i kulturowym, a także infrastrukturą i ofertą czasu wolnego pozytywnie oceniają także mieszkańcy obszaru LGD Blisko Krakowa. Wyniki badań społecznych pokazują, że zdaniem mieszkańców, do czynników, które pozytywnie wpływają na ocenę ich jakości życia, należą przede wszystkim: dostępność oferty rekreacyjnej (57,2% łącznych wskazań na „bardzo dobrze” i „dobrze”), atrakcyjność imprez i wydarzeń popularyzujących lokalne tradycje i zwyczaje (54,8%), stan techniczny i warunki w obiektach sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych (53,7%), a także wygląd centrów miejscowości (52,2%). Równocześnie respondenci prowadzonych badań, jako istotny dla podnoszenia komfortu życia na obszarze LGD, postrzegają przede wszystkim rozwój infrastruktury oraz oferty czasu wolnego.

Mocne strony obszaru LGD Blisko Krakowa nie są jednak w pełni wykorzystywane dla rozwoju oferty czasu wolnego.

- Powody to m.in. niewystarczająca infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa, brak spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej wszystkich gmin, słabo rozwinięta sieć szlaków pieszych i tras rowerowych, brak ich zintegrowania, brak jednolitego i skutecznego systemu promocji, wizualizacji i informacji w zakresie oferty spędzania czasu wolnego, zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych czy ograniczone możliwości zwiedzania (Źródło: badania ankietowe oraz dane z 6 warsztatów). **Niedostatki te podkreślali także mieszkańcy biorący udział w badaniu ankietowym, wskazując jako obszar problemowy dostępność do sieci szlaków i ścieżek rekreacyjnych (35.4%).**
- Na obszarze LGD zidentyfikowano ponadto tendencje i procesy negatywnie wpływające na stan środowiska naturalnego, a także negatywnie odbija się na potencjale turystyczno-rekreacyjnym całej gminy. **Podobnie jak w skali całego województwa małopolskiego, na obszarze LGD odnotowuje się przekroczenia norm stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki¹.** Ponadto na obszarze LGD obserwowalna jest **niska świadomość mieszkańców w zakresie ochrony środowiska**, przejawiająca się występowaniem dzikich wysypisk śmieci oraz niedostatecznym poziomem funkcjonowania recyklingu.
- Istotny negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego ma także stosunkowo niski poziom dostępności komunalnej, infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków na obszarze LGD – w 2013 roku zaledwie 33,0% wszystkich mieszkańców obszaru miało dostęp do infrastruktury kanalizacyjnej, a 44,1% mieszkańców korzystało z oczyszczalni ścieków.
- **Negatywne tendencje dotyczące stanu środowiska przekładają się na ocenę jakości życia z perspektywy mieszkańców obszaru LGD – aż 44,7% ankietowanych negatywnie oceniło zmiany zachodzące w sferze ochrony środowiska.**

2. MIESZKAŃCY, W TYM ICH AKTYWNOŚĆ, INTEGRACJA SPOŁECZNA I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO.

Obszar LGD zamieszkiwało w 2014 r. ponad 98 tys. osób, należy jednak zwrócić uwagę na stałą dynamikę wzrostu liczby ludności - od roku 2010 liczba ludności wzrasta średnio o 1%, przy średniej 0,24% dla Małopolski. Aktualna liczba ludności (2014 rok) w stosunku do 2009 roku powiększyła się o 6,9% - co w skali 5 lat stanowi wynik bardzo wysoki (dla Małopolski 2,1%). Rosnąca liczba mieszkańców świadczy niewątpliwie o **wysokiej atrakcyjności osadniczej**, powiązanej przede wszystkim z procesami suburbanizacji sąsiedniego Krakowa, a także pozytywnymi trendami demograficznymi.

- Opierając się na **prognozie ludności BDL GUS** w perspektywie najbliższych lat **można się spodziewać dalszego wzrostu liczby mieszkańców.** Analiza danych dla poszczególnych gmin wskazuje, że największą atrakcyjnością osadniczą cechuje się gmina Mogilany, gdzie liczba mieszkańców wzrosła w stosunku do roku bazowego wzrosła o blisko 12%, co wiąże się z bardzo wysokim saldem migracji na teren gminy oraz korzystnymi wskaźnikami przyrostu naturalnego.
- **Saldo migracji ogółem na obszar LGD w 2013 roku było równe 891 osobom.** Średnie saldo migracji z lat 2009-2014 na 1 tys. mieszkańców obszaru LGD kształtowało się natomiast na poziomie ponad 9,5 osoby i nieznacznie przewyższało przeciętną wartość w całym powiecie krakowskim, kształtującą się na poziomie 9 osób (średnia dla regionu wynosi 1,16). Wskazuje to na silnie obecne procesy suburbanizacji, znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru LGD miasta metropolitalnego, jakim jest Kraków.

¹ Program Strategiczny Ochrona Środowiska, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, s. 17.

- **Cechą charakterystyczną obszaru LGD jest ponadto względnie wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego.** Średni przyrost naturalny z lat 2009-2014 wynosił 2,19 promila, podczas gdy w przypadku powiatu krakowskiego było to 1,20 promila, a w przypadku województwa małopolskiego 1,76 promila. Skłaniać to może do twierdzenia, że w procesach osadniczych uczestniczą w dużej mierze osoby młode. Stąd jednym z kluczowych wyzwań dla obszaru LGD pozostaje wzmocnienie spójności i integralności społecznej (w szczególności integracja międzygminna, międzypokoleniowa oraz dotycząca „nowych” i „starych” mieszkańców tego obszaru), budowanie silnej tożsamości lokalnej, poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania, jego specyfiki i historii, m.in. poprzez dbałość o dziedzictwo kulturowe, w szczególności o charakterze niematerialnym.
- **Analizując** strukturę wiekową mieszkańców obszaru LGD należy stwierdzić **relatywnie niewielki spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)**, z 21,10% w roku 2009 do 20,58% w roku 2013 i 20,50% w 2014 roku. Podobne zmiany nastąpiły także w grupie ludności **w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata)** – z 64,67% do 64,35% w 2013 roku oraz 64,03% w 2014 roku. Wskaźniki te dla większości gmin woj. małopolskiego kształtują się zdecydowanie inaczej – szczególnie najmłodsza grupa wiekowa w zadanym przedziale czasowym notuje spadki na poziomie powyżej 5%. **Bardzo mały ubytek tej grupy wiekowej w analizowanych latach na obszarze LGD potwierdza duży zasób demograficzny**, ale jednocześnie mniejsze problemy z przeorientowaniem usług publicznych (takich jak np.: wychowanie przedszkolne, edukacja szkolna, oferta kulturalne, itp.).
- W przypadku grupy osób w **wieku poprodukcyjnym (60+/65+)** zaobserwować można postępującą tendencję rosnącą - wzrost liczby ludności w tym wieku wyniósł 1,22 pkt. proc., z poziomu 14,23% w 2009 roku do 15,45% 2014 roku. Zatem należy uznać, że tendencje demograficzne zachodzące na terenie obszaru LGD są zdecydowanie korzystniejsze od obserwowanych w skali całej Małopolski.
- Ważną daną związaną z **rozwojem społeczeństwa obywatelskiego** jest także wysoka **frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.** wśród mieszkańców obszaru LGD – 51% (region 48,5%), co jest istotne w kontekście faktu, iż dla całego Powiatu Krakowskiego wartość ta wynosi już tylko 32,4% (średnia krajowa wynosiła natomiast 32,1%).
- **Działalność i rozwój sektora społecznego.** Średnio na obszarze gmin LGD liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wynosiła 27 podmiotów w 2014 roku i kształtowała się na tym samym poziomie, co średnia dla powiatu krakowskiego i nieco niższym niż średnia dla Małopolski (33 organizacje/10 tys. mieszkańców). Analizując zróżnicowanie wewnętrzne, największą liczbę organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców odnotowano w przypadku gminy Czernichów (30 organizacji/10 tys. mieszkańców), a najmniejszą w przypadku gminy Świątniki Górne (zaledwie 18 organizacji/10 tys. mieszkańców). Porównanie gminnych rejestrów organizacji pozarządowych oraz danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wskazuje ponadto na problem relatywnie niskiej aktywności NGO. Ponadto jak wynika z badań prowadzonych w ramach opracowania Strategii aktywizacji i partycypacji Społecznej Obszaru Funkcjonalnego Blisko Krakowa na obszarze LGD funkcjonuje liczna grupa aktywnych i rozwijających się organizacji pozarządowych, które angażują się w zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności, niemniej jednak ich liczba – w stosunku do liczby zarejestrowanych podmiotów tego typu – pozostaje niewielka.
- **Cechą charakterystyczną lokalnych organizacji jest ponadto niski poziom profesjonalizacji prowadzonej działalności, jak również niskie kompetencje organizacyjno-prawne, zarządcze i komunikacyjne wśród członków organizacji.** Problemem wielu organizacji są także niewystarczające zasoby (w tym przede wszystkim zasoby lokalowe).

3. KAPITAŁ SPOŁECZNY

- Istotnym zasobem społecznym obszaru LGD są dzieci i młodzież. Należy zauważyć, że na obszarze LGD na koniec 2013 r. funkcjonowało łącznie 68 szkół podstawowych i gimnazjów, do których uczęszcza łącznie 8 154 uczniów (w tym 2 429 uczniów szkół gimnazjalnych), co w skali regionu stanowi blisko 3% młodzieży. I choć na obszarze LGD odnotowano spadek liczby uczniów w stosunku do 2011 r. o 2%, to w skali regionu spadek ten wyniósł 3,7%. Niemniej jednak, w związku z pozytywnymi trendami dotyczącymi migracji i wspomnianych wcześniej analiz, dynamika tych procesów nie powinna się istotnie zwiększać.
- Obserwowalny w skali całego obszaru LGD jest **spadek liczby małżeństw na 1000 ludności**. W roku 2009 wartość tego wskaźnika wynosiła 6,87 (wobec 6,60 w przypadku województwa małopolskiego), natomiast w 2014 roku wskaźnik ten wyniósł już tylko 4,85 (przy 5,20 dla regionu). Istotnie skorelowany ze wskaźnikiem liczby małżeństw jest **spadek liczby urodzeń żywych na 1000 ludności** - w roku 2009 było ich 11,93 (w skali małopolski -11,40), a w 2014 już tylko 10,17 (wobec 10,20 w województwie małopolskim). W kontekście tego, iż na obszarze Blisko Krakowa występuje dodatnie saldo migracji, co związane jest z napływem młodych osób rozpoczynających życie rodzinne, podejmowanie działań związanych ze wspieraniem młodych rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, stanowi istotne wyzwanie społeczne dla minimalizowania negatywnych trendów (spadek liczby małżeństw i żywych urodzeń na 1 000 ludności).

- Bardzo ważną rolę w kształtowaniu kapitału ludzkiego i rozwoju kultury odgrywają publiczne instytucje kultury. **Należy zauważyć, że na terenie 2 gmin nie funkcjonują domy i ośrodki kultury – dotyczy to gminy Czernichów i Liszki.**
- Istotnym jest też fakt, iż w 2013 r. **liczba osób na 1 placówkę biblioteczną** przewyższała średnią dla województwa małopolskiego o 375 osób (na obszarze LGD wskaźnik ten wynosił 4 683 osoby), co w kontekście faktu, iż biblioteki pełnią coraz więcej funkcji animacyjnych, również nie jest dobrą informacją o ofercie dla mieszkańców.

4. GOSPODARKA

W 2013 roku na terenie obszaru LGD zarejestrowanych było 10 341 podmiotów gospodarczych (w 2014 roku liczba ta zwiększyła się do 10 639 podmiotów gospodarczych). W stosunku do roku bazowego (2009) zmiana wynosiła ponad 22% i była dwukrotnie wyższa od średniej dla województwa małopolskiego.

Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2009-2014 na obszarze LGD, w podziale na miejscowości

Jednostka terytorialna	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MAŁOPOLSKIE	314017	331363	331595	343375	351074	356785
Powiat krakowski	22781	24640	25192	26405	27237	28069
Czernichów	1095	1185	1187	1252	1308	1368
Liszki	1320	1459	1525	1599	1648	1692
Mogilany	1303	1409	1526	1571	1665	1727
Skawina – obszar wiejski	1410	1508	1532	1614	1647	1681
Świątniki Górne	1009	1055	1046	1099	1109	1152
Zabierzów	2291	2566	2653	2840	2964	3019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Tendencja wzrostowa podtrzymana została w 2014 roku, gdzie w porównaniu do roku bazowego (2009) zmiana wynosiła **ponad 26%**. Największą dynamiką cechowała się gmina Mogilany, gdzie odnotowano zwiększenie się liczby podmiotów o 32,5%. Najmniej korzystna tendencja dotyczyła gminy Świątniki Górne, gdzie dynamika zmian wynosiła 14,2% (co nadal było wynikiem lepszym od średniej dla Małopolski, ale gorszym od średniej dla powiatu krakowskiego, która wynosiła 23,2%).
- Potencjał gospodarczy obszaru LGD przejawia się także w **liczbie podmiotów gospodarczych przypadających na 1 000 mieszkańców** w wieku produkcyjnym. W 2013 roku wynosiła ona 165,9 podmiotów i była zbliżona do średniej dla województwa małopolskiego (165,6), a także wyższa od średniej dla powiatu krakowskiego (160,8). W 2014 roku współczynnik ten wynosił 170,4 wobec 168,6 dla województwa małopolskiego i 165,4 dla powiatu krakowskiego.
- Największą liczbą podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców spośród gmin obszaru LGD wyróżnia się gmina Mogilany (198,5 podmiotów w 2013 r. i 204,3 w 2014 roku).
- **Analiza struktury gospodarki obszaru LGD w 2013 roku** (udział podmiotów z poszczególnych sekcji PKD 2007 w całościowej liczbie podmiotów) **wskazuje, że największą grupę stanowią podmioty z sekcji G** (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów) – 27,4% ogółu zarejestrowanych podmiotów. **Kolejną wielkościowo grupą to podmioty z branży F** (budownictwo) – 14,5% ogółu podmiotów. **Na trzecim miejscu pod względem udziału sytuują się podmioty z sekcji C** (przetwórstwo przemysłowe) – 13,1% całościowej liczby podmiotów.
- **Za szczególnie istotne, w kontekście rozwoju infrastruktury i oferty czasu wolnego, uznać należy branże które mogą być bezpośrednimi beneficjentami rozwoju tego typu oferty, tzn. podmioty gospodarcze, które mogą być aktywnie zaangażowane w komercjalizację usług związanych z czasem wolnym.** Dotyczy to przede wszystkim przedsiębiorstw związanych z produkcją rolniczą i wyrobami lokalnymi, a także działalnością noclegową i gastronomiczną, czy wreszcie podmiotów prowadzących działalność związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją. **Tym samym, za szczególnie istotne dla realizacji LSR, uznać należy przede wszystkim podmioty gospodarcze z sekcji A** (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), **sekcji C** (przetwórstwo przemysłowe), **sekcji G** (handel hurtowy i detaliczny) **oraz sekcji R** (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją). **Łącznie podmioty te stanowią 44,5% wszystkich podmiotów gospodarczych na terenie LGD.** W trakcie realizacji Strategii niezwykle istotne będzie nie tylko zintegrowanie i zaangażowanie tego typu przedsiębiorstw wokół komercjalizacji rozwoju oferty czasu wolnego, ale także stymulowanie ich rozwoju poprzez zakładanie i rozwijanie nowych działalności gospodarczych.
- **Cechą wyróżniającą obszar LGD jest także duża liczba firm działających w sekcji M** (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Odsetek tych podmiotów świadczyć może o innowacyjności gospodarki

obszaru LGD. Należy jednak zaznaczyć, że ponad 1/3 tych podmiotów znajduje się na terenie gminy Zabierzów. Gospodarkę obszaru LGD cechuje ponadto znacząca liczba podmiotów z sekcji H (transport i gospodarka magazynowa).

- Bardzo istotnym jest też fakt działających na obszarze gmin wchodzących w skład LGD–**Stref Aktywności Gospodarczej**, m.in. w Skawinie czy Gminie Zabierzów, dających z jednej strony miejsca pracy mieszkańcom, z drugiej zaś przychody dla budżetów gmin.
- **Na obszarze LGD nie zidentyfikowano funkcjonujących przedsiębiorstw społecznych.**

5. RYNEK PRACY

W skali gmin obszaru LGD² widoczna jest korzystna zmiana, jeśli chodzi o liczbę bezrobotnych zarejestrowanych.

- W stosunku do roku bazowego (2009) zaobserwowano spadek o 194 osoby, czyli o 4,70%, co było wynikiem tożsamym dla powiatu krakowskiego. Niemniej jednak zaznaczyć należy, że w 2013 roku liczba bezrobotnych wynosiła 4 841 osób, co oznacza wzrost w stosunku do 2009 roku o 791 osób (17,44%). Tendencja zniżkowa dotyczyła większości gmin, a najsilniej obecna była na obszarze gminy Skawina (uwaga metodologiczna: dane dotyczące osób bezrobotnych nie są dostępne w kontekście Gminy miejsko-wiejskiej w podziale na tereny miejskie i wiejskie, dlatego w tym wypadku uwzględniono dane całej gminy). Niekorzystnie wyróżnia się gmina Zabierzów, gdzie zaobserwowano wzrost liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w stosunku do roku bazowego – o 137 osób, czyli o prawie 22%.
- Stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym na obszarze LGD na koniec 2013 roku wynosił 7,6% i był niższy od poziomu właściwego dla województwa małopolskiego (7,8%). W 2014 roku obserwowalna jest podobna relacja, chociaż wartość udziału bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zmalała, zarówno w przypadku obszaru LGD, jak i województwa małopolskiego (odpowiednio 6,1% i 6,6%).

Pomimo pozytywnych tendencji w latach 2013-2014, w skali gmin obszaru LGD widocznych jest kilka istotnych problemów dotyczących bezrobocia:

- **Rosnący problem bezrobocia wśród osób niemobilnych powyżej 55 roku życia**, który dotyczy całego powiatu krakowskiego. W stosunku do roku bazowego odnotowano wzrost o 110,2%. Osoby te charakteryzują się praktycznym brakiem mobilności i w dużej mierze zasilają bezrobocie strukturalne. Problem ten w najmniejszym stopniu dotyczy gmin: Czernichów i Liszki, gdzie dynamika zmian była korzystna.
- **Osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia, które w 2014 roku stanowiły 36,9% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze LGD.** Problem ten widoczny jest przede wszystkim w przypadku gmin Świątniki Górne, Skawina oraz Zabierzów, gdzie w 2014 roku stanowiły one odpowiednio: 39,6%, 39,2% oraz 39,3% ogółu bezrobotnych. Osoby długotrwale bezrobotne, wraz z przedłużającym się czasem pozostawania poza sferą zatrudnienia, mogą mieć coraz większe problemy z ponowną adaptacją do wymagań rynku pracy.
- **Obserwowalny jest wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych (18-34 lata)** – w 2014 roku stanowili oni 43,1% ogółu bezrobotnych z obszaru LGD.

Potwierdzeniem sytuacji na rynku pracy wynikającej z danych statystyki publicznej są wyniki badania społecznego wśród mieszkańców obszaru LGD. Aż 30,6% ankietowanych wskazywało sytuację na rynku pracy jako słabość obszaru LGD. Jako grupy znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, wskazywali oni przede wszystkim **osoby młode do 30 roku życia oraz osoby powyżej 55 roku życia, a także osoby długotrwale bezrobotne.**

6. PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy lokalnej gospodarki i rynku pracy w sposób bezpośredni przekładają się na sytuację w zakresie realizowania polityki społecznej na obszarze gmin LGD.

- W skali obszaru gmin LGD **liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 roku była równa 4 946 osobom** (w 2014 roku były to już 4824 osoby). Obserwowalny jest spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, który w stosunku do roku bazowego (2009) wynosił 3,5% (w 2014 roku było to 5,9%).
- W skali obszaru LGD **odsetek osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem w 2013 roku wynosił 4,07%, co było wynikiem niższym od średniej powiatu krakowskiego (4,45%) i województwa małopolskiego (7%).** W 2014 roku odsetek ten wynosił 3,9%, wobec 4,3% dla powiatu krakowskiego i 6,8% dla Małopolski. W tym zakresie widoczne jest duże zróżnicowanie wewnętrzne. Największy odsetek korzystających odnotowano w przypadku gminy Mogilany (5,2%), a najmniejszy w przypadku gminy Zabierzów (niecałe 2% osób objętych pomocą społeczną w liczbie ludności ogółem).
- **Najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej na terenie gmin obszaru LGD są:** długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

7. WEWNĘTRZNA SPÓJNOŚĆ OBSZARU BLISKO KRAKOWA

² Należy zauważyć, że przytaczane w tej części dane obejmują miasto Skawina, gdyż w statystyce publicznej w kontekście gmin miejsko-wiejskich, nie można wyagregować danych dla części wiejskiej i miejskiej gminy.)

Gminy objęte LSR – łącznie z terenem miasta Skawina – stanowią obszar funkcjonalny i w ciągu ostatnich 3 lat współpracując z sobą (z wyłączeniem Zabierzowa), opracowały wspólne długookresową **Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Blisko Krakowa” oraz strategię sektorowe:**

- Zintegrowana Strategia Rozwoju Edukacji i Rynku Pracy
  - Strategię Rozwoju Edukacji i Rynku Pracy
  - Zintegrowanym Programem Aktywizacji i Partycypacji Społecznej na obszarze funkcjonalnym „Blisko Krakowa”
- W opinii mieszkańców obszaru**, którzy uczestniczyli w badaniach ankietowych (479 ankiet), punktem wyjścia dla określenia spójności wewnętrznej obszaru, są przede wszystkim uwarunkowania terytorialne, tzn. spójność wynikająca z położenia geograficznego oraz bliskiego sąsiedztwa (96,7%). Jednakże, wśród odpowiedzi z najwyższą liczbą wskazań znalazły się także: **kultura, tradycje oraz obyczaje (70,2%)**, a także **potencjał oraz wyzwania w sferze gospodarczej (69,0%)**.

Spójność obszaru LGD Blisko Krakowa, związana jest z bliskością centralnego ośrodka miejskiego, jakim jest Kraków. Bliskość Krakowa rozumiana **jest nie tylko przestrzennie, ale także historycznie, społecznie i gospodarczo**. Odrębność **przestrzenna** wyraża się w charakterystycznym usytuowaniu obszaru względem granic miasta Krakowa. Znaczna część obszaru znajduje się w odległości mniejszej niż 30 km do centrum miasta. Ponadto o odrębności przestrzennej świadczy zróżnicowanie form ukształtowania terenu, który zawiera w sobie wapienne skały Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, płaską dolinę Wisły oraz liczne pagórki Pogórza Wielickiego.

Z miastem Krakowem związany jest **historyczny** wyznacznik bliskości. Niewielka odległość, jaka dzieli ważniejsze miasta i wsie obszaru od Krakowa, od wieków stanowiła główny czynnik rozwoju kulturowego i gospodarczego dzisiejszego obszaru LGD. Po dziś dzień w wielu wsiach obszaru istnieją zawody oraz zwyczaje kulturowe silnie zakorzenione w historii obszaru.

Wymiar **społeczny** bliskości Krakowa wiąże się z rosnącą liczbą ludności napływowej, dla której obszar LGD stanowi atrakcyjny do osiedlenia się teren, oferujący jednocześnie bliskość komunikacyjną i odpoczynek od zgiełku metropolii. Specyficzną cechą obszaru LGD jest aktywna i kreatywna postawa mieszkańców, którzy wspierają i uzupełniają działania realizowane przez służby publiczne. Cechą charakterystyczną obszaru jest także korzystna sytuacja demograficzna, wyrażająca się dodatnim saldem migracji i korzystnymi wskaźnikami przyrostu naturalnego.

Gospodarcza bliskość Krakowa jest jednym z najmocniejszych atutów obszaru LGD. Stymuluje ona rozwój przedsiębiorczości oraz stwarza szeroki wachlarz możliwości zatrudnienia dla ludności obszaru. Dla wielu mieszkańców obszar LGD to miejsce zamieszkania i spędzania czasu wolnego, natomiast miejscem pracy jest Kraków lub inne ośrodki przemysłowe.

8. KLUCZOWE GRUPY DOCELOWE

Na podstawie diagnozy obszaru LGD zidentyfikowano następujące kluczowe grupy docelowe:

- **Grupy defaworyzowane** – jako osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których skierować należy przede wszystkim działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych, komercjalizacją usług oferty czasu wolnego, a także rozwojem infrastruktury użyteczności publicznej, w tym przede wszystkim:
  - **Bezrobotni w wieku 55+ - kluczowe przesłanki:** „*rosnący problem bezrobocia wśród osób niemobilnych powyżej 55 roku życia, który dotyczy całego powiatu krakowskiego. W stosunku do roku bazowego odnotowano wzrost o 110,2%*”.
  - **Bezrobotni do 30 roku życia - kluczowe przesłanki:** „*obserwowalny jest wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych (18-34 lata) – w 2014 roku stanowili oni 43,1% ogółu bezrobotnych z obszaru LGD*”, *zjawisko to jest bardzo niepokojące, wobec rosnącego długotrwałego bezrobocia*”
  - **Długotrwanie bezrobotni - kluczowe przesłanki:** „*Osoby długotrwanie pozostające bez zatrudnienia, które w 2014 roku stanowiły 36,9% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze LGD*”, a ich aktywizacja zawodowa z biegiem czasu jest coraz trudniejsza i wymagająca dużo większych nakładów środków publicznych (rosnący koszt społeczny) – 39,2 % osób korzystających z pomocy społecznej, to osoby długotrwanie bezrobotne (kluczowa przyczyna).
  - **Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa - kluczowe przesłanki:** 55,6 % osób korzystających z pomocy społecznej, jako przyczynę podają ubóstwo, co wpływa bardzo często na wykluczenie społeczne, w tym całych rodzin. Zjawisku temu należy przeciwdziałać, wspierając włączenie i aktywizację osób z tej grupy.
  - **Osoby niepełnosprawne - kluczowe przesłanki:** 39,5% osób z niepełnosprawnością, korzysta z pomocy społecznej (3 co do wielkości grupa). Niepełnosprawność utrudnia włączenie społecznie i aktywizację zawodową, dlatego szczególnymi formami wsparcia należy objąć osoby z tej grupy
  - **Kobiety powracające na rynek pracy – kluczowe przesłanki:** kobiety stanowią 55% osób bezrobotnych, a posiadające pod swoją opieką dziecko do 6 r.ż. 18,7% ogółu. Okres macierzyństwa oraz urlopu wychowawczego wyklucza na pewien czas kobiety z aktywności zawodowej, co potem znacznie utrudnia im powrót na rynek pracy.
- **Przedstawiciele trzeciego sektora** (organizacje pozarządowe, OSP, grupy nieformalne, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły regionalne i ludowe, itp.) – będące wyrazem aktywności obywatelskiej, nośnikami tradycji

i kultury oraz podmiotami aktywnie działającymi na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i zagwarantowania spójności społecznej obszaru.

- **Samorządy gminne** (mieszkańcy oraz władze publiczne i instytucje publiczne) – jako podmioty odpowiedzialne m.in. za rozwój infrastruktury i oferty czasu wolnego oraz jej beneficjenci, a także jako podmioty odpowiedzialne za politykę kulturalną, społeczną.
- **Przedsiębiorcy i podmioty gospodarcze, lokalni wytwórcy** – podmioty, które – rozwijając oraz dywersyfikując swoją działalność – mogą przyczynić się do przywrócenia grup defaworyzowanych na rynku pracy w obieg społeczny i gospodarczy.
- **LGD Blisko Krakowa** – jako podmiot inicjujący oraz działający na rzecz integracji i rozwoju oferty czasu wolnego, podtrzymywania lokalnej tradycji i kultury, zwiększania inkluzyjności społeczeństwa obszaru LGD oraz kształtowania i animowania postaw przedsiębiorczych.

IV. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego	SŁABE STRONY	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego
<p>Bliskość Krakowa (metropolia) oraz konurbacji śląskiej: –potencjał rozwoju oferty przemysłów czasu wolnego w oparciu o posiadane dziedzictwo, –dostępność dużych i chłonnych rynków pracy –potencjał zbytu towarów i usług, –zasoby kompetentnych kadr dla rozwijających się na obszarze LGD przedsiębiorstw (krakowski ośrodek akademicki oraz sieć szkolnictwa zawodowego)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Brak wspólnej, zintegrowanej oferty turystycznej gmin tworzących obszar LGD oraz brak spójnego kalendarza imprez odbywających się na terenie obszaru LGD (brak koordynacji wydarzeń pomiędzy gminami).</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14 Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Dobre połączenia komunikacyjne, w tym bliskość strategicznych szlaków transportowych – kontekst rozwoju przemysłów czasu wolnego i gospodarczego (port lotniczy Kraków - Balice, autostrada A4, kolej, w tym m.in. połączenia Oświęcim-Kraków, Kraków-Zakopane, droga krajowa nr 7 „Zakopianka”)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Ciągle niewystarczająca oferta czasu wolnego na obszarach wiejskich, w tym uwzględniająca potrzeby różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, rodziny, seniorzy, zajęcia rozwojowe dla młodych osób)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Wysoka atrakcyjność osadnicza obszaru Blisko Krakowa –korzystne wskaźniki i trendy demograficzne (dodatnie saldo migracji, dodatni przyrost naturalny).</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14</p>	<p>Braki w infrastrukturze społeczno–rekreacyjno – kulturowej na terenie LGD w tym m.in. świetlic wiejskich, ogólnodostępnych placów zabaw, terenów rekreacyjnych Niewystarczająca liczba szlaków, ciągów pieszo – rowerowych (w tym włączonych we wspólny system), będących alternatywą dla komunikacji samochodowej oraz niezadowalająca jakość i stopień oznakowania istniejących szlaków, tras i atrakcji turystycznych na terenie obszaru LGD</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14</p>
<p>Wysoka jakość istniejącej oferty czasu wolnego realizowana przez instytucje kultury i sportu oraz organizacje pozarządowe</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Zbyt mała liczba zarejestrowanych produktów lokalnych (tylko kiełbasa Lisiecka) oraz zbyt słaby dostęp mieszkańców do produktów lokalnych</p>	<p>Badania ankietowe – raport z badań Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>

<p>Bogate dziedzictwo lokalne, jako potencjał rekreacyjno-turystyczny obszaru LGD, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – materialne - przyrodnicze (różnorodność, obszary chronionego krajobrazu, wysoka lesistość, malownicze ukształtowanie terenu), –kulturowe i historyczne (np. obiekty funkcjonujące w ramach Szlaku Architektury Drewnianej, muzea i izby regionalne, –niematerialne (kultywowanie tradycyjnych obrzędów, twórczość ludowa, działalność zespołów, chórów i orkiestr dętych, grup teatralnych, wytwory i potrawy regionalne, ginące zawody, produkty lokalne - np. kiełbasa Lisiecka, wikliniarstwo, kłodkarstwo, rzemiosło metalowe, produkty bonifraterskie, itp. 	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>„Sezonowość” oferty czasu wolnego (mała liczba wydarzeń w okresie zimowym)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Rozwijająca się marka „Skarby Blisko Krakowa”</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14</p>	<p>Niewystarczająca oferta edukacji regionalnej, niski poziom aktywności szkół w kreowaniu i realizacji tej oferty</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Istniejąca infrastruktura rekreacyjna i sportowa, jako efekt dotychczasowych inwestycji, w tym w ramach PROW, w tym: stadniny koni z ofertą rekreacyjno-sportową oraz udane inicjatywy w zakresie włączania zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w obieg społeczny i gospodarczy, (np. rozpoznawalne w skali ponadlokalnej kąpieliska Zalew Budzyński, Zalew na Piaskach -dawny Kryspinów - wraz z ofertą</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Zły stan techniczny wielu spośród istniejących obiektów zabytkowych (ruchomych i nieruchomych), a także ograniczona dostępność do obiektów dziedzictwa lokalnego, które są w dobrym stanie (m.in. dojazd, przewodnik)</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 13-14</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Istniejący potencjał niezagospodarowanych rzek i cieków wodnych – m.in. kanał wodny w Łączanach, śluza w Borku Szlacheckim oraz terenów „porolniczych”, dla tworzenia oferty czasu wolnego, w tym gospodarstw agroturystycznych</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Praktycznie brak infrastruktury noclegowej i niewystarczająca infrastruktura usługowo-gastronomiczna</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Dogodna lokalizacja względem sąsiednich istotnych atrakcji turystycznych i kulturowych - m.in. Wadowice, Kraków, Wieliczka, Kalwaria Zebrzydowska, Zakopane</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz niedostateczna dbałość o stan środowiska naturalnego: np. wciąż występujące dzikie wysypiska śmieci, słaby „recykling”</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>

<p>Coroczne imprezy o charakterze ponadlokalnym, np. otwarcie sezonu motocyklowego, Międzynarodowy Bieg Skawiński, złoty samochodów terenowych (off-road), rajdy, bieg Rotmistrza Pileckiego, Małopolski Wyścig Górski, Pokonaj Focha, Górski Bieg Niepodległości Skawina- Mogilany</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s.</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Niski poziom wykorzystania istniejącej infrastruktury społecznej, w tym świetlic wiejskich, wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> –braku odpowiedniej oferty czasu wolnego, –braku animatorów, –niskiej jakości infrastruktury –braku lub niskiej jakości wyposażenia wielu miejsc, co nie sprzyja włączaniu i uczestnictwu w zajęciach osób młodych, rodzin z dziećmi czy nowych mieszkańców) 	<p>Diagnoza. Mieszkańcy, w tym ich aktywność, integracja społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, s. 15</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Zakorzenie organizacji w tradycjach lokalnych, silna tożsamość (historia wspólnot lokalnych, miejscowości, znane osoby, kultura lokalna, itp.), osadzenie w konkretnych potrzebach społecznych.</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Niski poziom dostępności do infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w skali całego obszaru LGD</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 15</p>
<p>Kultywowanie bogatych tradycji patriotycznych (związanych między innymi z harcerstwem, pamięcią o zbrodni katyńskiej oraz rodem Hallerów)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Duże zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego na znacznej części obszaru LGD m.in wysoki poziom stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki</p>	<p>Diagnoza. Obszar LGD i jego dziedzictwo materialne i niematerialne, s. 15</p> <p>Wyniki badań społecznych</p>
<p>Dobrze oceniana przez mieszkańców praca przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów</p>	<p>Badania ankietowe – raport z badań</p>	<p>Niewystarczający poziom kapitału społecznego mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> – slaba świadomość korzyści ze współpracy wśród mieszkańców i organizacji gmin tworzących obszar LGD – slaba aktywność osób i organizacji w zakresie partycypacji, niska frekwencja na spotkaniach, w badaniach, itp., wynikająca m. in. z problemów dotyczących komunikacji, znajomości specyfiki współpracy międzysektorowej 	<p>Diagnoza. Mieszkańcy, w tym ich aktywność, integracja społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, s. 15</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Różnorodność lokalnych organizacji pozarządowych ze względu na dziedziny i formy działania oraz ich aktywność, w tym: klubów sportowych (oferta i duża liczba uczestników prowadzonych przez nie zajęć), Ochotniczych Straży Pożarnych i Kół Gospodyń Wiejskich (m.in. działalność społeczno-kulturalna)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Niskie przekonanie o spójności społecznej oraz historycznej obszaru LGD oraz stosunkowo niski poziom integracji społecznej - zbyt mała liczba działań sprzyjających integracji mieszkańców terenów wiejskich</p>	<p>Wyniki badań społecznych</p>

<p>Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców obszaru LGD (odsetek zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na obszarze LGD wyższy niż średnia dla Małopolski i powiatu krakowskiego)</p>	<p>Diagnoza. Gospodarka, s. 17-18</p>	<p>Słabość instytucjonalna i organizacyjna części sektora pozarządowego, w tym: –mała aktywność wewnątrz części NGO, słabe zaangażowanie ludzi (mieszkańców) do działania, mimo stosunkowo dużej liczby członków rejestrowych), nieznanomość ze strony wielu organizacji pozarządowych procedur ubiegania się o fundusze zewnętrzne, a przede wszystkim procedur związanych z realizacją i rozliczaniem projektów (częsta bariera w dostępie do środków publicznych).</p>	<p>Diagnoza. Mieszkańcy, w tym ich aktywność, integracja społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, s. 15</p> <p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Stosunkowo wysoki odsetek przedsiębiorstw „innovacyjnych” (sektor M klasyfikacji PKD 2007)</p>	<p>Diagnoza. Gospodarka, s. 17-18</p>	<p>Jakość infrastruktury drogowej i połączeń komunikacyjnych na obszarze LGD (43,2% mieszkańców) oraz niezintegrowanie komunikacji zbiorowej i indywidualnej pomiędzy gminami obszaru LGD i wewnątrz gmin</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>
<p>Istniejące strefy gospodarcze na terenie Blisko Krakowa, jako miejsca pracy i dochody gmin</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>	<p>Ciągle zbyt niska liczba miejsc pracy dla mieszkańców LGD</p>	<p>Diagnoza. Gospodarka, s. 17-18 Wyniki badań społecznych</p>
<p>Infrastruktura techniczna obszaru, jako potencjał dla rozwoju i dalszych inwestycji (55% ankietowanych mieszkańców pozytywnie ją ocenia)</p>	<p>Wyniki badań społecznych</p>	<p>Zbyt mała dynamika rozwoju gospodarki lokalnej i przedsiębiorczości, w tym w kontekście istniejących zasobów i dziedzictwa lokalnego.</p>	<p>Diagnoza. Gospodarka, s. 17-18 Wyniki badań społecznych</p>
		<p>Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych oraz osób starszych (55+), a także rosnący udział osób długotrwale bezrobotnych</p>	<p>Diagnoza. Rynek pracy, s. 17-18</p>
		<p>Znaczny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby (w tym długotrwałej), ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia, a w konsekwencji zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>Diagnoza. Pomoc społeczna, s. 17-18</p>
		<p>Wysoki odsetek osób zatrudnionych na terenie obszaru LGD, pochodzących spoza obszaru (uszczerpnięcie wpływów podatkowych - PIT płacony jest gdzie indziej)</p>	<p>Zgłoszono podczas otwartych spotkań informacyjno-konsultacyjnych</p>

SZANSE	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego	ZAGROŻENIA	Odniesienie do diagnozy / procesu partycypacyjnego
Pozytywny trend demograficzny powiatu krakowskiego - wysoki odsetek osób poniżej 35 roku życia	Przedstawione szanse wynikają z analizy trendów przedstawionych w diagnozie społeczno-gospodarczej obszaru LGD oraz ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju 2009-2015 lub zostały zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych.	Opóźnienia w rozwoju infrastruktury drogowej (niedrożne drogi tranzytowe przebiegające przez tereny obszaru LGD)	Przedstawione zagrożenia wynikają z analizy trendów przedstawionych w diagnozie społeczno-gospodarczej obszaru LGD oraz ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju 2009-2015 lub zostały zgłoszone podczas warsztatów partycypacyjnych.
Rozwój wielosezonowych tras rekreacyjnych (we współpracy z innymi JST i samorządem województwa) – integracja tras z atrakcjami turystyczno-kulturowymi i miejscami o bogatych walorach przyrodniczych		Słaba współpraca wewnątrz sektora pozarządowego - nastawienie na konkurencję i rywalizację (np. w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych) zamiast na współpracę	
Moda na turystykę i rekreację aktywną, w tym rowerową oraz pieszą		Zanieczyszczenie powietrza (stale rosnąca liczba samochodów, rozwój przemysłu, palenie śmieci, zła jakość paliwa, opału, itp.)	
Popyt na usługi czasu wolnego		Bogata, różnorodna, dostosowana do potrzeb różnych odbiorców oferta spędzania czasu wolnego dostępna w Krakowie	
EuroVelo – europejska sieć szlaków rowerowych		Niewystarczająca świadomość dotycząca zachowań Proekologicznych	
Nowelizacja ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, ułatwiająca budowę dróg i szlaków rowerowych oraz wyznaczanie szlaków turystycznych, m.in. wzdłuż rzek (rozwój turystyki rowerowej na wielu nowych, atrakcyjnych krajobrazowo trasach)		Duża liczba osób napływowych, realizujących potrzeby zawodowe, konsumpcyjne i kulturalne wciąż w Krakowie, nieangażujących się w sprawy wspólnoty lokalnej	
Rosnące zainteresowanie agroturystyką			
Państwowa polityka proekologiczna (m.in. segregacja śmieci, likwidacja dzikich wysypisk, ograniczanie emisji zanieczyszczeń)			
Obszar metropolitalny – duża liczba inwestycji gospodarczych i komunalnych, dostępność dodatkowych środków zewnętrznych (np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych)			
Angażowanie w inicjatywy społeczne przedstawicieli biznesu, społeczna odpowiedzialność biznesu			
Wisła jako potencjał do promocji obszaru (nordic walking, trasy edukacyjne, sporty i rekreacja „na wodzie”, wędkarstwo itp.)			

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONYCH ANALIZ – PROBLEMY I WYZWANIA ROZWOJOWE

Opracowana diagnoza, ankieta (elektryczna i audytoryjna), materiał zebrany w dialogu w oparciu o metody partycypacyjne (warsztaty dialogu społecznego i otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne – 6 spotkań), stanowił podstawę do opracowania przedmiotowej analizy SWOT. W oparciu o jej ustalenia, dokonano analizy problemów i wyzwań rozwojowych obszaru funkcjonalnego Blisko Krakowa.

Zidentyfikowane **problemy (P)** i **wyzwania (W)** zostały następnie podzielone na 3 obszary, powiązane z sobą w sposób logiczny, co stanowiło podstawę do opracowania celów szczegółowych.

- Pierwsza grupa problemów i wyzwań, skoncentrowana jest wokół kwestii związanych z **jakością życia mieszkańców i zbyt małym wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa i zasobów społeczno-gospodarczych, dla rozwoju integracji społeczności lokalnej (dzieci, młodzież, rodziny, dorośli):**

- Zbyt mało możliwości dla atrakcyjnego i twórczego spędzania czasu wolnego w opinii mieszkańców terenów wiejskich obszaru LGD, wynikających ze **zbyt wąskiej lub sezonowej oferty** (w tym różnego rodzaju zajęć adresowanych do różnych grup wiekowych) (P),
- Zbyt **mało miejsc** pozwalających na spędzanie czasu wolnego i rozwój zainteresowań, w tym dzieci i młodzieży, a także integrację mieszkańców (w tym niski poziom wykorzystania istniejącej infrastruktury społecznej) (P),
- **Zły stan techniczny oraz niewystarczające wyposażenie wielu obiektów związanych z realizacją oferty czasu wolnego dla mieszkańców** i nieadekwatne do możliwości ich wykorzystanie (P),
- Niewykorzystany potencjał atrakcyjności krajobrazowej i istniejącego dziedzictwa lokalnego, na rzecz kształtowania oferty czasu wolnego, a w konsekwencji rozwoju przemysłu czasu wolnego dla obszaru Blisko Krakowa (P i W),
- Wciąż niewystarczający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców, a także problemy z zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego (P i W),
- Niewykorzystane możliwości obszaru Blisko Krakowa w kontekście oferty czasu wolnego dla mieszkańców Krakowa, jako bezpośrednio sąsiedniej metropolii, co przyczynić się może do rozwoju w tym kontekście nowych miejsc pracy (konieczność obsługi turystów – np. mała gastronomia, miejsca noclegowe, sprzedaż lokalnych produktów, itp.) (W),
- Objęcie marką „Skarby Blisko Krakowa” oferty tylko 4 z gmin, które tworzą obecnie LGD (W),
- Wciąż zbyt mały poziom wypromowania marki „Skarby Blisko Krakowa”, jako elementu rozpoznawalnego obszaru Blisko Krakowa, w tym dla mieszkańców, którzy mogliby odkrywać dziedzictwo i atrakcje sąsiednich miejscowości i aktywnie spędzać czas (W),
- Nie wystarczająco rozwinięta sieć dróg i ich słaba jakość, co utrudnia mieszkańcom dostępu do obiektów użyteczności publicznej, w tym związanych ze spędzaniem czasu wolnego dla mieszkańców i turystów (P),

Zatem dla rozwiązania/zniwelowania zidentyfikowanych problemów, kierunkiem działań jest **rozwój infrastruktury oferty czasu wolnego, w tym małej architektury oraz zintegrowanie i promocja marki „Skarby Blisko Krakowa”** – mający na celu wykorzystanie **atutów** (walorów przyrodniczo-krajobrazowych, bogatego materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, istniejących oraz potencjalnych szlaków i ścieżek kulturowych, rekreacyjnych i przyrodniczych, a także wysokiego poziomu przedsiębiorczości do komercjalizacji usług oferty czasu wolnego). Przeprowadzona w maju 2021 r. analiza diagnozy obszaru objętego LSR, w skład której wchodziły badania ankietowe wśród mieszkańców gmin, spotkanie informacyjno-konsultacyjne oraz warsztaty dialogu społecznego, potwierdziła aktualność analizy SWOT, akcentując priorytetową potrzebę rozwoju infrastruktury turystycznej/rekreacyjnej oraz kulturalnej, której celem będzie stworzenie oferty czasu wolnego na obszarze. Podejmowane działania stanowiąc będą odpowiedź na **wyzwania związane z rosnącą potrzebą zapewnienia atrakcyjnej oferty czasu wolnego** dla mieszkańców, w tym przedstawicieli grup defaworyzowanych (jakość życia), a także umożliwi – wszystkim mieszkańcom – aktywne uczestnictwo w komercjalizacji usług związanych z ofertą czasu wolnego.

- **Kwestie związane z rynkiem pracy i rozwojem gospodarczym obszaru Blisko Krakowa mają dla społeczności lokalnej dużą wagę, jako kluczowe elementy związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania rodzin i jednostek. W konsekwencji kształtowania właściwego ładu społecznego – aktywnego i włączonego w sprawy społeczne mieszkańca – zidentyfikowano jako wyzwania / problemy następujące kwestie:**

- Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, wysoki poziom bezrobocia osób młodych (do 30 roku życia) oraz osób starszych (55+), a dodatkowo duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i niepełnosprawności – jako osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (P)
- Duża liczba zatrudnionych osób na obszarze LGD pochodzących spoza tego terenu. W opinii mieszkańców istnieje konieczność wspieranie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw i ich konkurencyjności, jako inwestycje w miejsca pracy (P)
- Słabe wykorzystanie potencjału dziedzictwa lokalnego, w tym marki „Skarby Blisko Krakowa”, na obszarze Blisko Krakowa na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (P i W)
- **Zbyt mała liczba zarejestrowanych produktów lokalnych** i słabe ich wykorzystanie oraz niska dostępność ich przez mieszkańców (mieszkańcy jako rynek zbytu), w tym niska kooperacja producentów lokalnych na rzecz zmiany tej sytuacji (P)

- Wykorzystanie produkcji prowadzonej na obszarze Blisko Krakowa, na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (W)
- Wykorzystanie istniejącego potencjału działających na terenie LGD przedsiębiorstw, dla zwiększenia ich innowacyjności i konkurencyjności, oraz nowych miejsc pracy dla mieszkańców (W)

Reasumując należy uznać, iż szczególnie istotnym jest podnoszenie i kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych wśród mieszkańców obszaru LGD, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, tworzenie sieci współpracy podmiotów gospodarczych i lokalnych wytwórców (m.in. inkubatory rolne). Rozwój przedsiębiorczości, w tym kontekście, należy rozumieć jako tworzenie potencjalnych miejsc pracy dla mieszkańców, co istotnie ma przyczynić się do odpowiedzi na ważne problemy społeczne (wysoki poziom bezrobocia osób młodych, starszych oraz bezrobocia długookresowego, wysoki odsetek korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i bezrobocia). W ramach przeprowadzonej w maju 2021 r. analizy diagnozy obszaru potwierdzono konieczność dalszego rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR, w szczególności poprzez zakładanie nowych działalności gospodarczych.

- **O jakości życia mieszkańców stanowią nie tylko kwestie pracy oraz stwarzania warunków do aktywnego oraz twórczego życia, ale również kwestie przynależności i tożsamości lokalnej. Zintegrowanie mieszkańców, ich aktywność i zaangażowanie we własne sprawy, istotnie łączy się z odpowiedzialnością za swoją przestrzeń życia, środowisko przyrodnicze i posiadane dziedzictwo. Dlatego też jako istotne dla zwiększenia tożsamości lokalnej, integracji społecznej i spójności mieszkańców obszaru Blisko Krakowa, uznano:**

- Niskie przekonanie o spójności społecznej oraz historycznej obszaru LGD oraz stosunkowo niski poziom integracji społecznej – zbyt mała liczba działań sprzyjających integracji mieszkańców, w tym przede wszystkim społeczności z terenów wiejskich (P)
- Niski poziom świadomości wielu mieszkańców, w tym bardzo istotnie osób „napływowych”, na temat zamieszkiwanej okolicy, jej dziedzictwa, potencjału, a w konsekwencji tożsamości lokalnej (P)
- Niedostatecznie chronione istniejące dziedzictwo materialne i niematerialne obszaru Blisko Krakowa (zły stan techniczny ważnych lokalnie obiektów, mały poziom utrwalenia i uporządkowania zwyczajów, tradycji, historii, rękodzieła czy potraw lokalnych) (P i W)
- Zbyt słabe wykorzystanie potencjału i dziedzictwa lokalnego do integracji mieszkańców, w tym międzypokoleniowej, uwzględniającej potrzeby poszczególnych grup wiekowych (P)
- Niedostateczny poziom uczestnictwa w wydarzeniach i sprawach obszaru Blisko Krakowa osób z grup defaworyzowanych (P)
- Zwiększenie spójności obszaru sąsiadujących ze sobą gmin, jako potrzeba większej integracji i współpracy lokalnej, w tym napływowych i rdzennych mieszkańców obszaru Blisko Krakowa
- Zbyt mała dbałość poszczególnych mieszkańców o sprawy środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz niska świadomość korzyści indywidualnych i społecznych, dotyczących efektywnego gospodarowania zasobami (w tym efektywność energetyczna) (P)

Dlatego też, wzmacnianie spójności społecznej, w tym poprzez ochronę środowiska przyrodniczego i kulturalnego, oraz działania na rzecz kształtowania tożsamości lokalnej w kontekście posiadanego dziedzictwa materialnego i niematerialnego, stanowić będzie istotne wsparcie, nie tylko dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale dla całej społeczności lokalnej.

Rozwiązanie zidentyfikowanych przez LGD Blisko Krakowa problemów i wyzwań wymaga zintegrowania polityk gospodarczych, społecznych i środowiskowych na rzecz realizacji polityki zrównoważonego rozwoju całego obszaru objętego LSR. Niezwykle istotnym elementem zrównoważonego rozwoju jest zachowanie spójności społecznej obszaru. Dlatego też za główny cel działalności LGD Blisko Krakowa w perspektywie PROW na lata 2014-2020, uznane zostało prowadzenie działań mających zwiększyć udział społeczności lokalnej w kształtowaniu i realizacji polityki zrównoważonego rozwoju, z wykorzystaniem potencjałów kulturalnych, historycznych, gospodarczych i przyrodniczych obszaru objętego LSR.

W tym kontekście należy zauważyć, iż strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną, musi wykorzystywać endogeniczne zasoby, w tym społeczne. Dlatego synergia działań wszystkich 3 sektorów trójkąta współpracy (społeczny, gospodarczy i publiczny), stanowi bardzo istotną rolę dla zrealizowania określonej wizji rozwoju.

Szczególne znaczenie ma jednak zaangażowanie sektora społecznego (mieszkańcy, w tym NGO), gdyż jego doświadczenia, opinie są istotnymi miarami sukcesów realizacji działań rozwojowych. Dlatego zaangażowania lokalnej społeczności jest kluczowe i zostało uwzględnione nie tylko na etapie opracowywania LSR, ale również realizacji.

V. CELE I WSKAŹNIKI

Zdefiniowanie celów i wskaźników LSR przeprowadzone zostało metodami partycypacyjnymi (otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne), z wykorzystaniem danych pochodzących ze statystyki publicznej oraz wyników badań społecznych. W konsekwencji dokonanej analizy problemów i przewag konkurencyjnych (mocnych stron), sformułowano kluczowe obszary zainteresowań i potrzeb mieszkańców. **Proces ten umożliwił określenie celu głównego LSR, celów szczegółowych oraz przedsięwzięć, które zostały następnie skonsultowane z mieszkańcami i uwzględnione w LSR (dane te wraz z przedstawieniem sposobów realizacji poszczególnych przedsięwzięć, uzależnionych od możliwości wynikających z rozporządzenia dot. wdrażania LSR, obrazuje tabela znajdująca się w dalszej części rozdziału).**

W kontekście planowania działań w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność, kluczowym założeniem działań planowanych w ramach realizacji strategii, jest **odpowiedź na cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”, w tym poprzez:**

- rozwój przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy,
- poprawę konkurencyjności głównych producentów lokalnych,
- inwestycje w infrastrukturę do świadczenia usług dla ludności (techniczną, w zakresie turystyki, rekreacji, kultury, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego).

Dodatkowo nawiązując do celów przekrojowych PROW 2014-2020, cele i przedsięwzięcia LSR są zgodne z jego trzema celami przekrojowymi, tj.:

- **Ochrona środowiska** - głównie cel: *Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.*
- **Przeciwdziałanie zmianom klimatu** - głównie cel: *Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.*
- **Innowacyjność** - głównie cel: *Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa.*
- LGD określiła cel szczegółowy nr 4, w ramach którego będą realizowane spójne i kompleksowe projekty, realizowane z użyciem różnych metod i angażujące różne sektory i branże.

Dla tak określonej logiki interwencji LSR zdefiniowano wskaźniki rezultatu i produktu jako miary sukcesu założonych celów, oraz określono dla nich jednostki miary. W wyniku szerokich konsultacji zdecydowano także o konieczności silnego powiązania innowacyjności z przedsięwzięciami dotyczącymi tworzenia nowych miejsc pracy oraz rozwijania działalności gospodarczych, co skorelowane jest z przeznaczeniem 50% budżetu LSR na realizację celu szczegółowego 2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa. **Realizacja celów będzie w całości finansowana ze środków PROW 2014-2020 oraz realizowana za pośrednictwem instrumentu RLKS.**

1.0	CEL OGÓLNY I	ZWIĘKSZENIE UDZIAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W REALIZACJI POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARU BLISKO KRAKOWA
I.	CELE SZCZEGÓŁOWE	Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze.
II.		Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej, i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa.
III.		Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.
IV.		Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez Stowarzyszenie Blisko Krakowa.

		<i>Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2016 rok</i>	<i>Plan na 2024 rok</i>	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
Wo1.1	Stopa bezrobocia w wieku 15 lat i więcej w Małopolsce		%	10,8	5,9	BAZA STRATEG (http://strateg.stat.gov.pl/) – prowadzona przez GUSS Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego
Wo1.2	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym		%	24	18	BAZA STRATEG STRATEG (http://strateg.stat.gov.pl/) – prowadzona przez GUS Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa
		<i>Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych</i>	<i>Jednostka miary</i>	<i>Stan początkowy 2016 rok</i>	<i>Plan 2024 rok</i>	<i>Źródło danych/sposób pomiaru</i>
Wr1.1.1	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		osoba	0	4408	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone w oparciu o statystykę i badania własne beneficjentów
Wr1.1.2	Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury kulturalnej		osoba	0	16500	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone w oparciu o statystykę i badania własne beneficjentów
Wr1.2.1.	Liczba uczestników przedsięwzięć realizowanych w ramach wsparcia		osoba	0	800	- Listy obecności, - Protokoły odbioru, - Dokumentacja fotograficzna, Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone o statystykę i badania własne beneficjentów
Wr1.2.2.	Liczba odbiorców przedsięwzięć realizowanych w ramach wsparcia		osoba	0	1200	- Protokoły odbioru, - Dokumentacja fotograficzna - Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone o statystykę i badania własne beneficjentów - Liczba indywidualnych użytkowników stron www i aplikacji
Wr1.3.	Liczba osób korzystających z nowej lub zmodernizowanej infrastruktury technicznej drogowej w zakresie włączenia społecznego		osoba	0	960	- Protokoły odbioru, - Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone w oparciu o statystykę i badania własne beneficjentów

Wr2.1	Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem dla wszystkich operacji zrealizowanych w ramach celu szczegółowego nr 2)	sztuka	0	66	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów - Wnioski o udzielenie dotacji (biznesplany), - Dokumenty rejestrowe przedsiębiorstwa
Wr2.2	Liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z grupy defaworyzowanej (ogółem dla wszystkich operacji zrealizowanych w ramach celu szczegółowego nr 2)	sztuka	0	10	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów - Wnioski o udzielenie dotacji (biznesplany), - Dokumenty rejestrowe przedsiębiorstwa,
Wr2.2.1	Liczba wprowadzonych na rynek nowych lub znacząco ulepszonych innowacyjnych produktów, usług, realizowanych procesów, sposobów organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych	sztuka	0	12	Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów - Biznesplany składane wraz z aplikacją o otrzymanie dotacji, - Sprawozdania beneficjentów - Oferty firm, - Dokumentacja fotograficzna - Foldery i materiały promocyjne - Strony www. przedsiębiorstw
Wr3.1.1	Liczba osób korzystających z produktów projektu	osoba	0	380	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów dane, tworzone o statystykę i badania własne beneficjentów - Dokumentacja fotograficzna
Wr3.1.2	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty	odwiedziny/rok	0	300	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów
Wr3.2	Liczba uczestników i/lub odbiorców przedsięwzięć realizowanych w ramach wsparcia	osoba	0	456	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone o statystykę i badania własne - Listy obecności, - Protokoły odbioru - Dokumentacja fotograficzna

Wr3.3.1	Liczba osób, które podniosły wiedzę w zakresie ochrony środowiska, w tym znajomości inicjatyw służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu.	osoba	0	285	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone o statystykę i badania własne - Listy obecności, - Ankiety ewaluacyjne - Dokumentacja fotograficzna,	
Wr3.3.2	Liczba osób, które podniosły wiedzę w kontekście rozwoju obszaru LGD i poprawy jakości życia	osoba	0	285	- Ankiety monitorujące dostarczane przez beneficjentów, tworzone o statystykę i badania własne - Listy obecności,- Ankiety ewaluacyjne - Dokumentacja fotograficzna,	
Wr4	Liczba osób, które podniosły wiedzę w efekcie prowadzonych spotkań informacyjnych, szkoleń i doradztwa (ogółem dla wszystkich zadań i przedsięwzięć zrealizowanych w ramach celu szczegółowego nr 4)	osoba	0	671	- Listy obecności, - Ankiety i raporty ewaluacyjne	
Wr4.1.1	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno – konsultacyjnych	osoba	0	560	- Listy obecności, - Dokumentacja fotograficzna	
Wr4.1.2	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD	osoba	0	132	- Sprawozdanie z realizacji operacji / zlecenie płatności - Listy obecności, - Rejestr doradztwa LGD	
Wr4.3.1.	Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: - przyrodnicze, - kulturowe, -historyczne, - turystyczne, - produkty lokalne	projekt	0	2	- Potwierdzeń złożenia wniosków - Opracowana dokumentacja aplikacyjna - Umowy partnerskie	
Wr4.3.2.	Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: -przedsiębiorcy, -grupy defaworyzowane (określone w LSR) -młodzież, - turyści, - inne	projekt	0	2	- Potwierdzeń złożenia wniosków - Opracowana dokumentacja aplikacyjna - Umowy partnerskie, - Umowa o dofinansowanie	
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji	WSKAŹNIKI PRODUKTU		
				Nazwa		Wartość

			(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)		Jednostka miary	Początkowa 2016 rok	Końcowa 2024 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
1.1	Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu wolnego poprzez budowę, przebudowę i/lub wyposażenie ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.	-Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, -Przedsiębiorcy, -Turyści	konkurs,	Wp.1.1.1. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i/lub rekreacyjnej	obiekt	0	38	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów
				Wp.1.1.2. Liczba nowych, zmodernizowanych i/lub doposażonych obiektów lub miejsc infrastruktury kulturalnej	obiekt	0	11	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów
1.2	Kształtowanie oferty lub promocja dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”.	-Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, - przedsiębiorcy, - lokalni wytwórcy, -turyści	konkurs, operacja własna	Wp.1.2.1. Liczba przedsięwzięć polegających na stworzeniu oferty bazującej na dziedzictwie obszaru z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”.	przedsięwzięcie	0	10	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów
				Wp.1.2.2. Liczba przedsięwzięć służących promocji dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”.	przedsięwzięcie	0	13	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów

1.3	Rozwój infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność obiektów użyteczności publicznej - budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych	- Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, - przedsiębiorcy, - lokalni wytwórcy -turyści -organizacje pozarządowe i grupy nieformalne	konkurs	Wp.1.3.1. Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego	obiekt	0	4	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów - Dokumentacja fotograficzna
2.1.	Zakładanie nowych działalności gospodarczych	- Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane	konkurs	Wp.2.1.1. Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	operacja	0	33	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów - Dokumenty rejestrowe przedsiębiorstwa - dokumentacja fotograficzna
2.2.	Rozwijanie istniejących, w tym innowacyjnych¹ działalności gospodarczych.	Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, - przedsiębiorcy	konkurs	Wp.2.2.1.Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	podmiot gospodarczy	0	33	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów - Dokumentacja fotograficzna
				Wp.2.2.2.Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	0	12	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów - Dokumentacja fotograficzna
3.1	Inwestycje służące zachowaniu lokalnego dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa.	-Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, -	konkurs,	Wp.3.1.1. Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury.	operacja	0	5	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów

		przedsiębiorcy, - lokalni wytwórcy - turyści		Wp.3.1.2. Liczba obiektów dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa objętych wsparciem.	obiekt	0	5	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów
3.2	Realizacja inicjatyw związanych z pielęgnowaniem oraz zachowaniem lokalnego dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa.	-Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, - przedsiębiorcy, - lokalni wytwórcy, - turyści	konkurs operacja własna	Wp.3.2.1 Liczba przedsięwzięć w sferze kultury które otrzymały wsparcie w ramach LSR	przedsięw zięcie	0	8	- Sprawozdania końcowe beneficjentów - Protokoły odbioru - Listy potwierdzające odbiór publikacji
3.3	Działania służące wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska i/lub wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru.	-Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane, - przedsiębiorcy, - lokalni wytwórcy, - turyści	konkurs operacja własna	Wp.3.3.1. Liczba przedsięwzięć służących wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska i/lub wspierających inicjatywy służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru.	przedsięw zięcie	0	5	- Sprawozdania końcowe z realizacji operacji beneficjentów
4.1	Działania służące aktywizacji społeczności lokalnej	- Beneficjenci aplikujący o wsparcie w ramach operacji LSR - osoby zaangażowane we wdrażanie LSR	aktywizacja, FLGD	Wp.4.1.1. Liczba spotkań informacyjno- konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	spotkanie	0	14	- Listy obecności - Strona www LGD - Dokumentacja fotograficzna
				Wp.4.1.2. Liczba podmiotów którym udzielono doradztwa	podmiot	0	700	- Rejestr świadczonego doradztwa
				Wp.4.1.3 Liczba miejsc pracy	etat	0	4	- umowy o pracę
				Wp.4.1.4 Liczba funkcjonujących Biur LGD	biuro	0	1	- umowa najmu lokalu - faktury/rachunki - koszty bieżące

				Wp.4.1.5 Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń	osobodzi eń	0	350	- Listy obecności - Strona www LGD - Dokumentacja fotograficzna
				Wp.4.1.6 Liczba przedsięwzięć i materiałów informacyjnych	szt.	0	142 000	- wykaz liczby wydanych i rozdystrybuowanych publikacji, biuletynów - wykaz rozdystrybuowanych materiałów informacyjnych-gadżetów - dokumenty z wydarzeń (listy obecności, fotografie, umowy, rachunki) - umowy, protokoły odbioru
4.2	Działania służące podnoszeniu kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	- Osoby zaangażowane we wdrażanie LSR	FLGD	Wp.4.2.1. Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	osobodzi eń	0	40	- Potwierdzenie uczestniczenia w szkoleniu/Dyplom - Programy szkoleniowe - Materiały szkoleniowe
				Wp.4.2.2. Liczba osobodni dla organów LGD	osobodzi eń	0	108	- Listy obecności - Programy szkoleniowe - Materiały szkoleniowe - Umowy z trenerami
4.3	Działania w zakresie współpracy służącej rozwojowi obszaru	- Osoby zaangażowane we wdrażanie LSR - Mieszkańcy obszaru działania LGD Blisko Krakowa, w tym grupy defaworyzowane	projekt współpracy	Wp.4.3.1. Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	projekt	0	2	- Umowy o dofinansowanie - Umowy partnerskie - Zlecenia płatności
				Wp.4.3.2 Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	LGD	0	13	- Umowy partnerskie - Umowy o dofinansowanie

ⁱ „wdrożenie znaczącego udoskonalenia lub wprowadzenie nowego produktu, usługi, procesu oferowanego lub realizowanego przez wnioskodawcę, wynikające z analizy potrzeb klientów i wpływające na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa”.

W KONTEKŚCIE PRZYJĘTYCH WSKAŹNIKÓW NALEŻY PODKREŚLIĆ, ŻE:

- **STAN POCZĄTKOWY** większości wskaźników został ustalony na poziomie 0 (z wyjątkiem wskaźników wynikających ze statystyki publicznej) z uwagi na fakt, iż wszystkie wskaźniki będą ściśle powiązane z interwencją realizowaną w ramach LSR
- **STAN DOCELOWY** każdego ze wskaźników został ustalony na podstawie wnikliwych analiz i ewaluacji zrealizowanych projektów w ramach PROW na lata 2007-2013 oraz na podstawie doświadczenia osób opracowujących LSR.
- **SPOSÓB I CZĘSTOTLIWOŚĆ DOKONYWANIA POMIARU** dla wskaźników to:
  - **W. PRODUKTU** - okres bezpośrednio po realizacji projektu (sprawozdania beneficjentów podsumowujące projekt, ankiety monitorujące realizację projektu)
  - **W. REZULTATU** - okres bezpośrednio po realizacji projektu (ankiety monitorujące realizację projektu) – dla wskaźników dotyczących udziału/uczestnictwa osób czy tworzonych / wspieranych podmiotów.

W wypadku wskaźników wzrostu, okresy pomiaru dotyczą lat po realizacji projektu, w oparciu o dane beneficjentów. **Pomiar dokonywany raz do roku.**

W kontekście wyznaczonych wskaźników realizacji, jako miar sukcesu realizacji Strategii, wartość wskaźników została określona, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD w realizacji przedsięwzięć na terenach wiejskich PROW w okresie programowania 2007-2013, w tym wnioski i doświadczenia z ewaluacji programu. Należy zauważyć, iż LGD zrealizowała w bardzo wysokim stopniu przyznany w poprzednim okresie programowani budżet i adekwatne do niego wskaźniki, posiada zatem duże doświadczenie i wiedzę, które pozwoliły w adekwatny sposób zaplanować wartość wskaźników, w taki sposób, aby nakłady finansowe były adekwatne dla zakładanych korzyści społecznych.

W celu wyspecyfikowania i opisanie celów ogólnych oraz przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienia ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązania z analizą SWOT i diagnozą obszaru poniżej przedstawiono tabelaryczną matrycę logiczną ich powiązań:

MATRYCA LOGICZNA:

CEL OGÓLNY: ZWIĘKSZENIE UDZIAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W REALIZACJI POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARU BLISKO KRAKOWA					
Zidentyfikowane atuty (A)	Zidentyfikowane problemy (P)	Zidentyfikowane wyzwania społeczno-ekonomiczne (W)	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Efekty
	<p>P1. Brak wspólnej, zintegrowanej oferty turystycznej gmin oraz brak spójnego kalendarza imprez</p> <p>P2. Ciągłe niewystarczająca oferta czasu wolnego na obszarach wiejskich</p> <p>P3. Braki w infrastrukturze społeczno – rekreacyjno – kulturowej na terenie LGD</p> <p>P4. Niewystarczająca liczba szlaków, ciągów pieszo – rowerowych</p>	<p>W1. •Budowanie silnej tożsamości lokalnej, poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania, jego specyfiki i historii,</p> <p>W2. Rozwój agroturystyki oraz infrastruktury gastronomicznej,</p>	<p>Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze</p>	<p>Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu wolnego poprzez budowę, przebudowę i/lub wyposażenie ogólnodostępnej niekomercyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowane obiekty infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, • nowe/doposażone obiekty i miejsca infrastruktury kulturalnej

	<p>P5. Niezadowalająca jakość i stopień oznakowania istniejących szlaków, tras i atrakcji turystycznych</p> <p>P6. „Sezonowość” oferty czasu wolnego</p> <p>P7. Niewystarczająca oferta edukacji regionalnej</p> <p>P8. Zbyt mała liczba zarejestrowanych produktów lokalnych</p> <p>P9. Praktycznie brak infrastruktury noclegowej i niewystarczająca infrastruktura usługowo-gastronomiczna</p> <p>P10. Braki w infrastrukturze drogowej służącej włączeniu społecznemu</p>	<p>W3. Zintegrowanie oferty czasu wolnego oraz utworzenie skutecznego systemu promocji w ramach marki „Skarby Blisko Krakowa”,</p> <p>W4. Włączenie w obieg społeczno-gospodarczy zasobów obszaru LGD (w tym komercjalizacja usług wokół oferty czasu wolnego i działania na rzecz upowszechniania produktów lokalnych).</p>		<p>infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej.</p>	
				<p>Kształtowanie oferty lub promocja dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcia polegające na stworzeniu oferty bazującej na dziedzictwie obszaru, • przedsięwzięcia służące promocji dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa
				<p>Rozwój infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność obiektów użyteczności publicznej - budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nowa lub zmodernizowana infrastruktura drogowa zwiększająca włączenie społeczne mieszkańców obszaru
<p>A9. Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców obszaru LGD</p> <p>A10. Stosunkowo wysoki odsetek przedsiębiorstw „innovacyjnych” (sektor M klasyfikacji PKD 2007)</p>	<p>P11. Ciągle zbyt niska liczba miejsc pracy dla mieszkańców LGD</p> <p>P12. Zbyt mała dynamika rozwoju gospodarki lokalnej i przedsiębiorczości, w tym w kontekście istniejących zasobów i dziedzictwa lokalnego</p> <p>P13. Wysoki poziom bezrobocia wśród osób młodych oraz osób starszych</p>	<p>W5. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru LGD, w tym w szczególności osób długotrwale bezrobotnych,</p>	<p>Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa</p>	<p>Zakładanie nowych działalności gospodarczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nowe przedsiębiorstwa
				<p>Rozwijanie istniejących, w tym innowacyjnych działalności gospodarczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa, które rozwinęły swoją działalność (w tym z zastosowaniem rozwiązań innowacyjnych)

<p>A11. Istniejące strefy gospodarcze na terenie Blisko Krakowa</p>	<p>(55+), a także rosący udział osób długotrwale bezrobotnych P14. Znaczny odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu choroby (w tym długotrwałej), ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia, a w konsekwencji zagrożonych wykluczeniem społecznym P15. Wysoki odsetek osób zatrudnionych na terenie obszaru LGD, pochodzących spoza obszaru (uszczerpnięcie wpływów podatkowych - PIT płacony jest gdzie indziej)</p>	<p>W6. Wykorzystanie potencjałów (przyrodniczych, kulturowych i historycznych) dla tworzenia i rozwoju podmiotów gospodarczych, W7. Wzmacnianie spójności społecznej obszaru, w tym włączenie grup defaworyzowanych W8. Wykorzystanie produkcji lokalnej prowadzonej na obszarze Blisko Krakowa, na rzecz rozwoju przedsiębiorczości</p>		<p>Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • centra przetwórstwa lokalnego
<p>A12. Wysoka atrakcyjność osadnicza obszaru Blisko Krakowa - korzystne wskaźniki i trendy demograficzne (dodatnie saldo migracji, dodatni przyrost naturalny). A13. Różnorodność lokalnych organizacji pozarządowych ze względu na dziedziny i formy działania oraz ich</p>	<p>P16. Zły stan techniczny wielu spośród istniejących obiektów zabytkowych, a także ograniczona dostępność do obiektów dziedzictwa lokalnego, które są w dobrym stanie P17. Niski poziom wykorzystania istniejącej infrastruktury społecznej, w tym świetlic wiejskich P18. Niewystarczający poziom kapitału społecznego mieszkańców: słaba świadomość korzyści ze współpracy, słaba aktywność osób i organizacji w zakresie partycypacji</p>	<p>W9. Działanie na rzecz promowania postaw proekologicznych wśród mieszkańców obszaru LSR W10. Promowanie lokalnych ekologicznych produktów rolno-spożywczych W1. Budowanie silnej tożsamości lokalnej, poczucia przywiązania do miejsca</p>	<p>Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa a także dbałość o ochronę środowiska i</p>	<p>Inwestycje służące zachowaniu lokalnego dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa.</p> <p>Realizacja inicjatyw związanych z pielęgnowaniem oraz zachowaniem lokalnego dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachowane i odrestaurowane obiekty dziedzictwa lokalnego • projekty mające na celu pielęgnowanie tradycji i dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego

<p>aktywność, w tym: klubów sportowych A1. Bogate dziedzictwo lokalne, jako potencjał rekreacyjno-turystyczny obszaru LGD, w tym: materialne (przyrodnicze kulturowe i historyczne) oraz niematerialne, A6. Zakorzenie organizacji w tradycjach lokalnych, silna tożsamość A7. Rozwijająca się marka „Skarby Blisko Krakowa”</p>	<p>P19. Niskie przekonanie o spójności społecznej oraz historycznej obszaru LGD oraz stosunkowo niski poziom integracji społecznej P20. Słabość instytucjonalna i organizacyjna części sektora pozarządowego, P21. Odnotowywany wysoki poziom stężeń zanieczyszczeń pyłu PM10 oraz PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu oraz dwutlenku siarki P22. Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz niedostateczna dbałość o stan środowiska naturalnego P23. Niski poziom dostępności do infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków w skali całego obszaru LGD</p>	<p>zamieszkania, jego specyfiki i historii,</p>	<p>przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.</p>	<p>Działania służące wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska i/lub wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcia służące wzmocnieniu kapitału społecznego (w tym przede wszystkim edukacja ekologiczna)
<p>A13. Różnorodność lokalnych organizacji pozarządowych ze względu na dziedziny i formy działania oraz ich aktywność, w tym: klubów sportowych A6. Zakorzenie organizacji w tradycjach lokalnych, silna tożsamość</p>	<p>P18. Niewystarczający poziom kapitału społecznego mieszkańców: słaba świadomość korzyści ze współpracy, słaba aktywność osób i organizacji P20. Słabość instytucjonalna i organizacyjna części sektora pozarządowego</p>	<p>W11. Podnoszenie kompetencji społecznych oraz aktywizacja mieszkańców. W12 Zintensyfikowanie i wysiłków interesariuszy LSR, dla jak najpełniejszego wdrożenia zapisów dokumentu oraz osiągnięcia zakładanych celów.</p>	<p>Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez Stowarzyszenia Blisko Krakowa.</p>	<p>Działania służące aktywizacji społeczności lokalnej</p> <p>Działania służące podnoszeniu kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR</p> <p>Działania w zakresie współpracy służącej rozwojowi obszaru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania informacyjno-konsultacyjne, • podmioty, którym udzielono doradztwa, • przeprowadzone szkolenia • zrealizowane projekty współpracy

VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

Realizacja celów zawartych w LSR na lata 2016-2022 przewiduje działania dotyczące następujących typów operacji:

- operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do Samorządu Województwa,
- projekty grantowe,
- operacje własne LGD (których beneficjentem i realizatorem operacji jest również LGD),
- projekty współpracy (w tym projekt międzynarodowy).

Uregulowania sposobu wyboru i oceny operacji, a także stosowanych podczas tego procesu kryteriów, zaprojektowane zostały odrębnie dla każdego z przedsięwzięć przewidzianych w Strategii. W trakcie opracowywania rozwiązań formalnych dbano przede wszystkim o zgodność zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a także dopasowanie ich do specyfiki obszaru objętego LSR (co w szczególności ujęte zostało w sposobie sformułowania kryteriów). Przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne zostały skonstruowane w taki sposób, aby umożliwiały sprawny i transparentny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników.

1. PROCEDURY OCENY I WYBORU OPERACJI

Najważniejsze założenia poszczególnych rozwiązań przedstawione zostały z zachowaniem podziału na typ przewidzianej operacji (rodzaj przedsięwzięcia), dlatego też LGD Blisko Krakowa opracowało przejrzyste i niedyskryminujące procedury ich realizacji, szczegółowo opisujące proces wyboru, sposób rozliczania, monitoring i kontrolę. Główne elementy procedury zestawione zostały poniżej:

Procedury oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020			
Elementy zawarte w dokumencie:	Operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD	Projekty grantowe	Operacje własne LGD
	Miejsce w dokumencie	Miejsce w dokumencie	Miejsce w dokumencie
1. wskazano i opisano sposób udostępnienia procedur do wiadomości publicznej	§ 19 ust. 4	§ 34 ust. 2	§ 5 ust. 2
2. szczegółowo określono zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji	§ 6-12	§ 5 - 18	§ 2
3. określono sposób organizacji naborów wniosków	§ 1	§ 1	§ 1
4. przewidziano podawanie do publicznej wiadomości protokołów z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy	§ 5 ust. 5, § 19 ust. 1	§ 4 ust. 3, § 24 ust. 2	§ 2 ust. 15, § 4 ust. 4
5. określono szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu	§ 13	§ 19, § 21	§ 2 ust. 15, § 3 ust. 2

Wszystkie przygotowane przez LGD Blisko Krakowa procedury mają na celu zagwarantowanie jak największej poprawności oraz jawności stosowanych rozwiązań:

- zapewniają prawidłowy przebieg procesu oceny i wyboru operacji, poprawności dokumentacji oraz zgodności formalnej, a nad kwestiami tymi, zgodnie z §11 ust. 5 Regulaminu Rady, czuwać będzie jej Sekretarz,
- przewidują zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu), podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o wyłączeniach członków organu decyzyjnego z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy).
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów,
- określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu,
- w celu realizacji zapisów art. 32 ust. 3 pkt. b) Rozporządzenia 1303/2014 w regulaminie funkcjonowania Rady LGD Blisko Krakowa, w §35 uregulowano kwestię prowadzenia rejestru interesów w którym będą zawarte informacje na temat więzów wspólnych interesów lub korzyści, łączących członków Rady, które mogą mieć wpływ na podejmowanie decyzji przez Radę
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów
- Procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

Opracowane przez LGD Blisko Krakowa procedury powstały w toku wspólnych prac członków władz LGD oraz były przedmiotem konsultacji, są przejrzyste, niedyskryminujące, a także pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów. Ponadto przewidujące regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego, a także szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe – określono sposób postępowania w przypadku takiej samej liczby punktów, a także zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru.

Procedury stanowią odpowiednio załączniki 1, 2 i 3 do Uchwały nr 15/15 Walnego Zebrania stowarzyszenia Blisko Krakowa z dnia 16 grudnia 2015 r., tj.:

1. Procedura oceny i wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD,
2. Procedura oceny i wyboru oraz rozliczania, monitoringu i kontroli grantobiorców,
3. Procedura oceny i wyboru operacji własnych LGD.

2. INNOWACYJNY SPOSÓB REALIZACJI LSR

Na potrzeby realizacji przedsięwzięć w ramach celu 2 „Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa w ramach LSR zdefiniowano innowacyjność, jako „*wdrożenie znaczącego udoskonalenia lub wprowadzenie nowego produktu, usługi, procesu oferowanego lub realizowanego przez wnioskodawcę, wynikające z analizy potrzeb klientów i wpływające na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa*”. W ramach oceny projektów wnioskodawcy będą zobowiązani wykazać, iż przeprowadzili analizę potrzeb klientów, co będzie stanowiło podstawę oceny innowacyjności przedsięwzięcia.

W ramach celów szczegółowych nr 1 i nr 3 zakłada się premiowanie innowacyjności w ramach oceny projektów, rozumianej jako *wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych*. Spełnienie kryterium będzie oceniane na podstawie informacji zawartych we wniosku aplikacyjnym.

3. LOKALNE KRYTERIA WYBORU OPERACJI WRAZ Z PROCEDURĄ ICH USTALANIA ORAZ ZMIANY

Opracowane kryteria są mierzalne, mają charakter oceny wagowo-punktowej, posiadają odpowiednią metodologię wyliczenia, a także zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium. Proponowane rozwiązania są zgodne z wymogami określonymi w przepisach EFRROW. Określone kryteria posiadają opisy (definicje/ wyjaśnienia) oraz przypisane wagi, aby zapewnić przejrzystość ich przyznawania. Wagi stanowią mnożnik dla możliwych do otrzymania punktów, który w ostateczności decyduje o istotności danego kryterium. Waga dla każdego z kryterium została określona tak, aby do realizacji projekty wybrane do realizacji ramach danego przedsięwzięcia najefektywniej realizowały LSR.

Dla zapewnienia społecznej akceptacji kryteriów, zostały one opracowane i zaakceptowane przy udziale społeczności lokalnej w ramach realizacji planu włączenia społeczności lokalnej w proces przygotowania LSR. Przewidziano również w okresie wdrażania ich modyfikację, jako element partycypacyjnego zarządzania procesem wdrażania LSR (np. na uargumentowany wniosek interesariuszy).

Ponadto zapisy LSR przewidują monitorowanie poziomu akceptacji kryteriów wyboru operacji, a także czynny udział społeczności lokalnej w aktualizacji i zmianie kryteriów.

Zadaniem kryteriów jest w pierwszej kolejności zweryfikowanie, czy wniosek został ważnie złożony i czy zakres tematyczny operacji zgodny jest z zakresem interwencji przewidzianych w LSR oraz przepisów obowiązujących dla RLKS. Ta grupa kryteriów dotyczy poprawności formalnej wniosków i obejmuje zagadnienia związane z: terminowością, kompletnością i adekwatnością zgłaszanych operacji.

Wnioski, które przeszły ocenę formalną będą podlegały ocenie lokalnych kryteriów wyboru operacji przede wszystkim pod kątem spójności proponowanego projektu z zapisami zawartymi w Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym przede wszystkim z diagnozą obszaru zawartą w Strategii, a także przewidzianymi w dokumencie wskaźnikami produktów i rezultatów. Premiowane będą ponadto projekty wykorzystujące lokalne potencjały do wyeliminowania zidentyfikowanych problemów. Zakłada się ponadto przyznawanie dodatkowych punktów projektom, które zakładają wykorzystanie większego wkładu własnego beneficjenta (dotyczy to także projektów własnych LGD), a także zapropnują innowacyjne podejście do rozwiązania zidentyfikowanych problemów.

Przewidziano ponadto rozwiązania szczegółowe, dotyczące przedsięwzięć w ramach konkretnych celów szczegółowych LSR:

- **w przypadku operacji dotyczących działalności gospodarczej**, kryteria premiąją operacje ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup defaworyzowanych oraz operacje, w których beneficjentem jest osoba defaworyzowana. Dodatkowo, wyżej oceniane będą projekty mające istotny wpływ na rozwój przedsiębiorstwa,
- **w przypadku operacji dotyczących rozwoju infrastruktury i oferty czasu wolnego**, kryteria premiąją operacje realizowane w miejscowościach zamieszkałych przez mniej niż 5 tys. mieszkańców.

Ustalanie i zmiana kryteriów oceny należy do kompetencji Zarządu. Lokalne kryteria wyboru operacji wraz z procedurą ich ustalania i zmiany zostały zatwierdzone uchwałą nr 16/15 Walnego Zebrania stowarzyszenia Blisko Krakowa z dnia 16 grudnia 2015 roku.

Wysokość wsparcia przyznawanego na rozpoczynanie działalności gospodarczej została ustalona na podstawie następujących przesłanek:

- minimalna wartość całkowita projektu określona w przepisach *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania wdrażanie LSR* - 50 000 zł,
- średnia wartość dofinansowania na utworzenie jednego miejsca pracy w ramach realizacji PROW 2007-2014 na terenie LGD Blisko Krakowa – 68 000 zł,
- wyniki konsultacji przeprowadzonych z przedstawicielami samorządów gospodarczych,
- wysokość wsparcia na utworzenie działalności gospodarczej pochodząca ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego - sześciokrotność średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Podstawowe zasady ustalania wysokości wsparcia na realizację operacji w ramach LSR:

- z uwagi na fakt, iż włączenie społeczności lokalnej w realizację projektów w ramach LSR warunkowane jest m.in. intensywnością pomocy jaka może być przyznana na ich realizację, LSR dopuszcza maksymalną intensywność pomocy określoną w przepisach *rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania wdrażanie LSR*,
- kryteria LSR premiąją projekty, w których wnioskodawcy deklarują niższy niż maksymalny możliwy poziom dofinansowania projektu ze środków LSR.

Poniżej zaprezentowano wykaz kwot wsparcia i intensywności pomocy przyznawanej dla poszczególnych operacji, wraz z przypisaniem ich do zaplanowanych w dokumencie przedsięwzięć.

Wykaz kwot wsparcia i intensywności pomocy przyznawanej dla projektów realizowanych w ramach poddziałania 19.2 PROW 2014-2020						
	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) ⁱ	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) ⁱ	Wysokość wsparcia (PLN)	Maksymalna wysokość intensywności wsparcia (%) ⁱ
	Konkurs/projekty podstawowe		Projekty grantowe		Operacje własne	
Przedsięwzięcie 1.1	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	od 5 000 do 25 000	A – 63,63; B – 70 C – 100		
Przedsięwzięcie 1.2	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	od 5 000 do 25 000	A – 63,63; B – 70 C – 100	50 000	LGD - 100
Przedsięwzięcie 1.3	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100				
Przedsięwzięcie 2.1	60 000	100				
Przedsięwzięcie 2.2	od 26 000 do 500 000 Wysokość wsparcia na jedną operację nie może przekroczyć kwoty 150 000 zł, w przypadku operacji nie tworzących miejsca pracy do 25 000 ³	70				
Przedsięwzięcie 3.1	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	od 5 000 do 25 000	A – 63,63 B – 70 C – 100		

³ Zgodnie z § 7 ust 2. rozporządzenia MRiRW w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Przedsię- wzięcie 3.2	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	od 5 000 do 25 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	do 50 000	LGD – 100
Przedsię- wzięcie 3.3	Od 50 000 do 500 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	od 5 000 do 25 000	A – 63,63 B – 70 C – 100	do 50 000	LGD – 100

ⁱ A – jednostki sektora finansów publicznych; B – podmioty wykonujące działalność gospodarczą; C – pozostałe podmioty

VII. PLAN DZIAŁANIA

Realizacja działań w ramach LSR, została zaplanowana w kontekście 3 kluczowych etapów:

1 etap: lata 2016-2018

2 etap: lata 2019-2021

3 etap: lata 2022-2024

Większość operacji planowanych do realizacji, została zaplanowana w 1 i 2 etapie w sposób umożliwiający minimalizowanie ryzyka związanego z osiągnięciem wskaźników przyjętych jako miary sukcesu jej wdrażania.

1. WSKAŹNIKI PRODUKTU

Poniżej zaprezentowano szacowany na etapie programowania LSR przyrost liczbowy wskaźników produktu w kontekście zaplanowanego czasu, wraz z zaprezentowaniem procentowego udziału w wartości docelowej wskaźnika.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1								
Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze								
	2016-2018		2019-2021		2022-2024		SUMA	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba
Przedsięwzięcie 1.1								
Wp.1.1.1. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i/lub rekreacyjnej	21,05%	8	68,42	18	100%	12	100%	38
Wp.1.1.2 Liczba nowych, zmodernizowanych lub doposażonych obiektów lub miejsc infrastruktury kulturalnej	36,36%	4	72,73%	4	100%	3	100%	11
Przedsięwzięcie 1.2								
Wp.1.2.1. Liczba przedsięwzięć polegających na stworzeniu oferty bazującej na dziedzictwie obszaru z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”	0%	0	100%	10	0%	0	100%	10
Wp.1.2.2. Liczba przedsięwzięć służących promocji dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”	7,69%	1	100%	12	0%	0	100%	13
Przedsięwzięcie 1.3								
Wp.1.3.1. Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego	100%	4	0%	0	0%	0	100%	4

CEL SZCZEGÓŁOWY 2								
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej, i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa								
	2016-2018		2019-2021		2022-2024		SUMA	
	%	liczba	%	Liczba	%	liczba	%	liczba
Przedsięwzięcie 2.1								
Wp.2.1.1. Liczba operacji polegających na utworzeniu przedsiębiorstwa	24,24%	8	54,54%	10	100%	15	100%	33
Przedsięwzięcie 2.2								
Wp.2.2.1. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	21,21%	7	87,87%	22	100%	4	100%	33
Wp.2.2.2 Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	41,67%	5	91,67%	6	100%	1	100%	12

CEL SZCZEGÓŁOWY 3								
Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa, a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym								
	2016-2018		2019-2021		2022-2024		SUMA	
	%	liczba	%	Liczba	%	liczba	%	liczba
Przedsięwzięcie 3.1								
Wp.3.1.1. Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	0%	0	100%	5	0%	0	100%	5
Wp.3.1.2. Liczba obiektów dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa objętych wsparciem	0%	0	100%	5	0%	0	100%	5
Przedsięwzięcie 3.2								
Wp.3.2.1. Liczba przedsięwzięć w sferze kultury które otrzymały wsparcie w ramach LSR	0%	0	100%	8	0%	0	100%	8
Przedsięwzięcie 3.3								
Wp.3.3.1. Liczba przedsięwzięć służących wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska i/lub wspierających inicjatywy służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru	20%	1	100%	4	0%	0	100%	5

CEL SZCZEGÓŁOWY 4

Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez stowarzyszenia Blisko Krakowa

	2016-2018		2019-2021		2022-2024		SUMA	
	%	liczba	%	Liczba	%	liczba	%	liczba
Przedsięwzięcie 4.1								
Wp.4.1.1. Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	42,86%	6	85,71%	6	100%	2	100%	14
Wp.4.1.2. Liczba podmiotów lub osób, którym udzielono doradztwa	42,86%	300	92,86%	350	100%	50	100%	700
Wp.4.1.3 Liczba miejsc pracy	100%	4	100%	4	100%	4	100%	4
Wp.4.1.4 Liczba funkcjonujących Biur LGD	100%	1	100%	1	100%	1	100%	1
Wp.4.1.5 Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń	42,86%	150	92,86%	175	100%	25	100%	350
Wp.4.1.6 Liczba przedsięwzięć i materiałów informacyjnych	43,66 %	62 000	79,23 %	50 500	100 %	29 500	100 %	142 000
Przedsięwzięcie 4.2								
Wp.4.2.1. Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń dla pracowników i/lub osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	35%	7	85%	10	100%	3	100%	20
Wp.4.2.2. Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń dla członków organów LGD	50%	54	100%	54	0%	0	100%	108
Przedsięwzięcie 4.3								
Wp.4.3.1. Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów międzynarodowych	100%	2	0%	0	0%	0	100%	2
Wp.4.3.2. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	100%	13	0%	0	0%	0	100%	13

2. WSKAŹNIKI REZULTATU

W kontekście wskaźników rezultatu należy zauważyć, iż wskaźniki związane z udziałem osób lub utworzeniem podmiotów (działalność gospodarcza), realizowane będą adekwatnie do zaplanowanych w czasie wskaźników produktu dla poszczególnych przedsięwzięć.

W kontekście wskaźników związanych z oddziaływaniem danej inwestycji (budynki, droga), rezultaty będą osiągnęte sukcesywnie – od momentu zakończenia realizacji do roku docelowego 2024.

3. PROJEKTY WSPÓŁPRACY

LGD Blisko Krakowa zaplanowało realizację dwóch projektów współpracy, w tym jednego projektu międzynarodowego. Projekty te wpisują się bezpośrednio w cel szczegółowy 4 LSR, przedsięwzięcie 4.3 „Działania w zakresie współpracy służącej rozwojowi obszaru” i realizują właściwe im wskaźniki produktu oraz rezultatu. Krajowy projekt współpracy, dotyczący rozwoju oferty turystycznej poprzez wypracowanie Systemu Zintegrowanych Programów Turystycznych, wpisuje się pośrednio w przedsięwzięcia i wskaźniki celu szczegółowego 1 (wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej). Międzynarodowy projekt współpracy, którego celem będzie wypromowanie produktów oraz usług lokalnych, regionalnych i tradycyjnych pochodzących z terenu województwa Małopolskiego także przyczyni się do realizacji wskaźników w ramach celu szczegółowego 1. Szczegóły zaplanowanych projektów przedstawiono w tabeli poniżej:

Tytuł projektu współpracy	Małopolski Spichlerz
Cel operacji	Wypromowanie produktów oraz usług lokalnych, regionalnych i tradycyjnych z obszaru działania małopolskich LGD poprzez identyfikację wspólnej marki produktów i usług lokalnych w oparciu o doświadczenia partnera zagranicznego w terminie do złożenia wniosku o płatność końcową.
Cele szczegółowe LSR, których osiągnięciu będzie służyć realizacja projektu Współpracy	Cel szczegółowy 4 – Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez Stowarzyszenie Blisko Krakowa.
Wartości wskaźników, których osiągnięcie jest zakładane w wyniku realizacji operacji	Wskaźnik produktu: Wp.4.3.1.Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej – 1 Wskaźnik rezultatu: Wr4.3.1. Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: - przyrodnicze, - kulturowe, -historyczne, -turystyczne, - produkty lokalne – 1 Wr4.3.1. Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: -przedsiębiorcy, -grupy defaworyzowane (określone w LSR) -młodzież, -turyści, - inne – 1
Zakres, w jakim będzie realizowana operacja	1) promowania obszaru objętego strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w rozumieniu art. 2 pkt 19 rozporządzenia nr 1303/2013, zwaną dalej „LSR”, w tym produktów lub usług lokalnych oraz lokalnej przedsiębiorczości; 2) stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR.
Termin i miejsce realizacji operacji	2021 – 2022 na terenie woj. Małopolskiego, Portugalii
Działania	1.Strategia i branding, 2.Sesje zdjęciowe (Sesja packshotowa, Zdjęcia stockowe, Sesja kontekstowa) 3.Strona internetowa, 4.Social Media Marketing (Facebook Design, Facebook Communication, Instagram), 5.Social ADS(Obsługa kampanii, Posty sponsorowane) 6.Minikonkursy w mediach społecznościowych, 7.Blog, 8.Influencer marketing (Koordynacja akcji, Blogger), 9.Media Relations, 10.Małopolski Przepisnik(Przygotowanie KV, Skład, Druk), 11. Filmy promocyjne, 12.Gadżety reklamowe, 13.Tłumaczenie dokumentów, 14.Usluga prawna, 15.Koordynator Projektu, 16.Wyjazd do Portugalii 17. Konferencja podsumowująca.
Nazwa, siedziba i adres wszystkich LGD uczestniczących w realizacji operacji	1. Stowarzyszenie Nadwiślańska Grupa Działania E.O. Cenoma z siedzibą w Szczurowej ul. Rynek 4, Szczurowa 32-820 – Leader projektu 2. Podhalańska Lokalna Grupa Działania; ul. Józefa Piłsudskiego 2, 34-520 Poronin 3. Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa; ul. Szkolna 4, 32-052 Radziszów 4. Pogórzańskie Stowarzyszenie Rozwoju ; Tuchów ul. Chopina 10, 33-170 Tuchów 5. Lokalna Grupa Działania "Brama Beskidu"; Mostki 86, 33-340 Stary Sącz 6. Stowarzyszenie Zielony Pierścień Tarnowa; 33-156 Skrzyszów 335 A w 7. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Nad Białą Przemszą"; ul. Partyzantów1, 32-310 Klucze 8. Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego; ul. Sienkiewicza 2, 32-020 Wieliczka 9. Stowarzyszenie "Na Śliwkowym Szlaku"; 32-861 Iwkowa 468 10. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"; 32-104 Koniusza 5 11. Stowarzyszenie "Kwartet na Przedgórzu"; Waryś 327A, 32-825 Borzęcin 12. Stowarzyszenie LGD Jurajska Kraina; ul. Szkolna 4, 32-043 Skała 13. LGD ADIRN, ALAMEDA UM DE MARÇO–C.C.TEMPLÁRIOS–3º ANDAR, 2300 431 TOMAR - PORTUGALIA

Budżet w zł/EUR	Budżet dla Blisko Krakowa 108 000 zł (27 000,00 EUR)
Tytuł projektu współpracy	„Wyskocz za Kraków”
Cel operacji	Celem projektu jest rozwój oferty turystycznej poprzez wypracowanie Oferty Zintegrowanych Programów Turystycznych.
Cele szczegółowe LSR, których osiągnięciu będzie służyć realizacja projektu Współpracy	Cel szczegółowy 4 – Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez Stowarzyszenia Blisko Krakowa.
Wartości wskaźników, których osiągnięcie jest zakładane w wyniku realizacji operacji	Wskaźnik produktu: Wp.4.3.1.Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej – 1 Wskaźnik rezultatu: Wr4.3.1. Liczba projektów wykorzystujących lokalne zasoby: - przyrodnicze, - kulturowe, -historyczne, -turystyczne, - produkty lokalne – 1 Wr4.3.1. Liczba projektów skierowanych do następujących grup docelowych: -przedsiębiorcy, -grupy defaworyzowane (określone w LSR) -młodzież, -turyści, - inne – 1
Zakres, w jakim będzie realizowana operacja	Zachowanie dziedzictwa lokalnego Promowanie obszaru objętego strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w rozumieniu art. 2 pkt 19 rozporządzenia nr 1303/2013, zwaną dalej „LSR”, w tym produktów lub usług lokalnych oraz lokalnej przedsiębiorczości; Stworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze objętym LSR.
Termin i miejsce realizacji operacji	2016 – 2018 na terenie 8 gmin powiatu krakowskiego
Działania	1. Opracowanie Zintegrowanych Programów Turystycznych – podmiot zewnętrzny 2. Opracowanie spójnego systemu marketingowego, 3. Nawiązanie współpracy z „pośrednikami turystycznymi” (np. biura podróży) na obszarze realizacji projektu, w Krakowie, etc. 4. Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze w zakresie turystyki. 5. Wprowadzenie Produktu projektu na rynek poprzez promocję, wydanie publikacji, interaktywny przewodnik lub podobne.
Nazwa, siedziba i adres wszystkich LGD uczestniczących w realizacji operacji	1. Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego; ul. Sienkiewicza 2, 32-020 Wieliczka 2. Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa; ul. Szkolna 4, 32-052 Radziszów
Budżet w zł /EUR	Budżet LGD Blisko Krakowa: 90 000 zł (22 500,00 EUR)

Ponadto LGD zakłada, w przypadku dostępnych środków w ramach i w trakcie wdrażania PROW 2014-2020, realizację trzeciego projektu współpracy.

VIII. BUDŻET LSR

Realizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Blisko Krakowa na lata 2016-2022, opierać się będzie o środki PROW na lata 2014-2020 (zestawienie prezentujące przyporządkowanie zakresu wsparcia do budżetu PROW znajduje się w załączniku nr 4 do Strategii).

Środki wydatkowane na realizację Strategii pochodzą głównie z 3 źródeł, w tym:

- Budżet EFRROW,
- Budżet państwa,
- Wkład własny.

Tabela prezentująca montaż finansowy dla LSR Blisko Krakowa, uwzględniający powyższe źródła finansowania, a także podział na beneficjentów innych niż jednostki sektora finansów publicznych oraz beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, przedstawiona została w załączniku nr do Strategii.

Poniżej zaprezentowano powiązania budżetu z poszczególnymi celami LSR, które mają przyczynić się do zrealizowania wizji, określonej w partycypacyjnym procesie tworzenia założeń strategii.

CEL SZCZEGÓŁOWY	BUDŻET NA REALIZACJĘ CELU EUR	POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI
Cel szczegółowy 1 Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze	1 279 402,82	Dziedzictwo lokalne i zasoby społeczno-gospodarcze, zgodnie z diagnozą LSR stanowią duży potencjał rozwojowy w kontekście rozwoju oferty czasu wolnego i rekreacji. Ma to szczególne znaczenia dla mieszkańców, którzy jak wskazują przeprowadzone badania wyraźnie poszukują (potrzebują) rozszerzenia oferty, dla realizacji której niezbędna jest realizacja wielu inwestycji podnoszących jakość istniejącej infrastruktury lub budowy nowych obiektów. Działania te stanowią bezpośrednie przełożenie na jakość życia mieszkańców obszaru LGD Blisko Krakowa. Dodatkowo planowane działania są istotne, ze względu na bliskość Krakowa, jako metropolii, której mieszkańcy poszukują interesujących miejsc poza miastem dla rekreacji, co sprzężone będzie z możliwością rozwoju branży turystycznej i usługowej, a w konsekwencji przyczynić się ma do zwiększenia liczby miejsc pracy. Dlatego też, budżet na działania na rozwój obszaru LSR, w kontekście oferty czasu wolnego i dostępu dla mieszkańców do kluczowych miejsc związanych z nimi, stanowi 44% całego budżetu LSR.
Cel szczegółowy 2 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej, i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa.	1 487 494,16	Atrakcyjność obszaru LGD istotnie warunkowana jest rozwojem przedsiębiorczości na jej terenie, gdyż przekłada się to przede wszystkim na miejsca pracy dla mieszkańców, a w konsekwencji na płacone podatki, które zasilają również budżet lokalnego samorządu. Istotnym dla Strategii Blisko Krakowa, jest wykorzystanie potencjału lokalnego dla tworzenia nowych przedsiębiorstw oraz produktów czy usług, aby w pełni wykorzystywać potencjał obszaru, również w obrocie gospodarczym. Dlatego też, budżet na działania na rozwój przedsiębiorczości przez tworzenie nowych miejsc pracy stanowi 51% całego budżetu LSR.
Cel szczegółowy 3 Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa,	137 103,02	Spójność obszaru LGD, w sposób istotny związana jest z dwoma aspektami, tożsamością mieszkańców (identyfikacja z miejscem i społecznością lokalną) oraz dbałością o dziedzictwo kulturowe i

historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa, a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym..		przyrodnicze. Dlatego też, w ramach tego celu realizowane będą działania integrujące mieszkańców, oraz mające na celu zachowanie dziedzictwa. Dodatkowo ważnym aspektem jest współodpowiedzialność za środowisko naturalne, jako wspólne dobro, dlatego też ważnym aspektem jest podnoszenie świadomości mieszkańców na temat roli rozwiązań proekologicznych, w tym niskiej emisji. Budżet na realizację 3 celu wynosi 5% całego budżetu LSR.
Cel szczegółowy 4 Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez stowarzyszenie Blisko Krakowa	652 230,00	W realizację Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność Blisko Krakowa na lata 2016-2022, włączani muszą być w sposób aktywni jej interesariusze, reprezentujący 3 sektory: pozarządowy (społeczny), gospodarczy i publiczny. Jest to konieczne dla osiągnięcia efektu synergii zaplanowanych rezultatów i realizacji celu głównego LSR, jakim jest zwiększenie udziału społeczności lokalnej w realizacji polityki zrównoważonego rozwoju obszaru Blisko Krakowa.
Razem cel ogólny Razem LSR	3 556 230,00	

Powiązanie budżetu z przedsięwzięciami i ich efektami, prezentowane jest również w planie działania stanowiącym załącznik nr 5 do strategii (plan działania), wg logiki produkty jako bezpośrednie efekty działań w ramach realizowanych przedsięwzięć.

Operacje własne, dla których beneficjentem będzie LGD, będą realizowane z udziałem wkładu własnego, na poziomie wyższym, niż przewidziany w programie.

IX. PLAN KOMUNIKACJI

Zaprojektowany przez LGD Blisko Krakowa plan komunikacji (Załącznik nr 5 do Strategii) opracowany został na podstawie uwag i propozycji zgłaszanych podczas konsultacji społecznych, a także wyników ewaluacji dokonanej po okresie realizacji poprzedniej LSR. **Celem planu komunikacji jest** zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągnięcia celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Zakłada się, że intensyfikacja przekazu dotyczącego praktycznych aspektów realizacji zapisów dokumentu przełoży się na zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działalność LGD, a tym samym pozytywnie wpłynie na jakość zgłaszanych operacji i wniosków. Planowane działania mają wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji, a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność Lokalnej Grupy Działania. Zaproponowany plan komunikacji ma za zadanie zlikwidować dotychczasowe niedostatki komunikacyjne, a także zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwić pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców.

Grupy docelowe, do których skierowany jest plan komunikacji to przede wszystkim grupy kluczowe z punktu widzenia realizacji LSR, czyli: przedsiębiorcy, samorządy gminne, przedstawiciele grup defaworyzowanych (osoby bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym), a także lokalne podmioty gospodarcze i lokalni wytwórcy. Działania skierowane są także do wszystkich mieszkańców – ukierunkowane zostały bowiem tak, aby zapewniały podnoszenie poziomu wiedzy na temat możliwości realizacji operacji w ramach LSR na lata 2016-2022. LGD Blisko Krakowa zaplanowało także odpowiednie wskaźniki dla zaprojektowanych działań komunikacyjnych, szczegółowo opisane w Załączniku nr 5 do Strategii, w tym:

Lp.	Rodzaj narzędzia komunikacji	Częstotliwość	Wskaźnik na 2024 rok
1	Mailing: 300 maili	1 kampania na 2 m-ce	13 000 maili
2	Informacja na 7 stronach internetowych (LGD i 6 gmin)	1 informacja na 2 miesiące	294 informacji
3	Biuletyn LGD, prasa	1 raz w roku	124 000 szt.
4	Spotkania informacyjno-konsultacyjne (50 osób) również w formie videokonferencji	1 raz w roku	700 osób
5	Materiały informacyjne (publikacje, ulotki, gadzety)	Na bieżąco	18 000 szt.
6	Doradztwo w biurze i gminach	Na bieżąco	700 osób
7	Szkolenia dla wnioskodawców/beneficjentów (25 osób) również w formie videokonferencji	1 raz w roku	350 osób

X. ZINTEGROWANIE

Cele szczegółowe oraz przedsięwzięcia zawarte w LSR LGD Blisko Krakowa na lata 2016-2022 są zintegrowane z celami przekrojowymi PROW na lata 2014-2020, dotyczącymi innowacyjności, zmian klimatu oraz ochrony środowiska, w tym:

- **Ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu** - głównie cel: *Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.*
- **Innowacyjność** – głównie cel: *- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa*

Dla zobrazowania zależności pomiędzy Lokalną Strategią Rozwoju LGD Blisko Krakowa na lata 2016-2022 a dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego, ponadlokalnego oraz lokalnego opracowano matryce spójności celów strategicznych i operacyjnych LSR z priorytetami, celami i kierunkami interwencji zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych. Tym samym, poniżej wykazano zgodność z kluczowymi dokumentami planistycznymi definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie powiązanych z niniejszym dokumentem, tj.:

- Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020,
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020;
- Programem Strategicznym Dziedzictwo i Przemysł Czasu Wolnego,
- Programem Strategicznym Obszary Wiejskie,
- Strategią Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013-2020,
- Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego
- Zintegrowaną Strategią Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Blisko Krakowa”;
- Zintegrowaną Strategią Rozwoju Oferty Czasu Wolnego na terenie Obszaru Funkcjonalnego;
- Zintegrowaną Strategią Rozwoju Edukacji i Rynku Pracy;
- Zintegrowanym Programem Aktywizacji i Partycypacji Społecznej.

Poniżej wykazano zgodność Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Blisko Krakowa na lata 2016-2022 z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu regionalnym, ponadlokalnym oraz lokalnym, definiującymi priorytety rozwojowe w obszarach tematycznie powiązanych z niniejszym dokumentem.

Nadrzędne dokumenty strategiczne	CELE SZCZEGÓLNE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU LGD BLISKO KRAKOWA NA LATA 2016-2022		
	Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa	Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	<p>Zgodność z priorytetami: P6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich</p> <p>Zgodność z celami przekrojowymi PROW: Cel przekrojowy innowacje</p>	<p>Zgodność z priorytetami: P2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami</p> <p>P3. Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie</p> <p>P6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich</p> <p>Zgodność z celami przekrojowymi PROW: Cel przekrojowy innowacje</p>	<p>Zgodność z priorytetami: P4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem</p> <p>P5. Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu</p> <p>P6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich</p> <p>Zgodność z celami przekrojowymi PROW: Cel przekrojowy klimat Cel przekrojowy środowisko Cel przekrojowy innowacje</p>
Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020	<p>Zgodność z celami: 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego 4.1 Rozwój Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego</p>	<p>Zgodność z celami: 1.4 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia 1.5 Wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego 5.2 Rozwój gospodarczy małych i średnich</p>	<p>Zgodność z celami: 1.1 Rozwój kapitału intelektualnego 2.1 Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej 2.3 Kształcenie kadr dla rozwoju i obsługi przemysłów czasu wolnego 2.4 Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego</p>

	5.1 Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych 5.3 Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym	miast oraz terenów wiejskich	5.3 Funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym 6.2 Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia 7.2 Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego
Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2011-2020	Zgodność z celami: 2.1 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu krakowskiego 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej i kulturowej 3.3. Wewnętrzna spójność komunikacyjna powiatu 4.2 Współpraca międzygminna i międzysektorowa 5.2 Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	Zgodność z celami: 1.1 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia 1.4 Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców	Zgodność z celami: 2.1 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu krakowskiego 2.3 Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa 6.3. Dbalność o stan środowiska naturalnego
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego	X	Zgodność z priorytetami: 2.4 Inwestowanie w wiedzę i kompetencje mieszkańców KrOF	Zgodność z priorytetami: 2.2 Poprawa stanu środowiska 2.3 Wysoka jakość i dostępność ofert wsparcia w zakresie opieki zdrowotnej i usług społecznych 2.4 Inwestowanie w wiedzę i kompetencje mieszkańców KrOF 3.2 Wspólnotowy wymiar Metropolii Krakowskiej
Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Blisko Krakowa”	Zgodność z celami: 1.3 Wzmacnianie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców 2.1 Rewitalizacja i zrównoważona komercjalizacja przestrzeni kulturowej obszaru funkcjonalnego 2.2 Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni umożliwiających spędzanie czasu wolnego 2.3 Zwiększenie dostępności transportowej i rozwój połączeń funkcjonalnych Zgodność z celami Zintegrowanej Strategii Rozwoju Oferty Czasu Wolnego:	Zgodność z celami: 1.3 Wzmacnianie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców Zgodność z celami Zintegrowanej Strategii Edukacji i Rynku Pracy: I.1 Rozwój infrastruktury dla gospodarki opartej na wiedzy i lokalnych przewagach konkurencyjnych I.2 Kreowanie warunków do prowadzenia mikro, małej i średniej przedsiębiorczości	Zgodność z celami: 2.1 Rewitalizacja i zrównoważona komercjalizacja przestrzeni kulturowej obszaru funkcjonalnego 2.2 Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni umożliwiających spędzanie czasu wolnego 3.1 Kształtowanie proekologicznych postaw i świadomości obywatelskiej 3.2 Ochrona terenów atrakcyjnych przyrodniczo 3.3. Wspieranie indywidualnych i publicznych rozwiązań infrastrukturalnych sprzyjających ochronie środowiska 4.1 Wzmacnianie tożsamości lokalnej i spójności

	<p>1.1 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i towarzyszącej</p> <p>1.2 Rozwój produktów i efektywne wykorzystywanie walorów (atrakcji) obszaru funkcjonalnego</p> <p>2.1 Budowa i promocja marki obszaru funkcjonalnego na arenie regionalnej oraz międzynarodowej</p> <p>2.2 Współpraca i partnerskie zarządzanie ofertą spędzania czasu wolnego</p>	<p>III.1 Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy i minimalizowanie negatywnych skutków bezrobocia</p> <p>Zgodność z celami Zintegrowanego Programu Aktywizacji i Partycypacji Społecznej:</p> <p>I.4 Efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego dla rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego</p>	<p>społecznej obszaru funkcjonalnego</p> <p>4.2 Wspieranie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców</p> <p>4.3 System usług publicznych, dostosowany do potrzeb i struktury społeczeństwa</p> <p>Zgodność z celami Zintegrowanej Strategii Rozwoju Oferty Czasu Wolnego:</p> <p>3.1 Ochrona i zachowanie środowiska naturalnego</p> <p>3.3 Rewitalizacja i ochrona przestrzeni kulturowej</p> <p>Zgodność z celami Zintegrowanego Programu Aktywizacji i Partycypacji Społecznej:</p> <p>I.1 Edukacja obywatelska oraz promocja aktywności i partycypacji społecznej</p> <p>I.2 Wzmocnienie edukacji medialnej i kulturalnej</p> <p>I.3 Wzmocnienie tożsamości lokalnej, integracji i solidarności społecznej</p> <p>I.4 Efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego dla rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru funkcjonalnego</p> <p>II.2 Wspieranie rozwoju instytucjonalnego, profesjonalizacji i integracji sektorowej organizacji pozarządowych oraz innych inicjatyw obywatelskich</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Skawina na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz oferty czasu wolnego</p> <p>3.2 Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>1.1 Budowa potencjału gospodarczego</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>2.1 Skuteczny system ochrony środowiska</p> <p>2.3 Wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców</p>
<p>Strategii Rozwoju Gminy Zabierzów na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>II.2 Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno sportowej</p> <p>III.1 Rozwój infrastruktury oraz spójnej oferty turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>IV.2 Wysoka wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>I.1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka</p> <p>I.2 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej</p>	<p>Zgodność z celami:</p> <p>III.2 Włączanie w obieg gospodarczy oraz ochrona dziedzictwa kulturowego gminy</p> <p>IV.1 Ochrona zasobów przyrodniczych i krajobrazowych Gminy Zabierzów</p>

Strategia Rozwoju Gminy Świątniki Górne na lata 2015-2020+	Zgodność z celami: III.2 Rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej	Zgodność z celami: III.1 Wzrost poziomu przedsiębiorczości	Zgodność z celami: II.1 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i wzrost bezpieczeństwa ekologicznego
Strategia Rozwoju Gminy Liszki na lata 2015-2020+ (projekt)	Zgodność z celami: II.4 Poprawa dostępności komunikacyjnej II.2 Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej	Zgodność z celami: I.2 Efektywna polityka rynku pracy III.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego i włączanie go w obieg gospodarczy III.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego i włączanie go w obieg gospodarczy	Zgodność z celami: II.1 Wzmacnianie kapitału intelektualnego mieszkańców II.2 Efektywny system usług społecznych III.1 Ochrona zasobów przyrodniczych gminy III.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego i włączanie go w obieg gospodarczy
Strategia Rozwoju Gminy Czernichów na lata 2015-2020+	Zgodność z celami: I.4 Rozwój oferty czasu wolnego III.1. Wysoka dostępność komunikacyjna gminy III.2. Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej i kulturalnej	Zgodność z celami: I.2 Rozwój przedsiębiorczości oraz wspieranie zatrudnienia	Zgodność z celami: II.1 Skuteczny system ochrony środowiska IV.2. Wzmacnianie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców IV.3. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i spójności społecznej
Strategia Rozwoju Gminy Mogilany na lata 2015-2020+	Zgodność z celami: I.4 Rozwój oferty czasu wolnego, bazującej na zasobach kulturowych i przyrodniczych II.1 Kształtowanie zintegrowanego systemu transportu zbiorowego II.2 Rozwój oferty kulturalnej i sportowej	Zgodność z celami: I.2 Tworzenie warunków dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz uelastyczniania rynku pracy	Zgodność z celami: II.3 Dbalność o stan środowiska naturalnego

Zintegrowany charakter LSR przejawia się także w spójności i kompleksowości przedsięwzięć zaplanowanych w ramach poszczególnych celów szczegółowych dokumentu:

- **W ramach Celu szczegółowego 1. Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze przewiduje się:**
  - **Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć:** rozwój i przebudowa infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej powiązany będzie bezpośrednio z przedsięwzięciami dotyczącymi budowania zintegrowanej oferty dla wszystkich gmin obszaru LGD oraz wprowadzaniem jednolitego systemu promocji infrastruktury. Tym samym zagwarantowane zostanie przemyślane lokowanie obiektów i kształtowanie przestrzeni, nie polegające na powielaniu tego samego typu obiektów w obrębie jednej gminy, ale raczej budowanie oraz modernizowanie zasobów w taki sposób, by wszystkie gminy obszaru LGD posiadały uzupełniające się atrakcje. W połączeniu ze spójnym systemem identyfikacji wizualnej oraz wykorzystywaniem infrastruktury dla promocji i rozwoju wydarzeń rekreacyjnych i sportowych przyczyni się to do zbudowania zintegrowanej oferty czasu wolnego i podniesie tym samym jakość życia na obszarze LGD. Odbiorcami nowych przestrzeni i wydarzeń będą wszyscy mieszkańcy, w tym także przedstawiciele grup defaworyzowanych, a także młodzież oraz osoby starsze.
  - **Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów:** realizacja przedsięwzięć w ramach celu szczegółowego 1 zakłada współdziałanie sektorów publicznego, społecznego oraz gospodarczego. Realizatorami działań będą zarówno samorządy gmin, jak i organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, czy stowarzyszenie Blisko Krakowa. Ponadto, przewiduje się wykorzystanie rozwoju niekomercyjnej infrastruktury dla pobudzania rozwoju i komercjalizacji usług czasu wolnego. Dlatego też powstała w ramach celu szczegółowego 1 infrastruktura przyczyni się do rozwoju przedsiębiorstw.

- **Zaangażowane branże działalności gospodarczej:** sekcja C (przetwórstwo przemysłowe), sekcja G (handel hurtowy i detaliczny), sekcja R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją).
- **W ramach Celu szczegółowego 2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa przewiduje się:**
  - Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć:** proponowane w LSR przedsięwzięcia obejmują zarówno zakładanie działalności gospodarczej, jak i rozwijanie istniejących podmiotów gospodarczych oraz tworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego.
  - Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów:** w działania zaangażowani będą przede wszystkim przedstawiciele grup defaworyzowanych, do których skierowane będą inicjatywy związane z zakładaniem działalności gospodarczej, a tym samym promowanie samozatrudnienia i tworzenia miejsc pracy – dotyczy to przede wszystkim osób bezrobotnych z obszaru LGD. Ponadto, przewiduje się premiowanie projektów, które zakładają rozwijanie działalności gospodarczej połączone z zatrudnianiem przedstawicieli grup defaworyzowanych (zarówno bezrobotnych, jak i niepełnosprawnych). Ponadto zakładanie inkubatorów przetwórstwa lokalnego zagwarantuje nie tylko wspieranie funkcjonujących przedsiębiorstw, ale także włączanie w obieg gospodarczy lokalnych wytwórców oraz nieformalne grupy działania, jak at.. Koła Gospodyń Wiejskich. Przewiduje się ponadto powiązanie rozwoju przedsiębiorczości oraz zwiększania zatrudnienia z potencjałami i problemami obszaru LGD, w tym przede wszystkim z rozwojem infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.
    - o **Zaangażowane branże działalności gospodarczej:** sekcja C (przetwórstwo przemysłowe), sekcja G (handel hurtowy i detaliczny), , sekcja R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją).
- **W ramach Celu szczegółowego 3. Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa przewiduje się:**
  - Zintegrowanie metod stosowanych przy realizacji przedsięwzięć:** zaplanowane przedsięwzięcia obejmują wsparcie i rozwój kapitału społecznego na obszarze LGD, przede wszystkim poprzez rozwijanie współpracy oraz budowanie tożsamości, a także rozwijanie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru LGD. Zaplanowane metody przewidują zarówno działania „miękkie” (w tym działania związane z pielęgnowaniem lokalnych tradycji i kultury), jak i inwestycje dotyczące restauracji i zachowania dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego.
  - Zaangażowanie różnych sektorów i partnerów:** realizacja przedsięwzięć w ramach celu szczegółowego 3 przewiduje zaangażowanie zarówno samorządów gminnych (oraz jednostek im podległych), jak i organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych (np. Koła Gospodyń Wiejskich).
- **W ramach Celu szczegółowego 4. Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości i zwiększenia udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez Stowarzyszenia Blisko Krakowa, zaplanowano działania, które w sposób spójny i kompleksowy będą włączać mieszkańców w realizację LSR.**

Różnorodność działań podejmowanych w ramach realizacji celu, obejmuje zarówno usługi rozwojowe (szkoleń i doradztwa dla interesariuszy Strategii), po projekty międzynarodowe, realizowane w partnerstwie, w tym z udziałem przedstawicieli wszystkich 3 kluczowych sektorów (trójkąt współpracy). Należy jednak podkreślić, że zaplanowane działania, mając na celu zwiększenie włączenia mieszkańców i wzrost ich aktywności i odpowiedzialności, jako elementów zrównoważonego rozwoju, sprzyjają rozwojowi i pielęgnowaniu dziedzictwa obszaru funkcjonalnego Blisko Krakowa, w kontekście koniecznego dla dalszego wzrostu, rozwoju gospodarczego (np. małopolski smak i biznes – jako przedmiot projektu współpracy). Ponadto LGD planuje realizację Projektu współpracy pt. ”Małopolski Spichlerz” , opisany szczegółowo na str. 48-49, który odpowiada na zidentyfikowaną w diagnozie (str. 28) potrzebę dotyczącą zbyt małej liczby zarejestrowanych produktów lokalnych oraz niskiego wykorzystania potencjału tych produktów na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022, zwanej LSR jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiągniętych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań. LSR opracowana została w sposób partycypacyjny, w związku z czym warunkiem niezbędnym dla prawidłowej realizacji dokumentu jest możliwie jak najbardziej aktywny udział mieszkańców w procesie oceny postępów z jej wdrażania, a także ocena sposobu stowarzyszenia Blisko Krakowa. **Szczegółowe rozwiązania dotyczące procesu monitoringu i ewaluacji, w tym zasady przeprowadzania ewaluacji zewnętrznej, określa Procedura dokonywania monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022 oraz funkcjonowania LGD Blisko Krakowa stanowiąca załącznik nr 2 do Strategii**

Poziom organizacyjny:

LSR LGD Blisko Krakowa na lata 2016-2022 proponuje cele i przedsięwzięcia, które stanowią wyzwania dla całej społeczności obszaru LGD – władz samorządowych, jednostek gminnych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, mieszkańców, a także partnerów zewnętrznych. Wdrażanie LSR wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji celów wyodrębnionych w dokumencie w dużej mierze będzie zależała od komórki odpowiedzialnej za nadzór nad monitoringiem i ewaluacją Strategii.

W przypadku stowarzyszenia Blisko Krakowa, komórką taką jest Komisja Rewizyjna, czyli organ kontrolujący działalność Stowarzyszenia. Organem pomocniczym, wykonującym czynności techniczne związane z procesem monitoringu jest natomiast Biuro LGD. Do zadań Biura LGD należeć będzie w szczególności:

- pomiar efektywności i zasięgu oddziaływania podejmowanych działań komunikacyjnych,
- analiza stopnia realizacji celów, przedsięwzięć oraz wskaźników LSR,
- badanie zgodności realizowanych projektów z harmonogramem określonym w LSR,
- badanie zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne przedsięwzięcia,
- zbieranie danych na temat jakości świadczonego doradztwa oraz organizowanych przedsięwzięć z zakresu animacji lokalnej,
- zbieranie danych dotyczących działalności organów stowarzyszenia,
- przygotowywanie okresowych (kwartalnych) sprawozdań z realizacji LSR.

Przynajmniej raz w roku, na podstawie analizy raportów i materiałów przedstawianych przez Biuro LGD, Komisja Rewizyjna sporządza raport ewaluacyjny, w oparciu o kryteria efektywności, trwałości, trafności oraz skuteczności analizowanych poziomów wdrażania LSR. Jeżeli wnioski i rekomendacje z ewaluacji tego wymagają, Komisja Rewizyjna wnioskuje do Zarządu o uruchomienie procedury aktualizacji LSR we wskazanym zakresie, zgodnie z przyjętą procedurą.

Wszyscy partnerzy realizujący zadania zdefiniowane w LSR będą poproszeni o aktywną współpracę z Biurem LGD. Przyczyni się to do lepszej organizacji oraz realnego monitorowania wdrażania dokumentu.

Poziom merytoryczny:

Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Zarządowi LGD, który będzie wsparciem merytorycznym dla Biura LGD. Jego zadaniem jest przede wszystkim nadzór nad zadaniami monitorującymi prowadzonymi przez Biuro, a także analiza i ocena zebranych przez Biuro danych.

Poziom społeczny:

Poziom społeczny dotyczy wzmocnienia spójności i integralności społecznej obszaru LGD, a także upowszechniania zapisów LSR wśród mieszkańców i pozyskiwania beneficjentów dla realizacji zdefiniowanych w niej kierunków interwencji.

Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gmin obszaru LGD oraz potencjalni partnerzy oraz beneficjenci, a w szczególności:

- Władze gminne, radni, pracownicy urzędów gmin z obszaru LGD i jednostek gminnych,
- organizacje pozarządowe, grupy nieformalne i inicjatywy społeczne,
- przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
- mieszkańcy, w tym przedstawiciele grup defaworyzowanych.

W celu upowszechnienia treści LSR LGD Blisko Krakowa oraz zasad, kryteriów i procedur związanych z realizacją przedsięwzięć zaplanowano szereg działań przedstawionych w planie komunikacji.

XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekty strategii, jako dokumentów, których realizacja może potencjalnie znacząco wpływać na środowisko, mogą wymagać, na etapie projektowania, poddania ich treści strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przedmiotowe przepisy uzależniają jednakże konieczność przeprowadzenia takiej oceny od indywidualnej zawartości dokumentu oraz zewnętrznych uwarunkowań jego realizacji. Przesłanką obowiązkowo kwalifikującą projekt strategii do tego typu oceny jest stwierdzenie ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 w związku z realizacją zaplanowanych w nim przedsięwzięć.

WNIOSEK DO REGIONALNEJ DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA

Dlatego też, w odniesieniu do art. 47 i 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa zwróciła się z dniem **9 listopada 2015 r. (znak pisma 04/5/15)** do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie z prośbą o stwierdzenie czy istnieje konieczność przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** do projektu tworzonej Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2016-2022 dla obszaru LGD Blisko Krakowa.

W załączniku do złożonego wniosku przedstawiono streszczenie projektu Strategii oraz analizę jego zapisów pod kątem art. 49 rzeczonej ustawy. W analizie tej opisano:

1. charakter działań przewidzianych w dokumentach, w tym:

- stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć,
- powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,
- przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

2. rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w tym:

- prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań,
- prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub trans granicznych,
- prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

3. cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w tym:

- obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,
- formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Wynik przeprowadzonych analiz:

W wyniku przeprowadzonej analizy Zarząd stowarzyszenia Blisko Krakowa stwierdził, że realizacja celów i działań Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2016-2022 dla obszaru LGD Blisko Krakowa, tj. gmin: Czernichów, Liszki, Mogilany, Skawina, Świątniki Górne i Zabierzów **nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Zapisy LSR nie wyznaczają również ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z czym LSR nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów rzeczonej ustawy.**

OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE

W odpowiedzi na przedstawiony wniosek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, w piśmie nr OO.410.1.97.2015.MZi z dnia 19 listopada 2015 roku uznał, iż przedstawiony projekt Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2016-2022 dla obszaru LGD Blisko Krakowa **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w myśl przepisów ustawy OOS.**

Jednocześnie, zwrócił on uwagę, iż skonkretyzowanie przedsięwzięć na kolejnych etapach postępowania, które będą finansowane przez beneficjentów ze środków PROW 2014-2022 w ramach działania LEADER, będzie wymagało analizy wpływu tych zamierzeń na środowisko, w tym obszaru Natura 2000.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY:

AKTY NORMATYWNE:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008.
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011.
5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności.
6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

PROGRAMY OPERACYJNE I DOKUMENTY STRATEGICZNE:

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020.
3. Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2011-2020.
4. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
5. Zintegrowana Strategia Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego „Blisko Krakowa”.
6. Strategia Rozwoju Gminy Skawina na lata 2014-2020.
7. Strategii Rozwoju Gminy Zabierzów na lata 2014-2020.
8. Strategia Rozwoju Gminy Świątniki Górne na lata 2015-2020+.
9. Strategia Rozwoju Gminy Liszki na lata 2015-2020+ (projekt).
10. Strategia Rozwoju Gminy Czernichów na lata 2015-2020+.
11. Strategia Rozwoju Gminy Mogilany na lata 2015-2020+.

PUBLIKACJE:

1. Bienias S. i in., Ewaluacja. *Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012.
2. Bloch E., Kościelecki P., Śpiewak R., Zalewska K., *Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju*, Warszawa 2010.
3. Rogaczewska M. i in., *Planowanie rozwoju lokalnego z udziałem społeczności. Poradnik partycypacji publicznej oparty na doświadczeniach projektu „Decydujmy razem”*, Fundacja Fundusz Współpracy, Warszawa 2014.
4. Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, *Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020*, Warszawa 2015.

ZAŁĄCZNIKI DO STRATEGII:

- 1. Procedura aktualizacji LSR**
- 2. Procedury dokonywania ewaluacji i monitoringu**
- 3. Plan działania**
- 4. Budżet LSR**
- 5. Plan komunikacji**

PROCEDURA AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2022

---

§ 1 Słownik

Użyte w procedurze zwroty oznaczają:

- 1) LGD – Stowarzyszenie Blisko Krakowa;
- 2) LSR – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022;
- 3) Komisja Rewizyjna – Komisja Rewizyjna stowarzyszenia Blisko Krakowa;
- 4) Zarząd– Zarząd stowarzyszenia Blisko Krakowa;
- 5) Biuro LGD – Biuro stowarzyszenia Blisko Krakowa;
- 6) WZC – Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

§ 2

Organy odpowiedzialne za proces aktualizacji LSR

1. Nadzór nad realizacją i aktualizacją LSR należy do kompetencji Zarządu.
2. Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie procesu aktualizacji LSR jest Zarząd.
3. W celu przeprowadzenia aktualizacji LSR Zarząd, na wniosek Biura LGD, może powołać zespoły pomocnicze – skład zespołów ustala Zarząd.
4. Jednostką wspomagającą, wykonującą na bieżąco czynności techniczne związane z procesem aktualizacji LSR, jest Biuro LGD.
5. Zarząd jest odpowiedzialny za analizę i ocenę danych gromadzonych lub przygotowywanych przez Biuro LGD.

§ 3

Proces aktualizacji LSR

1. Aktualizacja LSR to proces, który ma na celu wprowadzenie koniecznych zmian, w tym działań naprawczych.
2. LSR wymaga aktualizacji w szczególności:
  - 1) w kontekście dokonania zmian:
    - a) statutu lub innych dokumentów Stowarzyszenia, jeśli skutkują one dezaktualizacją zapisów zawartych w LSR;
    - b) kryteriów oceny lub procedur, wpływających na treści zawarte w LSR;
    - c) aktualizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub innych przepisów prawa regulujących kwestie opisane w LSR;
  - 2) w efekcie prowadzonego monitoringu i ewaluacji w zakresie:
    - a) celów i przedsięwzięć,
    - b) wskaźników,
    - c) planu działania,
    - d) planu komunikacji,
    - e) budżetu LSR – również w wypadku zmian wartości budżetu, wynikających z decyzji Samorządu Województwa Małopolskiego.
3. W razie konieczności dokonania zmian wynikających ze zmian przepisów prawa lub dokumentów powiązanych, proces aktualizacji LSR inicjuje Zarząd.
4. Proces aktualizacji LSR będący efektem prowadzonego monitoringu bądź ewaluacji, inicjuje Komisja Rewizyjna, składając pisemny wniosek o zmiany do Zarządu.
5. Zarząd, we współpracy z Biurem LGD, organizuje proces aktualizacji LSR i dla jak najpełniejszego jej wdrożenia dokonuje czynności w zakresie:
  - 1) dookreślenia zakresu i brzmienia proponowanych zmian;
  - 2) określenia metod angażowania społeczności lokalnej w proces aktualizacji strategii, wśród których znaleźć się mogą w szczególności:
    - a) zamieszczenie na stronach internetowych LGD oraz wszystkich gmin będących jej członkami, proponowanych zmian w zapisach LSR wraz z uzasadnieniem i określeniem minimum 7-dniowego terminu na zgłaszanie uwag i propozycji,

- b) ogłoszenie konsultacji pisemnych, w których zainteresowani partnerzy społeczni mogą przygotować pisemne odpowiedzi (komentarze, uwagi) do propozycji zmian zapisów LSR, zamieszczonych na stronie internetowej LGD, przedłożonych do wglądu w biurze oraz podczas ewentualnych spotkań,
  - c) organizację minimum jednego spotkania konsultacyjnego dla interesariuszy LSR (przedstawiciele grup defaworyzowanych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, samorządów), podczas którego będą oni mogli zapoznać się z proponowanymi zmianami i przedstawić swoje opinie i rekomendacje, przy czym informacja o spotkaniu przekazywana jest interesariuszom za pośrednictwem stron www oraz korespondencji mailowej, na minimum 4 dni przed spotkaniem,
  - d) przesyłanie do wszystkich beneficjentów działań oraz uczestników spotkań informacyjnych, informacji mailowej o planowanych do wprowadzenia zmianach wraz ze wskazaniem możliwości zgłaszania uwag oraz podaniem terminu ich zgłaszania,
  - e) informowanie o planowanych zmianach i składanie stosownych wyjaśnień podczas indywidualnych konsultacji w biurze LGD.
6. W efekcie prowadzonych działań partycypacyjnych, dających jak najpełniejszą odpowiedź na potrzeby i preferencje społeczności lokalnej obszaru LGD, Biuro LGD sporządza zestawienie uwag i rekomendacji. Zestawienie opracowywane jest w formie tabelarycznej i uwzględnia treść propozycji, zgłaszającego, rekomendacje Zarządu, uzasadnienie w przypadku odrzucenia lub odroczenia włączenia propozycji do LSR.
7. Po zakończeniu konsultacji społecznych Biuro LGD opracowuje końcową wersję propozycji zmian w LSR, którą przekazuje pod obrady Zarządu wraz z zestawieniem tabelarycznym, o którym mowa w ust. 6.
8. Statutowy organ LGD upoważniony do aktualizacji LSR podejmując stosowną uchwałę, ostatecznie określa i zatwierdza zmiany w LSR.

§ 4

Upowszechnianie wyników

Informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach aktualizacji LSR, zamieszczane są na stronie internetowej LGD oraz na stronach gmin członkowskich LGD, a także udostępnione do wglądu w Biurze LGD.

PROCEDURA DOKONYWANIA MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2022 ORAZ FUNKCJONOWANIA LGD BLISKO KRAKOWA

---

§ 1 Słownik

Użyte w procedurze zwroty oznaczają:

- 1) LGD – Stowarzyszenie Blisko Krakowa;
- 2) LSR – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022;
- 3) Komisja Rewizyjna – Komisja Rewizyjna stowarzyszenia Blisko Krakowa;
- 4) Zarząd – Zarząd stowarzyszenia Blisko Krakowa;
- 5) Biuro LGD – Biuro stowarzyszenia Blisko Krakowa.

§ 2

Organy odpowiedzialne za proces monitoringu i ewaluacji

1. Nadzór nad monitoringiem i ewaluacją należy do kompetencji Komisji Rewizyjnej. W celu przeprowadzenia ewaluacji Komisja Rewizyjna może powołać zespoły pomocnicze, ustalając również ich skład.
2. Jednostką wspomagającą, wykonującą na bieżąco czynności techniczne związane z procesem monitoringu, czyli systematycznym zbieraniem i przetwarzaniem danych niezbędnych do przeprowadzenia procedury monitoringu i ewaluacji, jest Biuro LGD.
3. Zarząd LGD nadzoruje Biuro LGD w realizacji zadań związanych z monitoringiem, a także jest odpowiedzialny za analizę i ocenę danych zbieranych przez Biuro LGD.

§ 3

Proces monitoringu

1. Monitoring to proces polegający na systematycznym kontrolowaniu postępów w realizacji LSR oraz funkcjonowania LGD, w kontekście zaplanowanych wskaźników, realizacji działań i budżetu, w założonym czasie.
2. Monitoring prowadzony jest przez Biuro LGD na podstawie:
  - 1) rejestru danych prowadzonego przez Biuro LGD (tworzony w oparciu o zbierane dane i analizy własne);
  - 2) sprawozdań składanych przez beneficjentów;
  - 3) statystyki odwiedzin oficjalnej strony internetowej LGD;
  - 4) list obecności ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych;
  - 5) rejestru doradztwa świadczonego w Biurze LGD;
  - 6) ankiet monitorujących doradztwo w Biurze LGD;
  - 7) ankiet monitorujących przedsięwzięcia związane z animacją lokalną;
  - 8) ewidencji współpracy ze społecznością lokalną;
  - 9) danych z ewaluacji realizacji LSR.
3. W procesie monitoringu Biuro LGD zbiera przede wszystkim informacje dotyczące:
  - 1) stopnia realizacji wskaźników LSR dla poszczególnych celów oraz przedsięwzięć;
  - 2) stopnia realizacji budżetu przewidzianego w LSR;
  - 3) zasięgu działań komunikacyjnych prowadzonych przez LGD;
  - 4) jakości i poziomu doradztwa świadczonego przez pracowników Biura LGD;
  - 5) jakości i poziomu przedsięwzięć dotyczących animacji lokalnej;
  - 6) jakości i poziomu współpracy LGD z innymi organizacjami i podmiotami, w tym w ramach zaplanowanych projektów współpracy;
  - 7) działalności organów stowarzyszenia.
4. Szczegółowe zasady prowadzenia monitoringu, w tym elementy poddane badaniu oraz źródła danych i metody ich zbierania zawiera Tabela 1, stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszej procedury.
5. Wzory dokumentów stosowanych w procesie monitoringu, o których mowa w ust. 2 pkt 5 – 8, ustala Zarząd.
6. Wyniki monitoringu przedstawiane są w formie kwartalnych raportów monitorujących, sporządzanych przez Biuro LGD.
7. Raporty monitorujące przekazywane są do wiadomości Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej.
8. Po zapoznaniu się z raportem monitorującym Zarząd może rozpocząć działania, mające na celu uruchomienie przez Komisję Rewizyjną dodatkowych działań ewaluacyjnych w terminie krótszym niż zakładany.
9. Zakres procedury monitoringu oraz raportu monitorującego może zostać zawężony lub rozszerzony decyzją Zarządu LGD, po konsultacjach z Komisją Rewizyjną.

10. Jeżeli wnioski i rekomendacje z monitoringu tego wymagają, Komisja Rewizyjna wnioskuję do Zarządu o uruchomienie procedury aktualizacji LSR we wskazanym zakresie, zgodnie z Procedurą aktualizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022.
11. W przypadku stwierdzenia niezgodności realizowanych działań z zapisami LSR lub ich negatywnej oceny, Komisja Rewizyjna zgłasza Walnemu Zebraniu Członków konieczność podjęcia działań naprawczych. Za przygotowanie programu naprawczego odpowiedzialny jest Zarząd w porozumieniu z Komisją Rewizyjną.

§ 4

Proces ewaluacji

1. Ewaluacja to ocena skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości podejmowanych działań.
2. Przynajmniej raz w roku Komisja Rewizyjna – na podstawie kwartalnych raportów monitorujących oraz prowadzonych przez Biuro LGD ewidencji, a także ankiet monitorujących beneficjentów – sporządza raport ewaluacyjny.
3. Ewaluacja jest badaniem obejmującym przede wszystkim ocenę:
  - 1) stopnia realizacji celów, przedsięwzięć i wskaźników przewidzianych w LSR;
  - 2) wpływu realizacji LSR na rozwój społeczny i gospodarczy obszaru LGD;
  - 3) zgodności ogłaszanych i realizowanych konkursów z harmonogramem określonym w LSR;
  - 4) zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne przedsięwzięcia;
  - 5) skuteczności promocji i aktywizacji społeczności lokalnej;
  - 6) działalności LGD, w tym przede wszystkim funkcjonowania organów stowarzyszenia, Biura LGD i jego pracowników.
4. Raport z ewaluacji zawiera ocenę podejmowanych działań w oparciu o następujące kryteria oceny:
  - 1) skuteczność – co zostało osiągnięte;
  - 2) efektywność – czy poniesione koszty są adekwatne do rezultatów;
  - 3) użyteczność – czy realizacja strategii przyczynia się do rozwiązania zdefiniowanych problemów;
  - 4) trafność – czy założenia przyjęte w LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem lub realnym potrzebom beneficjentów;
  - 5) trwałość – czy realizacja strategii powoduje trwałe zmiany.
5. Szczegółowe zasady prowadzenia ewaluacji, w tym elementy poddane badaniu oraz źródła danych i metody ich zbierania, zawiera Tabela 2, stanowiąca załącznik nr 2 do niniejszej procedury.
6. Komisja Rewizyjna może zalecić stosowanie dodatkowych narzędzi i metod badających postępy w realizacji LSR.
7. Biuro LGD odpowiada za przekazanie Komisji Rewizyjnej danych bazowych do dokonania ewaluacji, zgodnie z założeniami pkt. 3 i 4.
8. Komisja Rewizyjna odpowiada za przetwarzanie danych przekazanych przez Biuro LGD i sporządzenie rocznego raportu ewaluacyjnego oraz gdy jest to konieczne, innych raportów.
9. Raport ewaluacyjny oraz wyniki prac Komisji Rewizyjnej są przedstawiane Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia.
10. W przypadku stwierdzenia niezgodności realizowanych działań z zapisami LSR lub ich negatywnej oceny, Komisja Rewizyjna zgłasza Walnemu Zebraniu Członków konieczność podjęcia działań naprawczych. Za przygotowanie programu naprawczego odpowiedzialny jest Zarząd w porozumieniu z Komisją Rewizyjną.
11. Jeżeli wnioski i rekomendacje z ewaluacji tego wymagają, Komisja Rewizyjna wnioskuję do Zarządu o uruchomienie procedury aktualizacji LSR we wskazanym zakresie, zgodnie z przyjętą procedurą.

§ 5

Upowszechnianie wyników

Informacje dotyczące działań podejmowanych w ramach monitoringu i ewaluacji, w szczególności raporty monitorujące i ewaluacyjne, zamieszczane są na stronie internetowej LGD, a także udostępnione do wglądu w Biurze LGD.

§ 6

Ewaluacja zewnętrzna

1. Ewaluację zewnętrzną powinien przeprowadzić zewnętrzny ewaluator. Realizacja badania odbywa się jednokrotnie – w 2021 r. Ewaluacja zewnętrzna może zostać zlecona wspólnie, tj. badanie obejmuje kilka lub wszystkie LGD z terenu województwa.
2. Ewaluacja zewnętrzna dotyczyć będzie co najmniej następujących obszarów badawczych:
  - Ocena wpływu na kapitał społeczny; przedsiębiorczość; turystyka i dziedzictwo kulturowe; grupy defaworyzowane; innowacyjność; projekt współpracy; ocena funkcjonowania LGD; ocena procesu wdrażania; wartość dodana podejścia LEADER.
3. Podczas procesu badawczego zapewniona zostanie triangulacja metod i technik badawczych poprzez zastosowanie analizy danych zastanych, badań jakościowych oraz badań ilościowych.
4. W wyniku ewaluacji zewnętrznej sporządzony zostanie raport.
5. Badanie zostanie przeprowadzone zgodnie z Wytycznymi 5/3/2017 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Tabela 1. Szczegółowy zakres monitoringu LSR:

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych (dokonywana przez Zarząd LGD)
Stopień osiągania celów LSR, poprzez realizację wskaźników LSR	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, rejestr danych LGD 	każdy kwartał (okres objęty pomiarem: kwartał poprzedzający)	Stopień realizacji wskaźników oraz zgodność osiąganych wskaźników z planem działania
Budżet LGD	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> rejestr danych LGD 	każdy kwartał (okres objęty pomiarem: kwartał poprzedzający)	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych
Zasięg działań komunikacyjnych	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> licznik odwiedzin strony internetowej LGD, licznik wyświetleń artykułów listy obecności ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych organizowanych przez LGD, ankiety on-line wypełnione przez beneficjentów, 	każdy kwartał (okres objęty pomiarem: kwartał poprzedzający)	Skuteczność przekazywania/uzyskiwania informacji na temat działalności LGD.
Poziom doradztwa świadczonego przez pracowników Biura LGD	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> anonimowe ankiety od beneficjentów dotyczące poziomu świadczonego doradztwa 	każdy kwartał (okres objęty pomiarem: kwartał poprzedzający)	Ocena pracy pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów, efektywność świadczonego doradztwa
Jakość przedsięwzięć dotyczących animacji lokalnej	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> ankiety ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych, ankiety monitorujące przedsięwzięcia związane z animacją lokalną, 	każdy kwartał (okres objęty pomiarem: kwartał poprzedzający)	Ocena pracy pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów,
Działalność organów stowarzyszenia	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> rejestr danych LGD, rejestr współpracy 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	Ocena działalności organów stowarzyszenia
Poziom współpracy z innymi organizacjami i podmiotami, w ramach zaplanowanych projektów współpracy	Biuro LGD	<ul style="list-style-type: none"> rejestr współpracy 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	Ocena współpracy z innymi organizacjami i podmiotami, w tym stopień realizacji zaplanowanych projektów współpracy

Tabela 2. Szczegółowy zakres ewaluacji LSR:

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Stopień osiągania celów LSR, poprzez realizację wskaźników LSR	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> ankiety beneficjentów, sprawozdania beneficjentów, rejestr danych LGD, raporty monitorujące Biura LGD. 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	<p>Skuteczność: Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR. Określenie stopnia realizacji poszczególnych celów.</p> <p>Użyteczność: Określenie stopnia zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych przedsięwzięć.</p>
Wpływ realizacji LSR na rozwój społeczny i gospodarczy obszaru LGD	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> rejestr danych LGD, dane statystyki publicznej (BDL GUS, PUP, IOSS), ankiety beneficjentów, raporty monitorujące Biura LGD 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	<p>Trafność: globalny wpływ działań LGD na procesy rozwojowe zachodzące na terenie gmin tworzących LGD, ocena stopnia, w jakim przyjęte założenia LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym projektem i/lub realnym potrzebom beneficjentów</p> <p>Trwałość: ocena, czy pozytywne efekty przedsięwzięć mogą trwać po zakończeniu realizacji LSR</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy LSR	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> rejestr danych LGD, raporty monitorujące Biura LGD. 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	Ocena zgodności ogłaszanych i realizowanych projektów z harmonogramem określonym w LSR
Budżet LSR	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> rejestr danych LGD, raporty monitorujące Biura LGD. 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	Ocena zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne przedsięwzięcia
Skuteczność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> ankiety on-line wypełnione przez beneficjentów, raporty monitorujące Biura LGD. 	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	<p>Skuteczność: Ocena skuteczności promocji LGD oraz działań wdrażanych w ramach LSR, mierzona, jako liczba osób, które uzyskały informację na temat LGD oraz skuteczność animacji społeczności.</p>

Działalność LGD (pracownicy i funkcjonowanie biura)	Komisja Rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> • badania ankietowe, opinie beneficjentów, • rozmowy z mieszkańcami podczas otwartych spotkań konsultacyjnych • wywiady z wnioskodawcami, • wywiady z przedstawicielami Zarządu, Rady i Biura LGD, • raporty monitorujące Biura LGD.	ocena roczna (dokonywana w pierwszym kwartale roku kolejnego)	Efektywność: ocena poprawności działalności prowadzonej przez LGD Skuteczność: realizowanych zadań w odniesieniu do założeń LSR oraz poniesionych nakładów)
--	----------------------	--	--	--

Plan działania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016-2022													
Cel ogólny:	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2024			RAZEM 2016-2024		Poddziałanie/zakres Programu (PROW)
Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w realizacji polityki zrównoważonego rozwoju obszaru Blisko Krakowa	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie w EUR	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	P70sparcie w EUR	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika	Planowane wsparcie w EUR	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w EUR	
	Poprawa jakości życia na obszarze Blisko Krakowa w oparciu o lokalne dziedzictwo i zasoby społeczno-gospodarcze.												
Cel szczegółowy 1													
Przedsięwzięcie 1.1	Wp.1.1.1. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i/lub rekreacyjnej	8 obiektów	21,05	186 660,00	18 obiektów	68,42	279 990,00	12 obiektów	100,00	405 979,98	38 obiektów	872 629,98	P-Projekt,
	Wp.1.1.2 Liczba nowych, zmodernizowanych lub wyposażonych obiektów lub miejsc infrastruktury kulturalnej	4 obiekty	36,36	82 000,00	4 obiekty	72,73	20 500,00	3 obiekty	100,00	30 344,03	11 obiektów	132 844,03	P- Projekt,
Przedsięwzięcie 1.2	Wp.1.2.1. Liczba przedsięwzięć polegających na stworzeniu oferty				10 przedsięwzięć	100,00	53 811,49				10 przedsięwzięć	53 811,49	P- Projekt,

	bazującej na dziedzictwie obszaru z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”												
	Wp.1.2.2. Liczba przedsięwzięć służących promocji dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa z wykorzystaniem marki „Skarby Blisko Krakowa”	1 przedsięwzięcie	7,69	12 500,00	12 przedsięwzięć	100,00	61 131,79				13 przedsięwzięć	73 631,79	OW- Operacje własne, P- Projekt,
Przedsięwzięcie 1.3	Wp.1.3.1. Liczba operacji w zakresie infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego	4 projekty	100,00	146 485,53							4 projekty	146 485,53	P-Projekt
Razem cel szczegółowy 1				427 645,53			415 433,28			436 324,01		1 279 402,82	
Cel szczegółowy 2	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej, i wzrost zatrudnienia na obszarze Blisko Krakowa.												
Przedsięwzięcie 2.1	Wp.2.1.1. Liczba operacji polegających na utworzeniu przedsiębiorstwa	8 operacji	24,24	100 000,00	10 operacji	54,54	125 000,00	15 operacji	100,00	203 951,22	33 operacje	428 951,22	P-Projekt
Przedsięwzięcie 2.2	Wp.2.2.1. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	7 przedsiębiorstw	21,21	140 000,00	22 przedsiębiorstwa	87,87	440 000,00	4 przedsiębiorstwa	100,00	127 817,24	33 przedsiębiorstwa	707 817,24	P-Projekt
	Wp.2.2.2 Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	5 przedsiębiorstw	41,67	242 500,00	6 przedsiębiorstw	91,67	97 500,00	1 przedsiębiorstwo	100,00	10 725,70	12 przedsiębiorstw	350 725,70	P-Projekt

Razem cel szczegółowy 2						482 500,00						342 494,16		1 487 494,16	
Cel szczegółowy 3	Kształtowanie tożsamości lokalnej w szczególności przez zachowanie i/lub ochronę dziedzictwa, historycznego i kulturowego obszaru Blisko Krakowa, a także dbałość o ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.														
Przedsięwzięcie 3.1	Wp.3.1.1. Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury				5 operacji	100,00	32 057,36					5 operacji	32 057,36	P- Projekt,	
	Wp.3.1.2. Liczba obiektów dziedzictwa obszaru Blisko Krakowa objętych wsparciem.				5 obiektów	100,00	30 516,67					5 obiektów	30 516,67	P- Projekt,	
Przedsięwzięcie 3.2	Wp.3.2.1. Liczba przedsięwzięć w sferze kultury które otrzymały wsparcie w ramach LSR				8 przedsięwzięć	100,00	45 155,15					8 przedsięwzięć	45 155,15	P- Projekt,	
Przedsięwzięcie 3.3	Wp.3.3.1. Liczba przedsięwzięć służących wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska i/lub wspierających inicjatywy służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru.	1 przedsięwzięcie	20,00	12 500,00	4 przedsięwzięcia	100,00	16 873,84					5 przedsięwzięć	29 373,84	OW- Operacje własne, P- Projekt,	

Razem cel szczegółowy 3			12 500,00			124 603,02			0,00		137 103,02		
Cel szczegółowy 4	Rozwój kompetencji, wiedzy i aktywności społeczności Blisko Krakowa na rzecz podniesienia jakości życia i zwiększenia jej udziału w realizacji LSR, poprzez działania realizowane przez stowarzyszenie Blisko Krakowa												
Przedsięwzięcie 4.1	Wp.4.1.1. Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	6 spotkań	42,86	1 500,00	6 spotkań	85,71	750,00	2 spotkani a	100,00	250,00	14 spotkań	2 500,00	Aktywizacja
	Wp.4.1.2. Liczba podmiotów lub osób, którym udzielono doradztwa	300 podmiotów	42,86	142 500,00	350 podmiotów	92,86	164 910,00	50	100,00	149 940,00	700 podmiotów	457 350,00	Koszty bieżące FLGD
	Wp.4.1.3 Liczba miejsc pracy	4 etaty	100,00		4 etaty	100,00		4 etaty	100,00		4 etaty		
	Wp.4.1.4 Liczba funkcjonujących Biur LGD	1 Biuro LGD	100,00	36 675,00	1 Biuro LGD	100,00	36 675,00	1 Biuro LGD	100,00	34 450,00	1 Biuro LGD	107 800,00	Koszty bieżące FLGD
	Wp.4.1.5 Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń	150 osobodni	42,86	1 800,00	175 osobodni	92,86	2 100,00	25 osobodni	100,00	300,00	350 osobodni	4 200,00	Aktywizacja
	Wp.4.1.6 Liczba przedsięwzięć i materiałów informacyjnych	62 000 szt.	43,66	9 187,05	50 500 szt.	79,23	7 482,99	29 500 szt.	100,00	3 109,96	142 000 szt.	19 780,00	Aktywizacja
	Przedsięwzięcie 4.2	Wp.4.2.1 Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń dla pracowników LGD	7 osobodni	35,00	1 050,00	10 osobodni	85,00	1 500,00	3 osobodni	100,00	450,00	20 osobodni	3 000,00
Wp.4.2.2 Liczba osobodni przeprowadzonych		54 osobodni	50,00	4 050,00	54 osobodni	100,00	4 050,00				108 osobodni	8 100,00	Koszty bieżące FLGD

	szkoleń dla organów LGD												
Przedsięwzięcie 4.3	Wp.4.3.1. Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym projektów międzynarodowych	2 projekty współpracy	100,00	49 500,00							2 projekty współpracy	49 500,00	Projekty Współprawy
	Wp.4.3.2 Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	13 LGD	100,00										
Razem cel szczegółowy 4			246 262,05			217 467,99				188 499,96		652 230,00	
Razem cel ogólny			1 168 907,58			1 420 004,29				967 318,13		3 556 230,00	
Razem LSR			1 168 907,58			1 420 004,29				967 318,13		3 556 230,00	
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW											% budżetu poddziałania Realizacji LSR		
											51,22		

W kontekście wyznaczonych wskaźników realizacji, jako miar sukcesu realizacji Strategii, wartość wskaźników została określona, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia LGD w realizacji przedsięwzięć na terenach wiejskich PROW w okresie programowania 2007-2013, w tym wnioski i doświadczenia z ewaluacji programu. Należy zauważyć, iż LGD zrealizowała w bardzo wysokim stopniu przyznany w poprzednim okresie programowani budżet i adekwatne do niego wskaźniki, posiada zatem duże doświadczenie i wiedzę, które pozwoliły w adekwatny sposób zaplanować wartość wskaźników, w taki sposób, aby nakłady finansowe były adekwatne dla zakładanych korzyści społecznych.

BUDŻET LSR	
Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe PROW (EUR)
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	2 904 000,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	49 500,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	576 250,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	26 480,00
Razem	3 556 230,00

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020				
	Wkład EFRROW (EUR)	Budżet państwa (EUR)	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych (EUR)	RAZEM (EUR)
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	1 663 033,68	950 566,32		2 613 600,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	184 781,52		105 618,48	290 400,00
RAZEM (EUR)	1 847 815,20	950 566,32	105 618,48	2 904 000,00

PLAN KOMUNIKACJI LSR

Główne cele działań komunikacyjnych: Celem planu komunikacji jest zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągnięcia celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Zakłada się, że intensyfikacja przekazu dotyczącego praktycznych aspektów realizacji zapisów dokumentu przełoży się na zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działalność LGD, a tym samym pozytywnie wpłynie na jakość zgłaszanych operacji i wniosków. Planowane działania mają wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych projektów a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność Lokalnej Grupy Działania. Celem działań komunikacyjnych jest ponadto utrwalenie i pogłębienie akceptacji i przychylności mieszkańców obszaru LGD dla realizacji LSR na lata 2016-2022. Podjęte założenia wynikają bezpośrednio z doświadczeń związanych z realizacją poprzedniej strategii (wyniki badań ewaluacyjnych), a także propozycji i uwag zgłaszanych przez uczestników otwartych spotkań warsztatowych. W toku analiz oraz dyskusji zidentyfikowano dotychczasowe problemy z komunikacją i promowaniem działalności LGD. Zaproponowany plan komunikacji ma za zadanie zlikwidować dotychczasowe niedostatki komunikacyjne, a także zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwić pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców.

Działania komunikacyjne, odpowiadające im środki przekazu oraz zidentyfikowani adresaci poszczególnych działań komunikacyjnych:							
Lp.	Terminy działań komunikacyjnych	Nazwa działania komunikacyjnego*	Cel komunikacji	Adresaci działania/grupy docelowe	Środki przekazu/narzędzia realizacji działania komunikacyjnego**	Wskaźniki na kampanię ^{4***}	Efekty działania komunikacyjnego
1	w trakcie realizacji LSR (termin zależny od decyzji LGD na podstawie harmonogramu naborów)	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2016-2022, zasad pozyskiwania dotacji oraz zasad oceny i wyboru operacji przez LGD (w tym informacja na temat możliwości samozatrudnienia, skierowana w szczególności do osób należących do grup	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022 (o głównych celach, zasadach dofinansowania oraz typach operacji, dla których przewidziane jest dofinansowanie w ramach PROW, a także procedurach oraz zasadach oceny i wyboru operacji.	wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i mieszkańcy obszaru LGD, w tym także przedstawiciele grup defaworyzowanych wskazanych w LSR: bezrobotni (długotrwale bezrobotni, osoby do 30 r. ż. oraz osoby w wieku 55+), osoby zagrożone wykluczeniem społecznym	1) rozsyłanie informacji pocztą elektroniczną 2) zamieszczenie informacji na oficjalnej stronie LGD Blisko Krakowa 3) zamieszczenie informacji na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD (6 gmin)	wysłanie 300 e-maili do członków LGD lub potencjalnych wnioskodawców 1 informacja na stronie LGD Blisko Krakowa 6 informacji na stronach gmin obszaru LGD (1 w każdej gminie)	a) dotarcie potencjalnych wnioskodawców z informacjami o LSR 2016-2022 i aktualnymi warunkami naboru w każdym naborze b) podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców o głównych założeniach

⁴ W ramach jednej kampanii istnieje możliwość prowadzeniu kilku naborów jednocześnie

		<i>defaworyzowanych określonych w LSR)</i>	Aktywizacja potencjalnych uczestników projektów, w tym przedstawicieli grup defaworyzowanych.		4) ogłoszenia na portalu społecznościowym (Facebook)	co najmniej 1 ogłoszenie na portalu społecznościowym	LSR (wyniki ankiet po zorganizowanych spotkaniach), c) zwiększenie liczby składanych wniosków w stosunku do okresu 2007-2013, szczególnie w zakresie przedsiębiorczości.
					5) ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych	6 ogłoszeń w siedzibach instytucji publicznych (1 w każdej gminie)	
					6) przygotowanie i dystrybucja materiałów promocyjnych	dystrybucja co najmniej 100 materiałów promocyjnych	
					7) organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych, również w formie videokonferencji	organizacja co najmniej 1 spotkania w ramach kampanii stacjonarnie lub on-line	
					8) bezpośredni kontakt przez pracowników OPS i PUP	zamieszczenie co najmniej 6 informacji na stronach OPS i PUP	
2	2016-2024	<i>Prezentacja projektów realizowanych i zrealizowanych w ramach LSR 2014-2020</i>	Zapewnienie szerokiej akceptacji społecznej dla działań rozwojowych i kierunków realizowanych w ramach LSR	mieszkańcy obszaru LGD (w tym potencjalni wnioskodawcy i beneficjenci)	1) publikacja dobrych praktyk projektowych,	druk 1 publikacji prezentującej dobre praktyki działań w ramach LSR	a) dotarcie do potencjalnych wnioskodawców z przykładami zrealizowanych projektów (dobre praktyki); b) podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców o konieczności aktualizacji LSR
					2) promocja skutecznych działań na oficjalnej stronie internetowej LGD Blisko Krakowa	1 informacja na stronie LGD Blisko Krakowa	
					3) promocja skutecznych działań na stronach gmin tworzących obszar LGD	6 informacji na stronach gmin obszaru LGD (1 w każdej gminie)	
					4) ogłoszenia na portalu społecznościowym (Facebook)	co najmniej 1 ogłoszenie na portalu społecznościowym	

					5) wydanie biuletynu LGD lub zamieszczenie artykułu w prasie lokalnej	1 artykuł w prasie lokalnej /1 numer biuletynu	
					6) prezentacja działalności LGD podczas wydarzeń i imprez okolicznościowych na terenie objętym LSR	prezentacja działalności LGD na 2 wydarzeniach lub imprezach okolicznościowych na terenie objętym LSR	
					7) przygotowanie i dystrybucja materiałów promocyjnych	dystrybucja co najmniej 400 materiałów promocyjnych	
3	działanie ciągłe	Wspieranie beneficjentów w realizacji projektów oraz badanie opinii i satysfakcji beneficjentów z prowadzonego doradztwa	Informowanie na temat warunków i sposobów przygotowania dokumentacji aplikacyjnej i rozliczania projektów	(potencjalni) beneficjenci	1) organizacja spotkań informacyjnych/szkoleń, również w formie videokonferencji	nd.	a) podniesienie poziomu wiedzy potencjalnych beneficjentów (wyniki ankiet po spotkaniach szkoleniowych i doradczych),
					2) doradztwo indywidualne w Biurze LGD	nd.	b) uzyskanie informacji zwrotnej nt. oceny jakości pomocy świadczonej przez LGD pod kątem wprowadzenia ewentualnych korekt w tym zakresie.
					3) doradztwo prowadzone przez Koordynatorów w gminach wchodzących w skład LGD	nd.	

* Wszystkie działania komunikacyjne prowadzone będą w sposób ciągły przez okres wdrażania LSR (2016-2024) i wynikać będą z aktualnych potrzeb i ogłaszanych przez LGD konkursów.

Możliwe jest łączenie działań komunikacyjnych.

** Narzędzia komunikacji w ramach poszczególnych kampanii zostaną każdorazowo wybrane i dostosowane do możliwości organizacyjnych i technicznych oraz zgodnie z zasadą racjonalności.

*** Osiągnięte w ramach kampanii wskaźniki uzależnione będą od wykorzystanych narzędzi komunikacji.

Działania komunikacyjne podejmowane w przypadku problemów z realizacją LSR						
Lp.	Nazwa działania komunikacyjnego	Cel komunikacji	Adresaci działania/grupy docelowe	Środki przekazu/narzędzia realizacji działania komunikacyjnego*	Wskaźniki na kampanię**	Efekty działania komunikacyjnego
1	<i>Kampania informacyjna towarzysząca konsultacjom społecznym dotyczącym aktualizacji Strategii</i>	Poinformowanie mieszkańców o konieczności aktualizacji LSR oraz o zakresie zmian.	mieszkańcy obszaru LGD, w tym wszyscy potencjalni wnioskodawcy, w szczególności przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i przedstawiciele grup defaworyzowanych)	1) zamieszczenie informacji na oficjalnej stronie LGD Blisko Krakowa 2) zamieszczenie informacji na oficjalnych stronach internetowych gmin obszaru LGD (6 gmin) 3) ogłoszenia na portalu społecznościowym (Facebook) 4) ogłoszenia w siedzibach instytucji publicznych 5) organizacja spotkań informacyjno-konsultacyjnych	1 informacja na stronie LGD Blisko Krakowa 6 informacji na stronach gmin obszaru LGD (1 w każdej gminie) co najmniej 1 ogłoszenie na portalu społecznościowym 6 ogłoszeń w siedzibach instytucji publicznych (1 w każdej gminie) organizacja co najmniej 1 spotkania w ramach konsultacji społecznych stacjonarnie lub on-line	a) dotarcie do mieszkańców gmin członkowskich, w tym szczególności członków LGD Blisko Krakowa i z informacją nt. konsultacji w przedmiocie aktualizacji Strategii, b) podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców o konieczności aktualizacji LSR.

* Narzędzia komunikacji w ramach aktualizacji LSR zostaną każdorazowo wybrane i dostosowane do możliwości organizacyjnych i technicznych oraz zgodnie z zasadą racjonalności.

** Osiągnięte w ramach kampanii wskaźniki uzależnione będą od wykorzystanych narzędzi komunikacji.

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych i środków przekazu:

Zastosowane w planie komunikacji działania oraz wykorzystane środki przekazu podlegać będą cyklicznym badaniom przynoszonych efektów oraz – związanej z nimi – racjonalności budżetowej. Dodatkowo większość zaplanowanych narzędzi komunikacji przewiduje otrzymanie informacji zwrotnej lub aktywny udział mieszkańców. Regularnie prowadzona ocena i monitoring przedstawiane będą zgodnie z procedurą monitoringu i ewaluacji w formie kwartalnych raportów przygotowywanych przez Biuro LGD. W przypadku stwierdzenia, że któreś z działań komunikacyjnych nie przynosi pożądanych efektów, przewiduje się zastosowanie planu naprawczego. Polegać on będzie na modyfikacji dotychczasowych praktyk komunikacyjnych lub zastąpieniu ich nowymi, które w ocenie LGD będą bardziej odpowiednie dla osiągnięcia wyznaczonych celów. Przed wprowadzeniem każdej modyfikacji w ramach planu naprawczego przewiduje się zarówno poinformowanie odbiorców planu komunikacyjnego (za pomocą poczty elektronicznej, stron internetowych oraz portali społecznościowych), jak i konsultowanie propozycji z mieszkańcami, beneficjentami oraz grupami docelowymi – za pomocą ankiet oraz podczas otwartych spotkań konsultacyjnych.

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych, sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji:

Plan komunikacji przewiduje działania dotyczące zbierania informacji o funkcjonowaniu LGD oraz poziomu zadowolenia z realizacji LSR. W przypadku stwierdzenia niezadowolenia z metod wdrażania LSR oraz nieprzychylności wobec braku działań podejmowanych przez LGD konieczne będzie wdrożenie środków zaradczych. Przewiduje się wśród nich przede wszystkim: organizację spotkań przedstawicieli LGD z mieszkańcami i beneficjentami oraz przeprowadzenie badań ankietowych, a także przyjmowanie uwag bezpośrednio w Biurze LGD. Po zebraniu opinii i wysłuchaniu uwag LGD będzie zobowiązana do odniesienia się do otrzymanych informacji zwrotnych, przygotowanie propozycji zmian zawartych w aktualizacji LSR oraz ponowne skonsultowanie ich (tymi samymi metodami) ze społecznością lokalną.

Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne w okresie realizacji LSR: 26 480,00 EUR.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania (LGD) Blisko Krakowa

Biuro LGD:
ul. Szkolna 4
32-052 Radziszów
tel.: 12 256 02 31
mail: biuro@bliskokrakowa.pl

www.bliskokrakowa.pl
www.skarby.bliskokrakowa.pl
/bliskokrakowa
@skarbybliskokrakowa

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Europa inwestująca w obszary wiejskie

LSR opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Blisko Krakowa

LSR współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
Działanie 19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER - Poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Zakładany efekt: wybór LSR opracowanej z udziałem społeczności lokalnej.